

COBISS®

Kooperativni online bibliografski sistem i servisi

COBISS3/Katalogizacija

V5.2-05

Priručnik za korisnike

Institut informacijskih znanosti, Maribor, Slovenija

IZUM®

© IZUM, 2013.

Naslov originala: COBISS3/Katalogizacija, V5.2-05; junij 2013

COBISS, COMARC, COBIB, COLIB, IZUM su zaštićene robne marke u posedu javnog zavoda IZUM.

Oracle i Java su zaštićene robne marke korporacije Oracle Corp ili njenih vlasnički povezanih kompanija.

Druge upotrebene robne marke pripadaju njihovim vlasnicima.

Priručnik uključuje sve dopune od izdavanja prve verzije priručnika u avgustu 2011. do danas. Sadržaj je usklađen s funkcionisanjem programske opreme COBISS3, V5.2-05 i važi i za sve sledeće verzije programske opreme do opoziva ili do objavljivanja nove elektronske verzije priručnika.

© IZUM, poslednje promene sadržaja: jun 2013; prevod septembar 2013.

ISSN 2350-3521

SADRŽAJ

PREDGOVOR.....	PREDGOVOR-1
O UPUTSTVIMA	O UPUTSTVIMA-1
1 UVOD	1-1
2 SISTEM UZAJAMNE KATALOGIZACIJE	2-1
2.1 Baze podataka	2.1-1
2.1.1 Bibliografske baze podataka.....	2.1-1
2.1.1.1 Strane bibliografske baze podataka.....	2.1-1
2.1.2 Normativne baze podataka	2.1-2
2.1.2.1 Strane normativne baze podataka.....	2.1-3
2.2 Bibliografski zapisi	2.2-1
2.2.1 Unos novog bibliografskog zapisa.....	2.2-1
2.2.2 Uređivanje postojećeg bibliografskog zapisa	2.2-1
2.3 Normativni zapisi.....	2.3-1
2.4 Način rada obnavljanjem	2.4-1
2.5 Dozvole za uzajamnu katalogizaciju.....	2.5-1
2.6 Privilegije.....	2.6-1
3 INTERFEJS ZA KATALOGIZACIJU	3-1
3.1 Naslovni red.....	3.1-1
3.2 Red menija	3.2-1
3.2.1 Meni Pretraživanje.....	3.2-3
3.2.2 Meni Zapis.....	3.2-4
3.2.3 Meni Uređivanje.....	3.2-5
3.2.4 Meni Pogled.....	3.2-7
3.2.5 Meni Podešavanja.....	3.2-8
3.2.6 Meni Spremište.....	3.2-9
3.3 Red alata	3.3-1
3.4 Spremište zapisa	3.4-1
3.5 Editor zapisa	3.5-1
3.6 Statusni red	3.6-1
4 PRETRAŽIVAČ	4-1
4.1 Polja za pretraživanje.....	4.1-1
4.1.1 Limitiranje	4.1-5
4.1.2 Komandno pretraživanje.....	4.1-5
4.1.2.1 Logički operatori.....	4.1-7
4.1.2.2 Kontekstni operatori.....	4.1-8
4.1.2.3 Pretraživanje po periodu.....	4.1-9
4.1.2.4 Limitiranje kod komandnog pretraživanja	4.1-10
4.1.3 Skeniranje	4.1-12
4.2 Pregled pojmova	4.2-1
4.3 Pohranjivanje upita	4.3-1
4.4 Menjanje broja pojmova za pretraživanje.....	4.4-1

4.5	Izbor prikaza rezultata pretraživanja.....	4.5-1
5	PRIKAZIVAČ	5-1
5.1	Osnovni prikaz	5.1-1
5.2	Prikaz u MARC formatu	5.2-1
5.3	Standardni prikaz	5.3-1
6	SPREMIŠTE ZAPISA	6-1
6.1	Radni zapis.....	6.1-1
6.2	Dodavanje zapisa u spremište	6.2-1
6.2.1	Dodavanje zapisa iz pretraživača.....	6.2-1
6.2.2	Dodavanje zapisa za isti bibliografski izvor.....	6.2-1
6.2.2.1	Verzija zapisa iz COBIB-a	6.2-1
6.2.2.2	Verzija zapisa iz lokalne baze podataka.....	6.2-2
6.2.2.3	Izvorna verzija zapisa.....	6.2-2
6.2.3	Dodavanje privremeno pohranjenog zapisa.....	6.2-2
6.3	Uklanjanje jezičaka iz spremišta	6.3-1
6.3.1	Uklanjanje izabranog jezička.....	6.3-1
6.3.2	Uklanjanje svih, osim izabranog jezička	6.3-1
6.3.3	Uklanjanje svih jezičaka	6.3-1
6.4	Proveravanje zapisa.....	6.4-1
6.5	Poređenje zapisa.....	6.5-1
6.6	Upotreba spremišta zapisa prilikom uređivanja	6.6-1
6.6.1	Kopiranje teksta	6.6-1
6.6.2	Kopiranje polja	6.6-1
6.6.3	Kopiranje potpolja	6.6-1
6.6.4	Kopiranje sadržaja potpolja	6.6-2
6.7	Druge mogućnosti za rad u spremištu.....	6.7-1
6.7.1	Osvežavanje zapisa.....	6.7-1
6.7.2	Promena prikaza	6.7-1
6.7.3	Štampanje zapisa	6.7-1
6.7.4	Štampanje više zapisa istovremeno	6.7-2
6.7.5	Isključivanje podataka	6.7-3
6.7.6	Prikaz spiska biblioteka	6.7-5
6.8	Podešavanje parametara spremišta.....	6.8-1
7	EDITOR ZAPISA	7-1
7.1	Upravljanje zapisima.....	7.1-1
7.1.1	Metoda Uredi zapis.....	7.1-1
7.1.2	Metoda Preuzmi zapis.....	7.1-1
7.1.3	Metoda Priredi u novi zapis.....	7.1-1
7.1.4	Metoda Kreiraj zapis.....	7.1-2
7.1.5	Metoda Izbriši zapis.....	7.1-2
7.1.6	Metoda Dodaj lokalni zapis u COBIB	7.1-2
7.1.7	Metoda Proveri zapis	7.1-3
7.1.8	Metoda Privremeno pohrani zapis	7.1-3
7.1.9	Metoda Pohrani kao šablon.....	7.1-4
7.1.10	Metoda Pohrani zapis.....	7.1-4
7.1.11	Metoda Promeni masku za unos	7.1-6
7.1.12	Metoda Napusti zapis bez pohranjivanja	7.1-7
7.2	Otvaranje i zatvaranje polja i potpolja	7.2-1

7.3	Unos podataka.....	7.3-1
7.3.1	Unos sadržaja potpolja.....	7.3-1
7.3.1.1	Prozor Skup COBISS znakova.....	7.3-2
7.3.2	Unos kodiranih podataka.....	7.3-4
7.3.2.1	Šifrniki u padajućem spisku.....	7.3-4
7.3.2.2	Šifrniki u odvojenom prozoru.....	7.3-4
7.3.2.3	Neobavezujući šifrnici.....	7.3-5
7.3.2.4	Šifrnici za nekodirana potpolja.....	7.3-5
7.3.3	Menjanje vrednosti indikatora.....	7.3-6
7.3.4	Unos u polja pod normativnom kontrolom.....	7.3-7
7.3.4.1	Unos odrednice.....	7.3-9
7.3.4.2	Povezivanje odrednica.....	7.3-11
7.3.4.3	Prevezivanje odrednica.....	7.3-12
7.3.5	Specifičnosti prilikom unosa u polja COMARC/B formata.....	7.3-12
7.3.5.1	Polja za povezivanje kod kontinuiranih izvora (4XX).....	7.3-12
7.3.5.2	ISBN (010).....	7.3-14
7.3.5.3	Broj obaveznog primerka (021).....	7.3-14
7.3.5.4	Država izdavanja (102).....	7.3-14
7.3.6	Vrednosti koje korisnik unapred definiše.....	7.3-15
7.4	Dodavanje polja i potpolja.....	7.4-1
7.5	Brisanje polja i potpolja.....	7.5-1
7.6	Kopiranje i lepljenje.....	7.6-1
7.6.1	Kopiranje.....	7.6-1
7.6.1.1	Kopiranje teksta.....	7.6-1
7.6.1.2	Kopiranje polja.....	7.6-1
7.6.1.3	Kopiranje potpolja.....	7.6-1
7.6.1.4	Kopiranje sadržaja potpolja.....	7.6-2
7.6.2	Lepljenje.....	7.6-2
7.6.2.1	Dodavanje teksta lepljenjem.....	7.6-2
7.6.2.2	Dodavanje polja lepljenjem.....	7.6-2
7.6.2.3	Dodavanje potpolja lepljenjem.....	7.6-3
7.6.3	Posebno lepljenje.....	7.6-4
7.7	Određivanje redosleda polja i potpolja.....	7.7-1
7.8	Sužen i proširen prikaz zapisa.....	7.8-1
7.9	Uvid u priručnike.....	7.9-1
7.9.1	Priručnici COMARC.....	7.9-1
7.9.2	Drugi priručnici.....	7.9-2
7.10	Podešavanje parametara editora zapisa.....	7.10-1
7.11	Menjanje karakteristika polja i potpolja.....	7.11-1
8	KATALOGIZACIJA.....	8-1
8.1	Zapis postoji u lokalnoj bazi podataka.....	8.1-1
8.2	Preuzimanje zapisa.....	8.2-1
8.2.1	Zapis postoji u COBIB-u.....	8.2-1
8.2.2	Zapis postoji u mreži COBISS.Net.....	8.2-2
8.2.3	Zapis postoji u Online katalogu Kongresne biblioteke ili bazi podataka WorldCat.....	8.2-4
8.2.4	Zapis postoji u ISSN bazi podataka.....	8.2-6
8.3	Kreiranje zapisa.....	8.3-1
8.3.1	Zapis kreiramo od početka.....	8.3-1
8.3.2	Zapis kreiramo priređivanjem sličnog zapisa.....	8.3-2

8.3.3	Kreiramo šablon za novi zapis.....	8.3-4
8.4	Ispravljanje i dopunjavanje zapisa	8.4-1
8.4.1	Zapis iz COBISS3/Katalogizacija	8.4-1
8.4.2	Zapis iz COBISS2/Katalogizacija	8.4-2
8.4.3	Uređivanje neposredno u COBIB-u.....	8.4-4
8.5	Razrešavanje duplikata	8.5-1
8.5.1	Duplikat ne postoji u našoj lokalnoj bazi podataka	8.5-1
8.5.2	Duplikat se nalazi u našoj lokalnoj bazi podataka	8.5-2
8.6	Razrešavanje lokalnih zapisa	8.6-1
8.6.1	Lokalni zapis je duplikat.....	8.6-1
8.6.2	Lokalni zapis nije duplikat.....	8.6-2
9	NORMATIVNA KONTROLA	9-1
9.1	Interfejs za katalogizaciju	9.1-1
9.2	Pretraživač.....	9.2-1
9.3	Prikazivač.....	9.3-1
9.3.1	Osnovni prikaz.....	9.3-1
9.3.2	Prikaz u MARC formatu.....	9.3-1
9.3.3	Standardni prikaz	9.3-2
9.4	Spremište zapisa.....	9.4-1
9.4.1	Preuzimanje odgovornosti za zapis.....	9.4-1
9.4.2	Otkazivanje odgovornosti za zapis	9.4-2
9.4.3	Povezivanje odrednica u više bibliografskih zapisa istovremeno.....	9.4-2
9.5	Editor zapisa.....	9.5-1
9.5.1	Upravljanje zapisima	9.5-2
9.5.1.1	Metoda Uredi zapis	9.5-2
9.5.1.2	Metoda Kreiraj zapis	9.5-2
9.5.1.3	Metoda Preuzmi zapis	9.5-2
9.5.1.4	Metoda Promeni masku za unos.....	9.5-2
9.5.2	Specifičnosti prilikom unosa u polja COMARC/A formata.....	9.5-2
9.5.2.1	Podaci o izvoru (810)	9.5-2
9.6	Pripreme za rad s normativnom kontrolom.....	9.6-1
9.7	Preuzimanje zapisa.....	9.7-1
9.7.1	Zapis postoji u bazi podataka LC/NAF	9.7-1
9.8	Kreiranje zapisa.....	9.8-1
9.8.1	Kreiramo kompletni zapis.....	9.8-1
9.8.2	Kreiramo kratki zapis.....	9.8-2
9.8.3	Kreiramo šablon za novi zapis.....	9.8-4
9.9	Ispravljanje i dopunjavanje zapisa	9.9-1
9.10	Razrešavanje duplikata	9.10-1
9.11	Razdruživanje zapisa.....	9.11-1
9.12	Usklađivanje bibliografskih s normativnim zapisima.....	9.12-1
10	PRIVREMENO POHRANJENI ZAPISI	10-1
10.1	Automatsko pohranjivanje zapisa	10.1-1
10.2	Ručno pohranjivanje zapisa	10.2-1
10.3	Pozivanje zapisa za dalje uređivanje.....	10.3-1
10.4	Definisanje vrednosti unapred.....	10.4-1
10.5	Preimenovanje privremeno pohranjenog zapisa	10.5-1
10.6	Brisanje privremeno pohranjenog zapisa	10.6-1

11 RAD SA ZAPISIMA U BRAUZERU.....	11-1
11.1 Segmenti i klase	11.1-1
11.1.1 Pretraživanje po ključu	11.1-2
11.1.2 Prikazi rezultata pretraživanja i unapred definisani atributi	11.1-2
11.1.2.1 Dodavanje i menjanje prikaza rezultata pretraživanja	11.1-3
11.1.2.2 Brisanje prikaza rezultata pretraživanja	11.1-4
11.1.3 Prikazi rezultata pretraživanja i korisnički definisani atributi	11.1-5
11.1.3.1 Dodavanje i menjanje korisnički definisanih atributa	11.1-5
11.1.3.2 Uređivanje spiska polja i potpolja.....	11.1-8
11.1.3.3 Pravila za prikaz korisnički definisanih atributa	11.1-8
11.1.3.4 Brisanje korisnički definisanih atributa.....	11.1-10
11.1.4 Otvaranje interfejsa za katalogizaciju.....	11.1-10
11.1.5 Priprema zapisa za ispis.....	11.1-10
11.1.6 Prikaz informacija o bazi podataka.....	11.1-11
11.1.7 Eksport zapisa.....	11.1-11
11.2 Radni prostor.....	11.2-1
11.2.1 Učitavanje zapisa.....	11.2-1
11.2.2 Izbor zapisa.....	11.2-1
11.3 Atributi klase.....	11.3-1
11.4 Upiti	11.4-1
11.5 Prečice.....	11.5-1
11.5.1 Dodavanje zapisa u prečice	11.5-1
11.5.2 Upotreba prečice.....	11.5-1
11.6 Relacije	11.6-1
12 ZAPISI U VIŠE PISAMA (LATINICA I ĆIRILICA).....	12-1
12.1 Zapisi u latinici	12.1-1
12.1.1 Unos podataka	12.1-1
12.1.2 Pretraživanje podataka.....	12.1-1
12.2 Zapisi u ćirilici ili u kombinaciji ćirilice i latinice.....	12.2-1
12.2.1 Unos podataka	12.2-1
12.2.2 Pretraživanje podataka.....	12.2-1
13 KORISNIČKA PODEŠAVANJA.....	13-1
13.1 Preporučena podešavanja.....	13.1-1
13.1.1 Promena veličine prozora	13.1-1
13.1.2 Izbor pisma	13.1-1
13.2 Individualna podešavanja.....	13.2-1
13.2.1 Veličina slova	13.2-1
13.2.2 Izgled interfejsa za katalogizaciju	13.2-1
13.2.3 Prikaz zapisa u editoru.....	13.2-1
13.2.4 Prikaz zapisa u spremištu	13.2-2
13.2.5 Prikaz zapisa u rezultatima pretraživanja	13.2-2
13.2.6 Definisavanje prikaza rezultata pretraživanja	13.2-2
14 VEZA S DRUGIM SEGMENTIMA PROGRAMSKE OPREME COBISS.....	14-1
14.1 COBISS2/Katalogizacija	14.1-1
14.2 COBISS3/Fond	14.2-1
14.3 COBISS3/Ispisi.....	14.3-1
14.4 COBISS2/Ispisi.....	14.4-1

Dodaci

A	INDEKSI ZA PRETRAŽIVANJE.....	DODATAK A-1
A.1	Bibliografske baze podataka	Dodatak A.1-1
A.1.1	Osnovni indeks	Dodatak A.1-1
A.1.1.1	Bibliografski podaci	Dodatak A.1-1
A.1.1.2	Podatki o sadržaju (predmetne odrednice, klasifikacija).....	Dodatak A.1-2
A.1.2	Dodatni indeksi	Dodatak A.1-2
A.1.2.1	Podaci o zapisu	Dodatak A.1-2
A.1.2.2	Bibliografski podaci	Dodatak A.1-3
A.1.2.3	Identifikacioni podaci.....	Dodatak A.1-4
A.1.2.4	Podaci o sadržaju (predmetne odrednice, klasifikacija)	Dodatak A.1-5
A.1.2.5	Kodirani podaci	Dodatak A.1-5
A.1.2.6	Podaci o stanju fonda	Dodatak A.1-8
A.1.3	Sufiksi za limitiranje pretraživanja	Dodatak A.1-10
A.2	Normativna baza podataka.....	Dodatak A.2-1
A.2.1	Osnovni indeks	Dodatak A.2-1
A.2.2	Dodatni indeksi.....	Dodatak A.2-1
A.2.2.1	Podaci o zapisu	Dodatak A.2-1
A.2.2.2	Normativni podaci.....	Dodatak A.2-2
A.2.2.3	Kodirani podaci	Dodatak A.2-2
B	PROGRAMSKE KONTROLE.....	DODATAK B-1
B.1	Bibliografske baze podataka	Dodatak B.1-1
B.1.1	Kontrole u odnosu na karakteristike polja i potpolja	Dodatak B.1-1
B.1.2	Kontrole prilikom unosa u potpolje	Dodatak B.1-2
B.1.3	Kontrole prilikom pohranjivanja zapisa.....	Dodatak B.1-4
B.2	Normativna baza podataka.....	Dodatak B.2-1
B.2.1	Kontrole u odnosu na karakteristike polja i potpolja	Dodatak B.2-1
B.2.2	Kontrole prilikom unosa u potpolje	Dodatak B.2-1
B.2.3	Kontrole prilikom pohranjivanja zapisa.....	Dodatak B.2-2
C	SKUP COBISS ZNAKOVA	DODATAK C-1
C.1	Znaci za upravljanje	Dodatak C.1-1
C.2	Latinica.....	Dodatak C.2-1
C.3	Ćirilica.....	Dodatak C.3-1
C.4	Drugi znaci.....	Dodatak C.4-1
D	SPISAK PREČICA ZA IZVOĐENJE NEKIH POSTUPAKA I METODA	DODATAK D-1
E	ATRIBUTI ZA PRIKAZ REZULTATA PRETRAŽIVANJA	DODATAK E-1
E.1	Bibliografske baze podataka	Dodatak E.1-1
E.2	Normativna baza podataka.....	Dodatak E.2-1
F	PREUZIMANJE IZ STRANIH BAZA PODATAKA	DODATAK F-1
F.1	Online katalog Kongresne biblioteke.....	Dodatak F.1-1
F.1.1	Pretraživač	Dodatak F.1-1
F.1.2	Prikazivač	Dodatak F.1-1
F.1.2.1	Osnovni prikaz	Dodatak F.1-1
F.1.2.2	Prikaz u MARC formatu	Dodatak F.1-2
F.1.2.3	Prikaz u originalnom MARC formatu.....	Dodatak F.1-2
F.1.3	Spremište zapisa	Dodatak F.1-2

F.2	WorldCat.....	Dodatak F.2-1
F.2.1	Pretraživač	Dodatak F.2-1
F.2.2	Prikazivač	Dodatak F.2-1
	F.2.2.1 Osnovni prikaz	Dodatak F.2-1
	F.2.2.2 Prikaz u MARC formatu	Dodatak F.2-2
	F.2.2.3 Prikaz u originalnom MARC formatu.....	Dodatak F.2-2
F.2.3	Spremište zapisa	Dodatak F.2-2
F.3	ISSN.....	Dodatak F.3-1
F.3.1	Pretraživač	Dodatak F.3-1
F.3.2	Prikazivač	Dodatak F.3-1
	F.3.2.1 Osnovni prikaz	Dodatak F.3-2
	F.3.2.2 Prikaz u MARC formatu	Dodatak F.3-2
F.3.3	Spremište zapisa	Dodatak F.3-2
F.4	LC/NAF.....	Dodatak F.4-1
F.4.1	Pretraživač	Dodatak F.4-1
F.4.2	Prikazivač	Dodatak F.4-1
	F.4.2.1 Osnovni prikaz	Dodatak F.4-1
	F.4.2.2 Prikaz u MARC formatu	Dodatak F.4-2
	F.4.2.3 Prikaz u originalnom MARC formatu.....	Dodatak F.4-2
F.4.3	Spremište zapisa	Dodatak F.4-2
G	CORES.....	DODATAK G-1
G.1	Interfejs za katalogizaciju	Dodatak G.1-1
G.2	Pretraživač	Dodatak G.2-1
G.3	Prikazivač.....	Dodatak G.3-1
	G.3.1 Osnovni prikaz.....	Dodatak G.3-1
	G.3.2 Prikaz u MARC formatu.....	Dodatak G.3-1
G.4	Spremište zapisa	Dodatak G.4-1
G.5	Editor zapisa	Dodatak G.5-1
	G.5.1 Upravljanje zapisima	Dodatak G.5-1
G.6	Postupci u radu sa zapisima iz baze podataka CORES.....	Dodatak G.6-1
	G.6.1 Preuzimanje zapisa	Dodatak G.6-1
	G.6.2 Ispravljanje i dopunjavanje zapisa.....	Dodatak G.6-2
G.7	Indeksi za pretraživanje	Dodatak G.7-1
	G.7.1 Osnovni indeks	Dodatak G.7-1
	G.7.2 Dodatni indeksi.....	Dodatak G.7-1
G.8	Programske kontrole	Dodatak G.8-1
G.9	Atributi za prikaz rezultata pretraživanja.....	Dodatak G.9-1
H	ISPISI.....	DODATAK H-1
H.1	Ispisivanje	Dodatak H.1-1
	H.1.1 Priprema i ispis	Dodatak H.1-1
	H.1.2 Priprema i ispis po satnici.....	Dodatak H.1-1
	H.1.3 Pretraživanje pohranjenih datoteka sa ispisima	Dodatak H.1-3
I	SPISKOVI.....	DODATAK I-1
I.1	Spisak ispisa.....	Dodatak I.1-1
I.2	Unos ulaznih parametara za pripremu ispisa	Dodatak I.2-1
	I.2.1 Spiskovi KAT-SPI-01 i KAT-SPI-03	Dodatak I.2-1
	I.2.2 Spisak KAT-SPI-02	Dodatak I.2-1
I.3	Opis pojedinih ispisa.....	Dodatak I.3-1

I.3.1	KAT-SPI-01: COMARC – bibliografski zapisi.....	Dodatak I.3-1
I.3.2	KAT-SPI-02: COMARC – normativni zapisi.....	Dodatak I.3-1
I.3.3	KAT-SPI-03: COMARC – bibliografski s normativnim zapisima (FC).....	Dodatak I.3-1
I.4	Primeri ispisa.....	Dodatak I.4-1
J	PODACI ZA DALJU OBRADU	DODATAK J-1
J.1	Spisak ispisa.....	Dodatak J.1-1
J.2	Unos ulaznih parametara za pripremu ispisa	Dodatak J.2-1
J.2.1	Eksporti KAT-EKS-01 i KAT-EKS-02	Dodatak J.2-1
J.3	Opis pojedinih ispisa.....	Dodatak J.3-1
J.3.1	KAT-EKS-01: Podaci u MARC 21 formatu.....	Dodatak J.3-1
J.3.2	KAT-EKS-02: Podaci u Dublin Core formatu.....	Dodatak J.3-1
K	BIBLIOGRAFIJE I SPISKOVI PREDMETNIH ODREDNICA.....	DODATAK K-1
K.1	Ispisivanje	Dodatak K.1-1
K.1.1	Priprema i ispis	Dodatak K.1-1
K.1.2	Pretraživanje pohranjenih datoteka sa ispisima	Dodatak K.1-2

SLIKE

Slika 3-1: Brauzer – pristup interfejsu za katalogizaciju.....	3-1
Slika 3-2: Interfejs za katalogizaciju	3-3
Slika 3.2-1: Bibliografski zapis – spisak metoda	3.2-2
Slika 3.2-2: Pretraživanje – spisak metoda.....	3.2-3
Slika 3.2-3: Zapis – spisak metoda.....	3.2-5
Slika 3.2-4: Uređivanje – spisak metoda (izabrano je polje za unos).....	3.2-7
Slika 3.2-5: Pogled – spisak metoda	3.2-8
Slika 3.2-6: Podešavanja – spisak metoda.....	3.2-9
Slika 3.2-7: Spremište – spisak metoda (izabran je zapis iz lokalne baze podataka).....	3.2-10
Slika 4-1: Pretraživač	4-3
Slika 5-1: Prikazivač	5-2
Slika 6-1: Spremište zapisa	6-2
Slika 6-2: Spremište zapisa – spisak metoda iz priručnog menija	6-3
Slika 6.4-1: Programski ustanovljene greške	6.4-1
Slika 6.5-1: Prozor Izbor zapisa za poređenje	6.5-1
Slika 6.5-2: Prozor Poređenje zapisa.....	6.5-2
Slika 6.7-1: Prozor Ispis zapisa	6.7-2
Slika 6.7-2: Prozor Isključivanje podataka.....	6.7-4
Slika 6.7-3: Prozor Spisak biblioteka	6.7-5
Slika 7-1: Editor zapisa	7-2
Slika 7.1-1: Pohranjivanje polja za sadržinsku obradu	7.1-6
Slika 7.1-2: Prozor Maske za unos.....	7.1-7
Slika 7.3-1: Prozor Skup COBISS znakova	7.3-3
Slika 7.3-2: Primer prozora za povezivanje sa zapisima iz CONOR.XX	7.3-8
Slika 7.4-1: Prozor Izbor polja i potpolja	7.4-1
Slika 7.4-2: Prozor Izbor potpolja	7.4-3
Slika 7.9-1: Prozor Pomoć.....	7.9-1
Slika 7.11-1: Prozor Karakteristike polja	7.11-1
Slika 7.11-2: Prozor Karakteristike potpolja	7.11-2
Slika 8.4-1: Izbor baze podataka iz koje će se zapis učitati	8.4-3
Slika 8.4-2: Poruka pre uređivanja zapisa u COBIB-u.....	8.4-5
Slika 9.1-1: Normativni zapis (CONOR) – spisak metoda	9.1-2
Slika 9.2-1: Primer pretraživača po bazi podataka CONOR	9.2-1
Slika 9.4-1: Prozor Povezivanje	9.4-4
Slika 10.3-1: Prozor Privremeno pohranjeni zapisi.....	10.3-1
Slika 11-1: Brauzer – potprozori	11-1
Slika 11.1-1: Prozor Uređivanje prikaza rezultata pretraživanja.....	11.1-3
Slika 11.1-2: Prozor Prikaz rezultata pretraživanja.....	11.1-4
Slika 11.1-3: Prozor Korisnički atributi	11.1-5
Slika 11.1-4: Prozor Atribut za prikaz rezultata pretraživanja	11.1-6
Slika 11.1-5: Prozor Polje ???	11.1-7
Slika 11.1-6: Prozor Eksport zapisa	11.1-12
Slika G.1-1: Zapis iz baze podataka CORES – spisak metoda	Dodatak G.1-2
Slika G.2-1: Primer pretraživača po bazi podataka CORES	Dodatak G.2-1
Slika K.1-1: Primer prozora Parametri ispisa.....	Dodatak K.1-1

Slika K.1-2: Primer prozora BIB001 .....Dodatak K.1-3

TABELE

Tabela 3.2-1: Pregled metoda u meniju Pretraživanje.....	3.2-3
Tabela 3.2-2: Pregled metoda u meniju Zapis.....	3.2-4
Tabela 3.2-3: Pregled metoda u meniju Uređivanje.....	3.2-5
Tabela 3.2-4: Pregled metoda u meniju Pogled.....	3.2-7
Tabela 3.2-5: Pregled metoda u meniju Podešavanja.....	3.2-8
Tabela 3.2-6: Pregled metoda u meniju Spremište.....	3.2-9
Tabela A.1-1: Osnovni indeks u bibliografskim bazama podataka – bibliografski podaci....	Dodatak A.1-1
Tabela A.1-2: Osnovni indeks u bibliografskim bazama podataka – podaci o sadržaju.....	Dodatak A.1-2
Tabela A.1-3: Dodatni indeksi u bibliografskim bazama podataka – podaci o zapisu.....	Dodatak A.1-2
Tabela A.1-4: Dodatni indeksi u bibliografskim bazama podataka – bibliografski podaci ...	Dodatak A.1-3
Tabela A.1-5: Dodatni indeksi u bibliografskim bazama podataka – identifikacioni podaci	Dodatak A.1-4
Tabela A.1-6: Dodatni indeksi u bibliografskim bazama podataka – podaci o sadržaju	Dodatak A.1-5
Tabela A.1-7: Dodatni indeksi u bibliografskim bazama podataka – kodirani podaci	Dodatak A.1-5
Tabela A.1-8: Dodatni indeksi u bibliografskim bazama podataka – podaci o stanju fonda .	Dodatak A.1-8
Tabela A.1-9: Sufiksi za limitiranje pretraživanja u bibliografskim bazama podataka	Dodatak A.1-10
Tabela A.2-1: Osnovni indeks u normativnoj bazi podataka	Dodatak A.2-1
Tabela A.2-2: Dodatni indeksi u normativnoj bazi podataka – podaci o zapisu	Dodatak A.2-1
Tabela A.2-3: Dodatni indeksi u normativnoj bazi podataka – normativni podaci.....	Dodatak A.2-2
Tabela A.2-4: Dodatni indeksi u normativnoj bazi podataka – kodirani podaci.....	Dodatak A.2-2
Tabela B.1-1: Bibliografske baze podataka – kontrole u odnosu na karakteristike polja i potpolja.....	Dodatak B.1-2
Tabela B.1-2: Bibliografske baze podataka – kontrole prilikom unosa u potpolje	Dodatak B.1-3
Tabela B.1-3: Bibliografske baze podataka – kontrole prilikom pohranjivanja zapisa.....	Dodatak B.1-9
Tabela B.2-1: Normativna baza podataka – kontrole prilikom unosa u potpolje.....	Dodatak B.2-1
Tabela B.2-2: Normativna baza podataka – kontrole prilikom pohranjivanja zapisa	Dodatak B.2-4
Tabela C.1-1: Skup COBISS znakova – znaci za upravljanje.....	Dodatak C.1-1
Tabela C.2-1: Skup COBISS znakova – latinica.....	Dodatak C.2-1
Tabela C.3-1: Skup COBISS znakova – ćirilica	Dodatak C.3-1
Tabela C.4-1: Skup COBISS znakova – drugi znaci.....	Dodatak C.4-1
Tabela D-1: Spisak prečica (vrućih tipki) za izvođenje nekih postupaka i metoda.....	Dodatak D-1
Tabela E.1-1: Spisak atributa i podataka za prikaz rezultata pretraživanja u bibliografskim bazama podataka	Dodatek E.1-1
Tabela E.2-1: Spisak atributa i podataka za prikaz rezultata pretraživanja u normativnoj bazi podataka.....	Dodatek E.2-1
Tabela G.7-1: Osnovni indeks u bazi podataka CORES	Dodatek G.7-1
Tabela G.7-2: Dodatni indeksi u bazi podataka CORES	Dodatek G.7-1
Tabela G.9-1: Spisak atributa za prikaz rezultata pretraživanja u bazi podataka CORES	Dodatek G.9-1

---

2 SISTEM UZAJAMNE KATALOGIZACIJE

Online uzajamna katalogizacija zasnovana je na kooperativnom prikupljanju i distribuisanoj obradi podataka, što omogućuje racionalnu poddelu posla i uštedu u zahtevnom postupku obrade bibliotečke građe. Za svaku jedinicu dovoljna je samo jedna obrada, nakon čega je zapis preko uzajamne (kooperativne) baze podataka COBIB online dostupan svim učesnicima u sistemu.

Za uzajamnu katalogizaciju COBISS karakteristična je tesna povezanost lokalnih baza podataka pojedinih biblioteka s COBIB-om. Uvođenjem novog segmenta COBISS3/Katalogizacija ta povezanost je postala još tešnja. Nije ažuriran samo korisnički interfejs, već i sam koncept uzajamne katalogizacije. Sve ispravke i dopune bibliografskih zapisa u lokalnim bazama podataka automatski se beleže i u COBIB-u, dok su se u programskoj opremi COBISS2/Katalogizacija upisivale na zahtev katalogizatora. Izuzetak su za sada samo podaci koji se odnose na sadržinsku obradu, a predviđeno je i uvođenje polja koja imaju status lokalnih polja i koja se beleže samo u lokalnim bazama podataka.

Baze podataka sadrže bibliografske zapise za različite vrste bibliografskih izvora (monografske publikacije, serijske publikacije, integrativni izvori, članci i drugi sastavni delovi, neknjižna građa, antikvarna građa), za potrebe vođenja personalnih bibliografija autora, a takođe zapise za izvedena dela.

Za vođenje bibliografija istraživača u sistemu COBISS propisana je *jedinstvena tipologija dokumenata/dela* na osnovu koje se bibliografske jedinice klasifikuju. Svakoj bibliografskoj jedinici odredi se tip (izvorni naučni članak, pregledni naučni članak, stručni članak, naučna ili stručna monografija, naučno ili stručno izlaganje na konferenciji itd.), koji mora da odgovara važećoj definiciji.

COBIB i sve lokalne baze podataka biblioteka učesnica imaju istu strukturu bibliografskih zapisa i zbirnih podataka o fondu. Pored tih podataka, lokalne baze podataka sadrže i jedinstveno strukturisane detaljne podatke o fondu koji su značajni za lokalne funkcije biblioteka i prikazivanje u sistemu COBISS/OPAC.

Za razmenu podataka u sistemu COBISS koriste se format COMARC/B za bibliografske podatke i format COMARC/A za normativne podatke koji su zasnovani na formatu UNIMARC, te format COMARC/H za podatke o fondu koji je razvio IZUM. Za međunarodnu razmenu bibliografskih podataka koriste

se formati MARC 21 i UNIMARC. Prilikom implementacije klijenta Z39.50 ugrađena je konverzija iz formata MARC 21 u format COMARC, a prilikom implementacije servera Z39.50 konverzija iz formata COMARC u format MARC 21.

U procesu uzajamne katalogizacije odvija se unos podataka preko lokalnih baza podataka, a istovremeno se podaci upisuju i u COBIB. Serveri su, po pravilu, locirani u informacionom servisu. Pri tom se izvodi online indeksiranje sa oko 100 indeksa za pretraživanje za bibliografske podatke, normativne podatke i podatke o fondu.

Katalogizator, koji želi da doda zapis u lokalnu bazu podataka, najpre proveriti da li je bibliografski zapis već u COBIB-u. Ako jeste, prenosi ga u svoju lokalnu bazu podataka i dodaje detaljne podatke o fondu. Ako zapis ne postoji u COBIB-u, on ga kreira nakon čega se zapis upisuje u COBIB i u lokalnu bazu podataka.

U postupku kreiranja zapisa možemo da proverimo da li zapis već postoji u nekoj od uzajamnih baza podataka u okviru mreže COBISS.Net.

Ako je bibliotečki informacijski servis sklopio odgovarajući ugovor sa ISSN centrom u Parizu, prilikom kreiranja zapisa za serijske publikacije koristi se međunarodna baza podataka ISSN koja važi za najkompletniji i najautoritativniji izvor za identifikaciju serijskih publikacija. Iz nje se relevantni podaci prenose u COBIB i u lokalne baze podataka. Takođe je moguće i preuzimanje bibliografskih zapisa iz WorldCat-a preko OCLC-ovog servera Z39.50 istovremeno u COBIB i lokalnu bazu podataka, mada i u tom slučaju bibliotečki informacijski servis mora da ima sklopljen odgovarajući ugovor. Zapisi se mogu preuzimati i iz Online kataloga Kongresne biblioteke.

Moguće su i retrospektivne konverzije iz mašinski čitljivih zapisa koje je biblioteka uradila pre uključivanja u COBISS sistem, ako ti zapisi ispunjavaju minimalne kriterijume kvaliteta i kompatibilnosti s formatom COMARC. Konverzije se, po pravilu, izvode samo u lokalnim bazama podataka.

Kvalitet, ujednačenost i konzistentnost lokalnih baza podataka i COBIB-a obezbeđuju se na različite načine: normativnom kontrolom ličnih imena autora, kontrolom dupliranih zapisa, programskim kontrolama za formate COMARC, redakcijom zapisa, globalnim šifranicima za sve standardizovane podatke (npr. države, jezici, UDK), lokalnim šifranicima za sve podatke koji su jedinstveni u okviru biblioteke, automatskim numeratorima, kontrolom jedinstvene identifikacije serijskih publikacija itd, a prvenstveno i sistematičnim obrazovanjem kreatora zapisa koji za taj posao moraju da dobiju dozvolu.

Potpoglavja:

- Baze podataka
- Bibliografski zapisi
- Normativni zapisi
- Način rada obnavljanjem
- Dozvole za uzajamnu katalogizaciju
- Privilegije

Nakon uspostavljanja sistema uzajamne katalogizacije u Bugarskoj, konverzijom su, pored lokalne baze podataka i COBIB-a uspostavljeni i normativna baza podataka za lična imena autora i nazive korporacija (**CONOR.BG**) te normativna baza podataka za predmetne pristupne tačke (**COSUB**). Nijedna od te dve baze podataka još uvek nije uključena u sistem uzajamne katalogizacije.

U svim drugim sistemima COBISS, u okviru COBISS.Net, u kojima trenutno još ne postoje normativne baze podataka, odvija se redakcija relevantnih podataka u bibliografskim bazama podataka. Tako, će redigovani podaci kasnije poslužiti kao osnova za uspostavljanje odgovarajućih normativnih baza podataka.

2.1.2.1 Strane normativne baze podataka

U programskoj opremi COBISS, omogućeno je preuzimanje zapisa iz normativne datoteke imena LC/NAF – Library of Congress/NACO Authority File¹.

LC/NAF je normativna datoteka u kojoj se nalazi više miliona normativnih zapisa za imena, koje su unele biblioteke – učesnice u programu NACO (Name Authority Cooperative Program), jednom od međunarodnih programa kooperativne katalogizacije PCC (Program for Cooperative Cataloging) koji usklađuje Kongresna biblioteka (Library of Congress). Datoteka sadrži zapise za lična imena, nazive korporacija, sastanaka i političko-teritorijalnih jedinica, te zapise za jedinstvene naslove, naslove knjižnih zbirki i pristupne tačke za ime/naslov. Datoteka se dopunjuje više puta godišnje, a zapisi u njoj su u formatu MARC 21.

---

¹ Datoteka je pre toga bila uključena u sistem COBISS.SI pod nazivom LC NAMES.

2.3 **NORMATIVNI ZAPISI**

Normativna kontrola omogućuje doslednu upotrebu odrednica prilikom katalogizacije, a istovremeno i lakše održavanje odrednica u bibliografskim zapisima. Zasniva se na vezi između bibliografskih i normativnih zapisa. Normativni zapisi sadrže pristupne tačke koje su jedinstveno određene za upotrebu u celom sistemu uzajamne katalogizacije, a sadrži i druge podatke kao što su varijantne pristupne tačke, srodne pristupne tačke, napomene itd. U katalogizaciji s normativnom kontrolom, menjanje odrednica, dodavanje varijantnih odrednica ili drugih podataka moguće je samo u normativnom zapisu.

Kratke normativne zapise sa ograničenim skupom znakova mogu da kreiraju svi katalogizatori koji mogu da kreiraju bibliografske zapise. Za oblikovanje kompletnih normativnih zapisa potrebna nam je posebna privilegija. S privilegijom za kreiranje kompletnih normativnih zapisa, za normativni zapis možemo da preuzmemo odgovornost i da ga s tim zaključamo. Takav zapis kasnije mogu da uređuju samo katalogizatori iz biblioteke koja je zapis zaključala. Postupak koristimo kod zapisa za autore koje dobro poznajemo. Biblioteke obično zaključaju zapise za istraživače za koje uređuju personalne bibliografije.

O usklađivanju bibliografskih baza podataka s normativnom bazom podataka brine poseban program. Kada u normativnom zapisu promenimo normativnu, varijantnu ili srodnu pristupnu tačku, polja u bibliografskim zapisima programski se promene u COBIB-u te, a ako su pojedine biblioteke to tražile i u lokalnim bazama podataka (v. pogl. 9.12).

2.5 DOZVOLE ZA UZAJAMNU KATALOGIZACIJU

U sistemu uzajamne katalogizacije mogu da učestvuju bibliotekari koji su adekvatno osposobljeni i koji vladaju kataloškim pravilima, drugim bibliografskim standardima i COMARC formatima.

S promenom koncepta uzajamne katalogizacije u COBISS3 okruženju, došlo je i do uvođenja novih dozvola za uzajamnu katalogizaciju. Osim dozvola za uzajamnu katalogizaciju monografskih publikacija, serijskih publikacija i članaka, uvedene su i nove dozvole za uzajamnu katalogizaciju kontinuiranih izvora, neknjižne i antikvarne građe.

Kategorije dozvola/privilegija za kreiranje bibliografskih zapisa su:

- dozvola A – privilegije za uzajamnu katalogizaciju monografskih publikacija (knjige) te za kreiranje zbirnih zapisa i zapisa za izvedena dela;
- dozvola B – privilegije za uzajamnu katalogizaciju sastavnih delova i kontinuiranih izvora:
  - B1 – privilegije za uzajamnu katalogizaciju sastavnih delova,
  - B2 – privilegije za uzajamnu katalogizaciju kontinuiranih izvora;
- dozvola C – privilegije za uzajamnu katalogizaciju neknjižne građe;
- dozvola D – privilegije za uzajamnu katalogizaciju antikvarne građe.

Sve navedene dozvole, uključuju i privilegije za preuzimanje zapisa iz MARC 21 formata (Online katalog Kongresne biblioteke, WorldCat) i privilegije za redakciju zapisa u COBIB-u.

Katalogizatorima, koji zapise samo preuzimaju iz uzajamne baze podataka COBIB, navedene dozvole/privilegije nisu potrebne.

Dopunjen je i postupak za dobijanje pojedinih dozvola.

U Sloveniji je postupak dobijanja dozvola za uzajamnu katalogizaciju u okruženju COBISS3 uređen dokumentom *Utvrdjivanje osposobljenosti za uzajamnu katalogizaciju u sistemu COBISS.SI*. O dokumentu je pozitivno mišljenje dao Nacionalni savet za bibliotečku delatnost, a doneli su ga Narodna in univerzitetna knjižnica (NUK) i Institut informacijskih znanosti (IZUM) koji su na osnovu 44. člana i 47. člana Zakona o bibliotekarstvu (Uradni list RS, br. 87/01 i 96/02) nadležni za konstatovanje osposobljenosti stručnih radnika u bibliotekama za učešće u uzajamnoj katalogizaciji.

Redosled obrazovanja i osposobljavanja za dobijanje dozvola objavljen je u programima obrazovanja NUK-a i IZUM-a. Pregled potrebnih aktivnosti dostupan je i na IZUM-ovom portalu *Izobraževanje*, zajedno sa svim relevantnim dokumentima.

Za dodelu dozvola za uzajamnu katalogizaciju u drugim državama nadležne su nacionalne biblioteke koje su dužne da pripreme transparentne i adekvatno formalizovane postupke.

2.6 PRIVILEGIJE

Privilegije za rad u segmentu COBISS3/Katalogizacija omogućuju:

- pristup segmentu COBISS3/Katalogizacija te pregled i ispis podataka (**KAT**)
- uzajamnu katalogizaciju monografskih publikacija (knjige) te kreiranje zbirnih zapisa i zapisa za izvedena dela (**KAT_A_MON**)
- uzajamnu katalogizaciju sastavnih delova (**KAT_B1_ART**)
- uzajamnu katalogizaciju kontinuiranih izvora (**KAT_B2_CON**)
- uzajamnu katalogizaciju serijskih publikacija (**KAT_NEWSER**)
- uzajamnu katalogizaciju neknjižne građe (**KAT_C_NBM**)
- uzajamnu katalogizaciju antikvarne građe (**KAT_D_ANT**)
- preuzimanje zapisa iz Online kataloga Kongresne biblioteke i baze podataka WorldCat (**KAT_NEWMARC21**)
- kreiranje i uređivanje kompletnih normativnih zapisa za lična imena te preuzimanje zapisa iz baze podataka LC/NAF (**KAT_NEWPN**)
- kreiranje i uređivanje kompletnih normativnih zapisa za korporacije (**KAT_NEWCB**)
- uređivanje svih normativnih zapisa, takođe onih za koje je odgovornost preuzela druga biblioteka (**KAT_CONOR**)
- povezivanje bibliografskih zapisa s normativnim zapisom (**KAT_LINKAU**)
- preuzimanje i uređivanje zapisa u bazi podataka CORES (**KAT_NEWCORES**)
- menjanje karakteristika polja i potpolja (**KAT_EDITTYPE**)
- eksport bibliografskih zapisa (**KAT_EXPORT**)

U segmentu COBISS3/Fond, u ograničenom obimu može se raditi s bibliografskim zapisima:

- preuzimanje zapisa iz COBIB-a u lokalnu bazu podataka (**KAT_PRZ**)
- uređivanje ograničenog skupa bibliografskih podataka u lokalnoj bazi podataka (potpolja 610az, 675bs, 992by) (**KAT_610**)

3.2 RED MENIJA

Red menija leži ispod naslovnog reda. Sadrži šest menija, a svaki od njih sadrži više metoda kojima izvodimo određene postupke u katalogizaciji. Metode su pregledno prikazane na slici 3.2-1.

Metode u redu menija zavise od toga da li je u interfejsu za katalogizaciju izabran bibliografski ili normativni zapis.

Ako je posle naziva metode upisana i tipka ili kombinacija tipki, tu metodu možemo izvesti i tako što na tastaturi pritisnemo odgovarajuće tipke. Spisak tipki i njihovih kombinacija, koje nazivamo i prečice (vruće tipke), nalazi se u dodatku *D* (v. tabelu D-1).

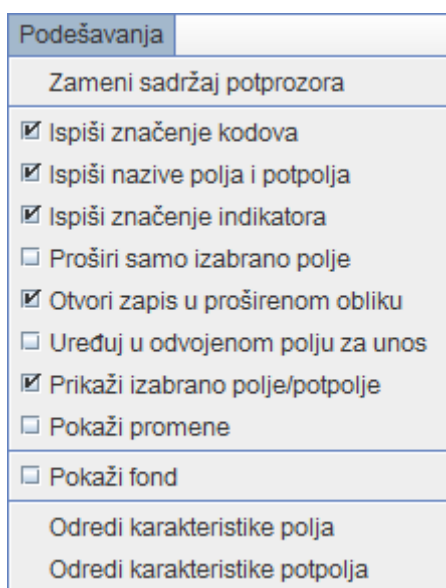
Sadržaj reda menija po pravilu se ne menja.

Bibliografski zapis

Pretraživanje	Zapis	Uređivanje	Pogled	Podešavanja	Spremište
<akronim lokalne baze podataka>/COBIB CONOR COBISS.Net Online katalog kongresne biblioteke WorldCat ISSN CORES Privremeno pohranjeni zapisi Prikaži izvorni zapis Izlaz	Uredi zapis Preuzmi zapis Priredi u novi zapis Kreiraj zapis Izbrisi zapis Dodaj lokalni zapis u COBIB Proveri zapis Privremeno pohrani zapis Pohrani kao šablon Pohrani zapis Promeni masku za unos Napusti zapis bez pohranjivanja	Uredi Potvrdi unos Otkazi Dodaj polje Dodaj potpolje Izbrisi polje Izbrisi potpolje Kopiraj tekst Kopiraj polje Kopiraj potpolje Kopiraj sadržaj potpolja Izreži tekst Zalepi tekst Zalepi polje Zalepi potpolje Posebno lepljenje Pomeri nagore Pomeri nadole Ubaci COBISS znak Ubaci znak za sortiranje Ubaci LaTeX oznaku Dodaj definisanu vrednost Pretvori u mala slova Pretvori u velika slova Pretvori u srpsku/makedonsku cirilicu Pretvori u latinicu Prenesi naslov iz ISSN Dodaj 13-cifreni ISBN Aktiviraj numerator Prenesi kod države za izvor Ponovi Poništi Poništi sve	Proširen prikaz Sužen prikaz Osveži editor ZNAČKA PREKAT ISSN Manual COMARC pomoć	Zameni sadržaj potprozora Ispisi značenje kodova Ispisi nazive polja i potpolja Ispisi značenje indikatora Proširi samo izabrano polje Otvori zapis u proširenom obliku Ureduj u odvojenom polju za unos Prikaži izabrano polje/potpolje Pokaži promene Pokaži fond Odredi karakteristike polja Odredi karakteristike potpolja	Proveri zapis Uredi zapis Prikaži verziju zapisa iz lokalne baze podataka Prikaži verziju zapisa iz COBIB-a Pripremi izpise za ispis Prikaži spisak biblioteke Prikaži u standardnom formatu Prikaži u COMARC formatu Osveži zapis Odštampaj zapis Ukloni jezičak Ukloni sve jezičke Ukloni preostale jezičke

Slika 3.2-1: Bibliografski zapis – spisak metoda

polje/potpolje	potpolja u spremištu zapisa (slova u plavoj boji)
Pokaži promene	Prikaz promenjenih potpolja, odnosno polja sa indikatorima u editoru (nazivi i/ili oznake potpolja, odnosno polja sa indikatorima obojeni su žuto)
Pokaži fond	Prikaz polja za fond (996, 997, 998) u spremištu zapisa
Odredi karakteristike polja	Određivanje karakteristika polja
Odredi karakteristike potpolja	Određivanje karakteristika potpolja

Slika 3.2-6: Podešavanja – spisak metoda

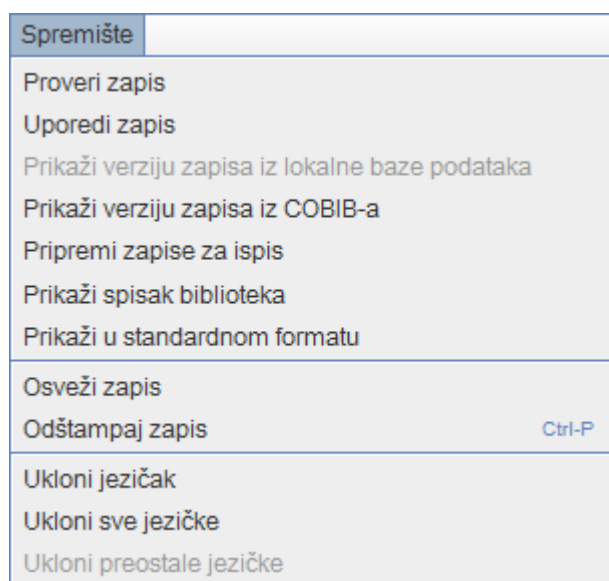
3.2.6 Meni Spremište

Metode u meniju **Spremište** omogućuju različite aktivnosti povezane sa zapisom koji je upisan u spremište zapisa.

Tabela 3.2-6: Pregled metoda u meniju Spremište

Naziv metode	Namena metode
Proveri zapis	Programsko proveravanje zapisa koji je izabran u spremištu zapisa
Uporedi zapis	Poređenje dva zapisa
Prikaži verziju zapisa iz lokalne baze podataka	U spremište se dodaje pripadajući zapis iz lokalne baze podataka
Prikaži verziju zapisa iz COBIB-a	U spremište se dodaje pripadajući zapis iz COBIB-a

Pripremi zapise za ispis	Izbor zapisa i formata ispisa zapisa koje želimo da odštamamo
Prikaži spisak biblioteka	Prikaz spiska lokalnih baza podataka biblioteka i prikaz stanja fonda
Prikaži u standardnom formatu	Prikaz izabranog zapisa u standardnom formatu
Prikaži u COMARC formatu	Prikaz izabranog zapisa u COMARC formatu
Osveži zapis	Usklađivanje izabranog zapisa u spremištu sa stanjem u bazi podataka
Odštamaj zapis	Štampanje zapisa koji je izabran u spremištu zapisa
Ukloni jezičak	Uklanjanje izabranog jezička u spremištu zapisa
Ukloni sve jezičke	Uklanjanje svih jezičaka u spremištu zapisa, osim jezička s radnim zapisom
Ukloni preostale jezičke	Uklanjanje svih jezičaka u spremištu zapisa, osim izabranog jezička i jezička s radnim zapisom

Slika 3.2-7: Spremište – spisak metoda (izabran je zapis iz lokalne baze podataka)

Određene metode iz menija **Spremište** možemo izabrati i iz priručnog menija (v. pogl. 6).

5.1 OSNOVNI PRIKAZ

Osnovni prikaz omogućuje pregledanje izabranog bibliografskog zapisa u obliku spiska atributa. Ako su sa izabranim zapisom povezani i drugi zapisi ili objekti, možemo ih pogledati u delu prozora **Relacije**. U tom delu prozora možemo npr. pogledati pripadajuće normativne zapise, ako postoje.

U osnovnom prikazu ispisuju se sledeći atributi i njihove vrednosti, ako postoje:

- autor
- naslov i podaci o odgovornosti
- status i vrsta građe
- vrsta sadržaja
- podaci o zapisu
- jezik teksta/originala
- država izdavanja
- izdanje
- posebni podaci o građi
- impresum
- sekundarni autori
- fizički opis
- zbirka
- napomene
- napomena o sadržaju
- standardni identifikatori
- predmetne odrednice
- UDK
- URL
- identifikacioni broj (COBISS.XX-ID)
- kreator
- redaktor
- COBISS sistem

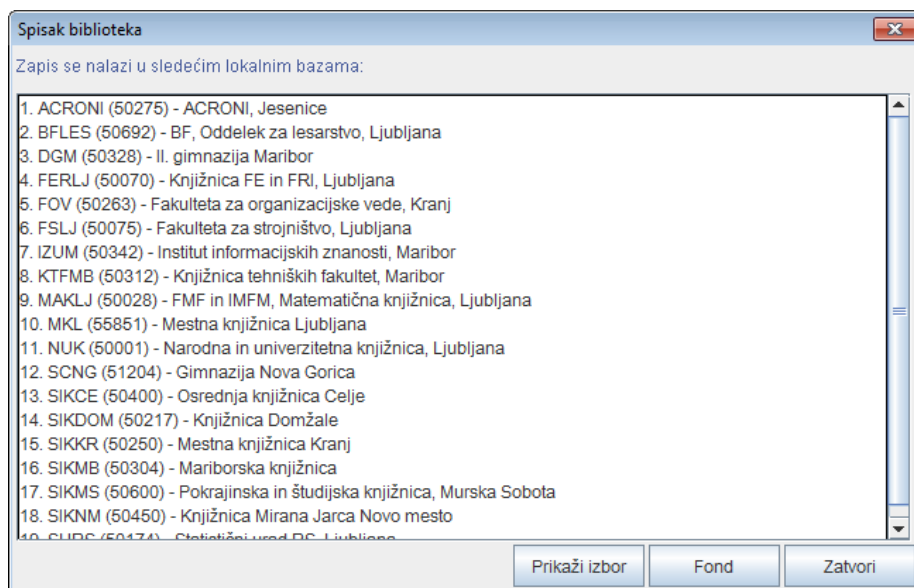
6.7.6 Prikaz spiska biblioteka

Za svaki bibliografski zapis u spremištu se može proveriti u kojim se lokalnim bazama podataka nalazi i kakvo je stanje fonda po bibliotekama (podatak u COBISS/OPAC-u).

Postupak

1. Potražimo i označimo zapis.
2. Izaberemo metodu **Spremište / Prikaži spisak biblioteka**.

Otvara se prozor **Spisak biblioteka** u kojem se ispisuju sve lokalne baze podataka u kojima se nalazi izabrani zapis.

Slika 6.7-3: Prozor Spisak biblioteka

3. Ako spisak želimo da ograničimo na užu grupu biblioteka, kliknemo dugme **Prikaži izbor**.

U sistemu COBISS.SI biblioteke su raspoređene po istim grupama kao na pristupnoj strani COBISS/OPAC-a. Spisak je ograničen samo na grupu biblioteka u koju spada naša biblioteka. Npr. katalogizator iz Univerzitetne knjižnice Maribor dobiće samo spisak biblioteka Univerziteta u Mariboru.

Ako ponovo želimo da ispišemo spisak svih biblioteka, kliknemo dugme **Prikaži sve**.

4. Ako želimo da proverimo kakvo je stanje fonda u pojedinoj biblioteci, kliknemo dugme **Fond**.

Otvara se prozor web brauzera u kojem se u COBISS/OPAC-u prikazuje izabrani zapis zajedno sa fondom u bibliotekama.

7.1 UPRAVLJANJE ZAPISIMA

U poglavlju su opisane metode iz menija **Zapis** koje se koriste prilikom upravljanja bibliografskim zapisima.

Upozorenja:

*Za upotrebu metoda u meniju **Zapis** potrebne su nam sledeće privilegije:*

- KAT_A_MON – za uzajamnu katalogizaciju monografskih publikacija (knjige) te kreiranje zbirnih zapisa i zapisa za izvedena dela
- KAT_B1_ART – za uzajamnu katalogizaciju sastavnih delova
- KAT_B2_CON – za uzajamnu katalogizaciju kontinuiranih izvora
- KAT_NEWSER – za uzajamnu katalogizaciju serijskih publikacija
- KAT_C_NBM – za uzajamnu katalogizaciju neknjižne građe
- KAT_D_ANT – za uzajamnu katalogizaciju antikvarne građe
- KAT_NEWMARC21 – za preuzimanje zapisa iz Online kataloga Kongresne biblioteke i baze podataka WorldCat

---

7.1.1 Metoda Uredi zapis

Metodu **Zapis / Uredi zapis** koristimo kada želimo da ispravimo ili dopunimo postojeći zapis.

Postupak ispravljanja i dopunjavanja zapisa opisan je u pogl. 8.4.

7.1.2 Metoda Preuzmi zapis

Metodu **Zapis / Preuzmi zapis** koristimo kada u lokalni bazi podataka još ne postoji zapis, ali zato postoji u COBIB-u. Upotrebom ove metode preuzimamo zapis iz COBIB-a, a takođe ga možemo preuzeti i iz neke druge uzajamne bibliografske baze podataka u mreži COBISS.Net ili druge strane bibliografske baze podataka (Online katalog Kongresne biblioteke, WorldCat, ISSN). Zapis po potrebi uredimo. Postupak preuzimanja zapisa opisan je u pogl. 8.2.

7.1.3 Metoda Priredi u novi zapis

Ako u COBIB-u ili lokalnoj bazi podataka postoji zapis, u velikoj meri sličan zapisu koji želimo da kreiramo, takav postojeći zapis možemo prirediti u novi zapis metodom **Zapis / Priredi u novi zapis**.

Postupak kreiranja zapisa priređivanjem sličnog zapisa opisan je u pogl. 8.3.2.

7.1.4 Metoda Kreiraj zapis

Metodom **Zapis / Kreiraj zapis** kreiramo novi zapis kada u lokalnoj bazi podataka ili COBIB-u zapis za bibliografski izvor još ne postoji.

Postupak kreiranja zapisa od početka opisan je u pogl. 8.3.1.

7.1.5 Metoda Izbriši zapis

Metodu **Zapis / Izbriši zapis** koristimo za brisanje zapisa iz lokalne baze podataka i/ili COBIB-a. Metoda se prvenstveno koristi u slučaju razrešavanja duplikata (v. pogl. 8.5.2).

Uslov

Zapis mora biti u editoru. Pri tom nije važno da li smo u editor učitali zapis iz lokalne baze podataka ili COBIB-a.

Postupak

1. Izaberemo metodu **Zapis / Izbriši zapis**.

Program zahteva da brisanje zapisa potvrdimo.

2. Kliknemo dugme **Da**.

Ako se zapis koji brišemo nalazi i u nekoj drugoj lokalnoj bazi podataka, briše se samo iz naše lokalne baze podataka, a u suprotnom se briše i iz COBIB-a. Program nas obaveštava o tome iz koje je baze zapis izbrisan.

3. Kliknemo dugme **U redu**.

Zapis više ne postoji ni u editoru, ni u spremištu zapisa.

Upozorenje:

Izbrisani zapisi iz lokalne baze podataka i COBIB-a pohranjuju se u posebnu datoteku – zajedno sa informacijom o tome ko je i kada zapis izbrisao.

7.1.6 Metoda Dodaj lokalni zapis u COBIB

Metodu **Zapis / Dodaj lokalni zapis u COBIB** koristimo kada želimo da u COBIB prenesemo zapis koji postoji samo u lokalnoj bazi podataka. Pri tom, zapis možemo takođe adekvatno ispraviti ili dopuniti. Ako za isti bibliografski izvor u COBIB-u već postoji zapis, moramo ga preuzeti, a lokalni zapis izbrisati iz lokalne baze podataka.

Postupak razrešavanja lokalnih zapisa opisan je u pogl. 8.6.

To možemo učiniti na tri načina:

- kursorom miša pokažemo na vrednost i kliknemo
- vrednost izaberemo tipkama za pomeranje (<gore>, <dole>, <Home>, <End>, <PgUp>, <Pg Dn>)
- vrednost potražimo dugmadima **Pretraži i Pretraži dalje**

Prilikom pretraživanja vrednosti u šifrniku kliknemo dugme **Pretraži** i u prozor za upisivanje pojma za pretraživanje unesemo vrednost koju želimo da pretražimo. Dovoljno je da upišemo samo deo vrednosti koju pretražujemo, pri čemu ne smemo da koristimo znak za skraćivanje "*", jer program pretražuje isključivo upisani niz znakova.

Klikom na dugme **Pretraži dalje** pretražujemo sve sledeće vrednosti, ako prva označena vrednost u šifrniku ne odgovara.

4. Kliknemo dugme **U redu** ili pritisnemo tipku za razmak, odnosno tipku <Enter>.
5. Zatvorimo potpolje (v. pogl. 7.2).

Izabrani kod se prenosi u polje za unos nakon oznake potpolja.

Savet:

Iz šifrnika vrednost najbrže biramo ako na nju kliknemo dva puta.

7.3.2.3 Neobavezujući šifrnici

Šifrnici se mogu povezati s potpoljem takođe na taj način da se unos odvija ili pomoću šifrnika, ili slobodnim unosom. U tom slučaju možemo uneti kod iz šifrnika ili drugi tekst po želji.

Neka potpolja su već povezana s takvim šifrnicima, a šifrnici i link možemo formirati i sami.

Tekstove kodiramo i upisujemo u lokalni šifrnici (v. priručnik *Osnovna uputstva COBISS3*, pogl. 4.7), a zatim lokalni šifrnici metodom **Podešavanja / Odredi karakteristike potpolja** povezujemo sa odgovarajućim potpoljem (v. pogl. 7.11). U prozoru **Karakteristike potpolja** moramo isprazniti okvir za aktiviranje kod "Obavezni unos".

7.3.2.4 Šifrnici za nekodirana potpolja

Šifrnici nam mogu pomoći i prilikom unosa slobodnog teksta. Koristimo ih kod potpolja u koja se upisuju fraze koje se ponavljaju.

Postupak unosa isti je kao unos kodiranih podataka pomoću šifrnika u odvojenom prozoru i opisan je u poglavlju 7.3.2.2. Razlika je samo u tome što se nakon izbora koda iz šifrnika u polje za unos, umesto koda, prenese njegovo značenje.

Neka nekodirana potpolja več su povezana s takvim šifrnici, a šifrniki i link možemo formirati i sami.

Tekstove kodiramo i upisujemo u lokalni šifrniki (v. priručnik *Osnovna uputstva COBISS3*, pogl. 4.7), a zatim lokalni šifrniki metodom **Podešavanja / Odredi karakteristike potpolja** povezujemo sa odgovarajućim potpoljem (v. pogl. 7.11). U prozoru **Karakteristike potpolja** mora biti označen okvir za aktiviranje kod "Pomoć prilikom unosa".

Primer:

Za unos u potpolje 200b – *Opšta oznaka građe* pripremljen je šifrniki sa sledećim elementima:

"br" – *Brajevo pismo*
 "cm" – *Kartografska građa*
 "er" – *Elektronski izvor*
 "gr" – *Grafika*
 "mm" – *Multimedija*
 "mp" – *Film*
 "ob" – *Predmet*
 "pm" – *Muzikalije*
 "sr" – *Zvučni snimak*
 "vr" – *Video snimak*

Šifrniki nije obavezan. Po želji, možemo upisati i tekst koji u šifrniku ne postoji, npr. *Dva medija*.

Sa šifrnikom unos je brži, jer ukucavamo samo kod, a tekst opšte oznake građe upisuje se automatski.

7.3.3 Menjanje vrednosti indikatora

Neka polja sadrže indikatore koji dodatno objašnjavaju sadržaj polja, odnos tog polja prema drugim poljima u zapisu ili određuju način tretiranja podataka u ispisima (npr. kataloški listić).

Polje može da ima definisana najviše dva indikatora kojima možemo da odredimo, odnosno da promenimo vrednost.

Postupak

1. Otvorimo polje koje sadrži indikatore.

To možemo učiniti na više načina:

- označimo polje i pritisnemo tipku <Enter>
- označimo polje, pritisnemo i držimo tipku <Alt> te dva puta kliknemo mišem
- označimo polje i izaberemo metodu **Uređivanje / Uredi**
- označimo polje i iz priručnog menija izaberemo metodu **Uredi**

Upozorenje:

Dvostrukim klikom ne otvaramo padajući spisak za određivanje vrednosti indikatora, već sužavamo prikaz polja.

2. Iz padajućeg spiska izaberemo odgovarajuću vrednost indikatora.
3. Izabranu vrednost potvrdimo i zaključimo unos.

To možemo učiniti na više načina:

- kliknemo izvan polja za unos
- pritisnemo tipku <Enter>
- izaberemo metodu **Uređivanje / Potvrđi unos**
- iz priručnog menija izaberemo metodu **Potvrđi unos**

Izabrana vrednost prenosi se u polje za unos nakon oznake indikatora.

7.3.4 Unos u polja pod normativnom kontrolom

Unos podataka u polja za odrednice kod kojih je uključena normativna kontrola (v. pogl. 2.1.2), razlikuje se od unosa u druga polja. Podatke u njih možemo unositi samo posredno preko normativne baze podataka. Za to služi potpolje 3 – *Broj normativnog zapisa* u koje upisujemo identifikacioni broj normativnog zapisa s kojim želimo da povežemo polje u bibliografskom zapisu. Na osnovu tog potpolja u bibliografski zapis se automatski upisuje normativna pristupna tačka, a ujedno se u njega dodaju i eventualne varijantne i srodne pristupne tačke iz normativnog zapisa.

Preko normativne baze podataka odvija se i menjanje odrednica u bibliografskim zapisima. Potpolje 3 omogućuje i kasnije automatsko usklađivanje odrednica u bibliografskim zapisima s promenama urađenim u normativnim zapisima (v. pogl. 9.12).

U COBISS sistemima u kojima normativna kontrola još nije uključena, unos podataka u polja za odrednice i u odgovarajuća polja bloka 9XX – *Blok za nacionalnu upotrebu* u celini se odvija ručno.

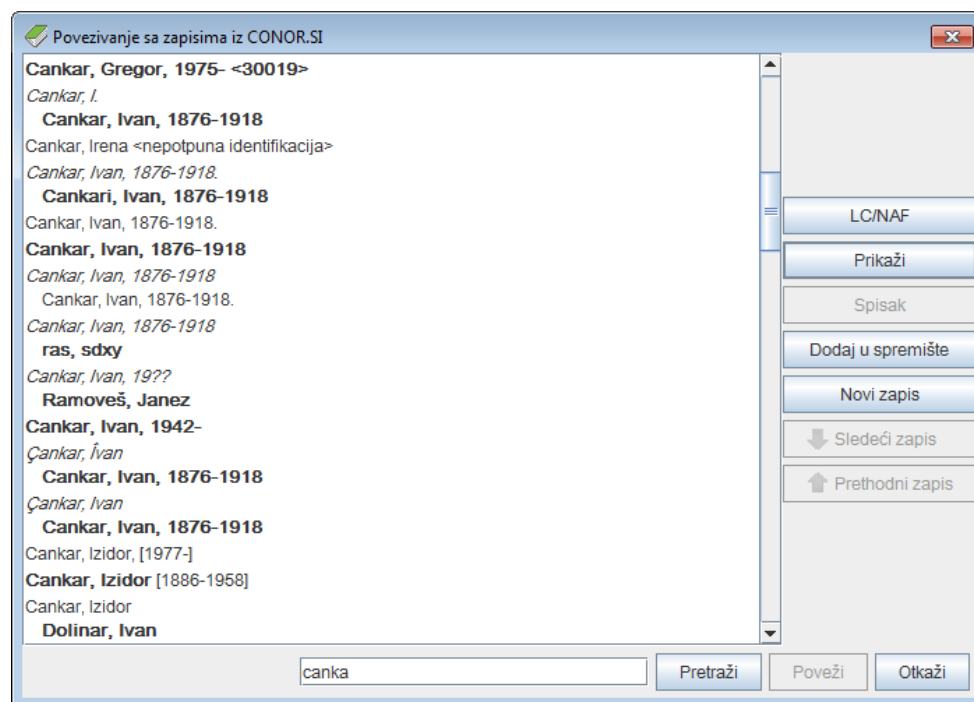
Za povezivanje sa odgovarajućim normativnim zapisom služi prozor **Povezivanje sa zapisima iz <akronim normativne baze podataka>**.

Elementi prozora su:

- naslovni red
- levi deo prozora koji može da sadrži spisak pristupnih tačaka ili prikaz normativnog zapisa u COMARC formatu ili u MARC 21 formatu.
- polje za unos zahteva za pretraživanje
- dugmad
  - **LC/NAF** – prelazak u bazu podataka LC/NAF
  - **CONOR.XX** – prelazak u bazu podataka CONOR.XX
  - **Prikaži** – prikaz kompletnog zapisa za izabranu pristupnu tačku sa spiska

- **Spisak** – prikaz spiska pristupnih tačaka koji dobijamo nakon pretraživanja
- **Dodaj u spremište** – prelazak u prozor **Normativni zapis (<akronim normativne baze podataka>)**; izabrani zapis se prenosi u spremište zapisa (zapisi iz baze podataka LC/NAF pri tom se konvertuju u COMARC/A format)
- **Novi zapis** – prelazak u prozor **Normativni zapis (<akronim normativne baze podataka>)**
- **Sledeći zapis** – prikaz sledećeg zapisa sa spiska
- **Prethodni zapis** – prikaz prethodnog zapisa sa spiska
- **Pretraži** – aktiviranje pretraživanja nakon unosa zahteva za pretraživanje
- **Poveži** – zatvaranje prozora; u potpolje 3 upisuje se identifikacioni broj normativnog zapisa
- **Otkazi** – zatvaranje prozora; polje se pohranjuje bez promene u potpolju 3

Dugme **LC/NAF** vidljivo je kada pretražujemo po bazi podataka CONOR.XX; kada pretražujemo po bazi podataka LC/NAF, vidljivo je dugme **CONOR.XX**. Dugme **Prikaži** aktivno je kada je u prozoru prikazan spisak pristupnih tačaka, dugmad **Spisak**, **Sledeći zapis** i **Prethodni zapis** aktivna su kada je u prozoru prikazan kompletan zapis, a dugme **Poveži** aktivno je samo kada je u prozoru prikazan kompletan zapis iz baze podataka CONOR.XX.

Slika 7.3-2: Primer prozora za povezivanje sa zapisima iz CONOR.XX

U spisku u levom delu prozora prikazane su različite vrste pristupnih tačaka iz normativne baze podataka. Međusobno se razlikuju na sledeći način:

- **Normativne pristupne tačke** iz baze podataka CONOR.XX, koje u

potpolju 100b imaju kod "a" – *usvojena*, u spisku su ispisane masnim slovima; ostale normativne pristupne tačke ispisane su običnim pismom.

- **Varijantne pristupne tačke** ispisane su italikom. Nakon svake varijantne pristupne tačke u sledećem redu sledi pripadajuća normativna pristupna tačka koja je pomerena udesno.
- **Srodne pristupne tačke** ispisane su običnim pismom. Nakon svake srodne pristupne tačke u sledećem redu sledi pripadajuća normativna pristupna tačka koja je pomerena udesno.

Na spisku ličnih imena iz baze podataka CONOR.XX prikazani su i neki drugi podaci:

- U slučaju kada godina nije deo normativne pristupne tačke (ne postoji potpolje 200f – *Datumi*), u uglastoj zagradi se ispisuju godine iz potpolja 190a – *Godina rođenja* i 191a – *Godina smrti*.
- U trougaonoj zagradi ispisuje se potpolje 200r – *Šifra istraživača*.
- Dopiše se tekst "više osoba", ako u potpolju 120b – *Oznaka za razlikovanje osoba* postoji kod "b" – *pristupna tačka za više osoba*.
- Dopiše se tekst "nepotpuna identifikacija", ako u zapisu nije ispunjeno potpolje 120b – *Oznaka za razlikovanje osoba* te nijedno od polja 190 – *Datum rođenja*, 191 – *Datum smrti*, 200c – *Dodaci imenu*, 200d – *Rimski brojevi*, 200f – *Datumi*, 200r – *Šifra istraživača*.

7.3.4.1 Unos odrednice

U polje pod normativnom kontrolom odrednicu možemo uneti samo preko normativne baze podataka.

Postupak

1. Otvorimo potpolje 3 u polju za odrednicu koju nameravamo da unesemo.
2. U prazno potpolje 3 po želji unesemo reči ili početak reči iz odrednice (pretraživanje rečima). Možemo upisati i odrednicu u znacima navoda (frazno pretraživanje), pri čemu eventualno skraćivanje označimo znakom "*". Možemo uneti identifikacioni broj odgovarajućeg normativnog zapisa, ako nam je on poznat. Zatim pritisnemo tipku <Enter> ili kliknemo ikonu pored polja za unos zahteva za pretraživanje. Ako želimo da koristimo samo tipke, pritisnemo tipku <Tab>, a zatim i tipku za razmak.

Ako u normativnoj bazi podataka postoji odgovarajuća pristupna tačka, otvara se prozor **Povezivanje sa zapisima <akronim normativne baze podataka>** u kojem se ispisuje spisak pristupnih tačaka iz normativne baze podataka koje odgovaraju zahtevu za pretraživanje.

Ako u normativnoj bazi podataka ne postoji odgovarajuća pristupna tačka, ispisuje se programska poruka. Nakon potvrđivanja klikom na dugme **U redu** otvara se prazan prozor **Povezivanje sa zapisima <akronim normativne baze podataka>** sa upisanim zahtevom za pretraživanje u polju za unos.

Upozorenje:

Ako kao rezultat pretraživanja dobijemo previše zapisa, ispisuje se poruka o tome kako treba da poboljšamo zahtev za pretraživanje. Pretraživanje ponovimo tako što upišemo precizniji zahtev za pretraživanje.

3. Ako se tražena pristupna tačka nalazi na spisku, normativni zapis za nju proveravamo tako što kliknemo dugme **Prikaži**.

Ako se tražena pristupna tačka ne nalazi na spisku, pretražujemo i po svim mogućim varijantnim oblicima naziva, svakako, ako su poznati i ako uopšte postoje. Novi zahtev za pretraživanje upisujemo u polje za unos ispod spiska naziva i kliknemo dugme **Pretraži**.

Možemo pretraživati i po stranoj normativnoj bazi podataka LC/NAF, tako što kliknemo dugme **LC/NAF**. Ako pronađemo odgovarajuću pristupnu tačku, kliknemo dugme **Dodaj u spremište** i u prozoru **Normativni zapis <akronim normativne baze podataka>**, koji se otvori odnosno postane aktivan, preuzmemo zapis u bazu CONOR.XX. Ako imamo privilegiju za kreiranje kompletnih normativnih zapisa, zapis možemo preuzeti metodom **Zapis / Preuzmi zapis**, a u suprotnom moramo da upotrebimo metodu **Zapis / Kreiraj zapis** i da pojedina polja preuzmemo kopiranjem iz zapisa u spremištu (v. pogl. 9.7). Zatim se vraćamo u prozor **Bibliografski zapis**, gde je još uvek aktivan prozor **Povezivanje sa zapisima iz <akronim normativne baze podataka>** i odgovarajuću pristupnu tačku potražimo u normativnoj bazi, tako što kliknemo dugme **CONOR.XX**. Kliknemo dugme **Prikaži** na označenoj pristupnoj tački u spisku, na šta se u u levom delu prozora prikaže zapis u MARC formatu. Zatim kliknemo dugme **Poveži**.

Ako odgovarajuću pristupnu tačku i dalje ne nalazimo, kliknemo dugme **Novi zapis** i za nju u prozoru **Normativni zapis (<akronim normativne baze podataka>)**, koji se otvara, odnosno postaje aktivan, kreiramo novi normativni zapis (v. pogl. 9.8). Zatim se vraćamo u prozor **Bibliografski zapis** u kojem je još uvek aktivan prozor **Povezivanje sa zapisima <akronim normativne baze podataka>**. Potražimo zapis koji smo upravo kreirali i kliknemo dugme **Prikaži**.

U levom delu prozora prikazuje se zapis u MARC formatu.

Upozorenje:

Prilikom pretraživanja odrednica i njihovog povezivanja izuzetno je važna preciznost, jer se može dogoditi da kreiramo novi zapis za isti entitet ili da bibliografski zapis povežemo s pogrešnim normativnim zapisom.

4. Ako je normativni zapis u redu i ako nisu potrebne ispravke, odnosno dopune, kliknemo dugme **Poveži**.

Ako normativni zapis treba ispraviti ili dopuniti, zapis uređujemo u zavisnosti od privilegije koju imamo. U zapis uvek možemo dodati varijantne pristupne tačke koje nedostaju. Kliknemo dugme **Dodaj u spremište** i u prozoru **Normativni zapis <akronim normativne baze podataka>**, koji se otvori, odnosno postaje aktivan, ispravimo, odnosno

dopunimo zapis (v. pogl. 9.9). Zatim se vratimo u prozor **Bibliografski zapis** gde je još uvek aktivan prozor **Povezivanje sa zapisima <akronim normativne baze podataka>**. Kliknemo dugme **Prikaži** na označenoj pristupnoj tački na spisku, na šta se u levom delu prozora prikaže zapis u MARC formatu. Zatim kliknemo dugme **Poveži**.

Prozor **Povezivanje sa zapisima <akronim normativne baze podataka>** se zatvara. U bibliografski zapis, u potpolje 3, upisuje se identifikacioni broj normativnog zapisa, a istovremeno se automatski dodaju i sva potpolja iz normativne pristupne tačke (u slučaju ličnih imena autora i šifra istraživača). Iz normativnog zapisa se u bibliografski zapis dodaju i sva eventualna polja s varijantnim i srodnim pristupnim tačkama.

5. U polje za odrednicu ručno unesemo potpolja koja nisu obuhvaćena normativnom kontrolom (npr. kod za vrstu autorstva kod ličnih imena autora).

7.3.4.2 Povezivanje odrednica

Bibliografski zapisi, koji su kreirani pre uspostavljanja normativne kontrole, mogu da sadrže odrednice koje nisu povezane s normativnom bazom. Poznajemo ih po tome jer im nedostaje identifikacioni broj normativnog zapisa u potpolju 3.

Prilikom uređivanja takvih zapisa, nepovezane odrednice po mogućnosti treba povezati sa odgovarajućim normativnim zapisima. Ako ih prilikom uređivanja ne povežemo, a pri tom se neka od odrednica nalazi u normativnoj bazi podataka, program nas na to upozorava. Ako je reč o odrednici za domaćeg autora, obavezno je moramo povezati.

Postupak

1. Otvaramo potpolje 3 u polju s nepovezanim odrednicom.

2. Kliknemo ikonu .

Ako u normativnoj bazi podataka ne postoji odgovarajuća pristupna tačka, ispisuje se programska poruka.

Otvora se prozor **Povezivanje sa zapisima <akronim normativne baze podataka>**. Ako pristupna tačka postoji, ispisuje se u spisku pristupnih tačaka iz normativne baze podataka.

3. Zatim pratimo korake od 3 do 5 kod postupka u pogl. 7.3.4.1.

Mogućnosti ...

Veći broj bibliografskih zapisa s nepovezanim odrednicama posebnom metodom možemo istovremeno povezati u prozoru **Normativni zapis (<akronim normativne baze podataka>)** (v. pogl. 9.4.3).

7.3.4.3 Prevezivanje odrednica

Prevezivanje koristimo prilikom ispravljanja pogrešno povezanih odrednica u bibliografskim zapisima. Reč je o odrednicama kod kojih je u potpolju 3 upisan identifikacioni broj pogrešnog normativnog zapisa.

Polje s pogrešno povezanom odrednicom moramo povezati sa odgovarajućim normativnim zapisom.

Postupak

Upozorenje:

Ako se odrednica u bibliografskom zapisu razlikuje od normativne pristupne tačke u normativnoj bazi podataka, a u potpolju 3 se nalazi identifikacioni broj pravog normativnog zapisa, sadržaj potpolja ne treba ispravljati. Dovoljno je, da ponovo pohranimo bibliografski zapis i program će odrednicu automatski ispraviti.

To se događa ako smo u normativnom zapisu ispravili oblik normativne pristupne tačke, a pri tom nismo pohranili bibliografski zapis te nije izvedeno automatsko usklađivanje bibliografske s normativnom bazom podataka.

1. Otvaramo potpolje 3 u polju s pogrešno povezanom odrednicom.

2. Izbrišemo identifikacioni broj pogrešnog normativnog zapisa. Zatim pratimo korake od 2 do 5 kod postupka u pogl. 7.3.4.1.

Mogućnosti ...

Veći broj bibliografskih zapisa s pogrešno povezanim odrednicama posebnom metodom istovremeno možemo povezati u prozoru **Normativni zapis** (<akronim normativne baze podataka>) (v. pogl. 9.4.3).

7.3.5 Specifičnosti prilikom unosa u polja COMARC/B formata

U nastavku je detaljnije opisan unos u neka polja COMARC/B formata, kod kojih postoje određene specifičnosti.

7.3.5.1 Polja za povezivanje kod kontinuiranih izvora (4XX)

Polja u bloku 4XX, koja se koriste za prikaz odnosa između kontinuiranih izvora koji opisujemo i srodnih kontinuiranih izvora, sadrže potpolja *a* – *Stvarni/ključni naslov* i *x* – *ISSN* u koja unosimo (ključni) naslov i/ili ISSN srodnog kontinuiranog izvora.

Potpolje *a* treba uneti samo kada zapis za srodni kontinuirani izvor ne postoji u COBIB-u ili kada u postojećem zapisu nema polja *530* – *Ključni naslov*. Potpolje *a* unosimo i onda kada nemamo ISSN.

Uslov

Dodali smo odgovarajuće polje iz bloka 4XX.

Postupak

1. Otvorimo potpolje *x*.
2. Unesemo ISSN srodnog kontinuiranog izvora.

Nakon potvrđivanja unosa otvara se prozor sa odgovarajućim upozorenjem. Sledeći postupak razlikuje se s obzirom na to

1. *da li zapis s tim ISSN-om postoji u COBIB-u, a zapis sadrži i polje 530* (u upozorenju se ispisuje ključni naslov iz COBIB-a, tj. COBIB: KT=<ključni naslov>).
2. *da li zapis s tim ISSN-om postoji u COBIB-u i u ISSN bazi, ali zapis u COBIB-u ne sadrži polje 530* (u upozorenju se ispisuje ključni naslov iz ISSN baze, tj. COBIB: KT=?, ISSN: KT=<ključni naslov>, a program nas istovremeno upozorava na to da ključni naslov posebnom metodom treba uneti u potpolje a).
3. *da li zapis s tim ISSN-om postoji u COBIB-u, ali ne i u ISSN bazi; zapis u COBIB-u ne sadrži polje 530* (u upozorenju se ispisuje naslov iz COBIB-a, tj. COBIB: KT=?, TI=<stvarni naslov>, ISSN: KT=?, a program nas istovremeno upozorava da stvarni naslov treba upisati u potpolje a).
4. *da li zapis s tim ISSN-om ne postoji u COBIB-u, a postoji u ISSN bazi* (u upozorenju se ispisuje ključni naslov iz baze ISSN, tj. ISSN: KT=<ključni naslov>, a program nas istovremeno upozorava da ključni naslov posebnom metodom treba uneti u potpolje a).
5. *da li zapis s tim ISSN-om ne postoji, ni u COBIB-u ni u ISSN bazi* (u upozorenju se ključni naslov iz ISSN baze ne ispisuje, tj. ISSN: KT=?, a program nas istovremeno upozorava na to da stvarni naslov treba upisati u potpolje a).

3. Kliknemo dugme **U redu**.

ISSN srodnog kontinuiranog izvora prenosi se u polje za unos iza oznake potpolja.

U slučaju uslova pod 1. tačkom, 2. koraka, postupak je time zaključen, a u slučaju drugih uslova nastavljamo sa sledećim korakom.

4. Otvaramo potpolje a.

5. Unesemo naslov.

- Ako važi uslov pod 2. ili 4. tačkom, kod 2. koraka, iz priručnog menija izaberemo metodu **Prenesi naslov iz ISSN**.

Ključni naslov se iz ISSN baze programski upiše u polje za unos.

- Ako važi uslov pod 3. tačkom, kod 2. koraka, unosimo stvarni naslov srodnog kontinuiranog izvora koji prepisujemo iz polja 200 u zapisu za srodni kontinuirani izvor u COBIB-u.
- Ako važi uslov pod 5. tačkom, kod 2. koraka, unesemo stvarni naslov srodnog kontinuiranog izvora koji prepisujemo s publikacije.

6. Zatvorimo potpolje.

Ključni, odnosno stvarni naslov, prenosi se u polje za unos iza oznake potpolja.

7.3.5.2 ISBN (010)

Ako u zapis unesemo 10-cifreni ISBN, moramo uneti i 13-cifreni koji program, na osnovu 10-cifrenoga broja, sam izračuna.

Uslov

Zapis mora sadržati polje 010 sa 10-cifrenim ISBN-om u potpolju a.

Postupak

1. Nakon polja 010 sa 10-cifrenim ISBN-om dodajemo još jedno polje 010 koje sadrži potpolje a.
2. Otvaramo potpolje 010a.
3. Iz priručnog menija izaberemo metodu **Dodaj 13-cifreni ISBN**.
U polje za unos upisuje se adekvatno izračunat 13-cifreni ISBN.
4. Zatvaramo potpolje.

7.3.5.3 Broj obaveznog primerka (021)

Broj obaveznog primerka možemo upisati pomoću numeratora.

Postupak

1. Otvorimo potpolje 021b.
2. Iz priručnog menija izaberemo metodu **Aktiviraj numerator**.
U polje za unos upisuje se sledeći po redu broj obaveznog primerka.

Upozorenje:

*Mogućnost izbora metode **Aktiviraj numerator** imaju samo one biblioteke koje dodeljuju brojeve obaveznih primeraka (obično nacionalne biblioteke) i koje su poslale zahtev za aktiviranje numeratora.*

3. Zatvaramo potpolje.

7.3.5.4 Država izdavanja (102)

Kod katalogizacije članaka i sastavnih delova možemo preneti kod države iz zapisa za izvor.

Postupak

1. Otvaramo potpolje 102a.
2. Iz priručnog menija izaberemo metodu **Prenesi kod države za izvor**.
U polje za unos upisuje se kod države koji važi za izvor.
3. Zatvarmo potpolje.

7.3.6 Vrednosti koje korisnik unapred definiše

U zapis možemo uneti vrednosti koje smo unapred sami definisali. Način na koji ih definišemo opisan je u poglavlju 10.4.

Uslov

U datoteci privremeno pohranjenih zapisa mora biti kreiran zapis tipa "default" s podacima koji predstavljaju definisane vrednosti.

Postupak

1. Po želji otvaramo potpolje u koje želimo da dodamo vrednost koju smo sami definisali.

2. Izaberemo metodu **Uređivanje / Dodaj definisanu vrednost**.

U polje za unos upisuje se sadržaj iz odgovarajućeg potpolja zapisa tipa "default".

3. Zatvorimo potpolje.

Mogućnosti ...

Vrednost koju smo sami definisali možemo dodati i pritiskom na tipke <Ctrl> + <D>.

Upozorenje:

Prilikom učitavanja zapisa u editor, u prazan zapis se, kao podrazumevane vrednosti, automatski upisuju one vrednosti koje su za izabranu masku definisane na nivou sistema.

ispraviti, odnosno dopuniti. Takođe moramo proveriti da li u lokalnoj bazi podataka i COBIB-u postoji više zapisa za isti bibliografski izvor.

U nastavku je dato nekoliko osnovnih uputstava za efikasno pretraživanje.

- Prilikom pretraživanja po imenima obavezno koristimo znak za skraćivanje "*".
- Ako se na publikaciji pojavljuje više varijantnih naslova, preporučljivo je proveriti sve naslove.
- Eventualne naslove sa štamparskim greškama dobijamo pretraživanjem rečima (/TI), po pojedinim rečima iz naslova, te zato prvenstveno kod dužih naslova upit formiramo i po različitim kombinacijama pojedinih reči.

Primer:

Katalogizujemo knjigu *Earthquake and volcano deformation* autora Paula Segalla. Zapis za knjigu postoji u bazi podataka, ali je u naslovu štamparska greška. Upisano je *Earthquike and volcano deformation*.

Kod "Autor – osoba" upišemo *Segall, Paul**. Odrednica za autora je *Segall, Paul, 1954*, te ćemo zato odgovarajući zapis pronaći samo ako upotrebimo znak za skraćivanje.

Kod "Naslov" upišemo *Earthquake and volcano deformation*. Zapis nećemo pronaći, jer je u bazi naslov sa štamparskom greškom. Ni sa skraćivanjem, npr. *Earthquake and**, ne dobijamo rezultat, jer se greška pojavljuje u prvoj reči naslova. Pokušaćemo i sa komandnim pretraživanjem po pojedinim rečima iz naslova. Rezultat dobijamo npr. sa zahtevom za pretraživanje kod "Komandno pretraživanje" *AU= Segall, Paul* AND (volcano and deformation)/TI*.

Za izvođenje postupaka u radu s bibliografskim zapisima potrebne su nam sledeće privilegije:

- KAT_A_MON – za uzajamnu katalogizaciju monografskih publikacija (knjige) te za kreiranje zbirnih zapisa i zapisa za izvedena dela
- KAT_B1_ART – za uzajamnu katalogizaciju sastavnih delova
- KAT_B2_CON – za uzajamnu katalogizaciju kontinuiranih izvora
- KAT_NEWSER – za uzajamnu katalogizaciju serijskih publikacija
- KAT_C_NBM – za uzajamnu katalogizaciju neknjižne građe
- KAT_D_ANT – za uzajamnu katalogizaciju antikvarne građe
- KAT_NEWMARC21 – za preuzimanje zapisa iz Online kataloga Kongresne biblioteke i baze podataka WorldCat

U nastavku su opisani tipični postupci koji se izvode u katalogizaciji.

Potpoglavlja:

- Zapis postoji u lokalnoj bazi podataka
- Preuzimanje zapisa
- Kreiranje zapisa
- Ispravljanje i dopunjavanje zapisa
- Razrešavanje duplikata
- Razrešavanje lokalnih zapisa

pretraživanje po svim uzajamnim bazama podataka u mreži COBISS.Net istovremeno, a takođe iz padajućeg spiska kod dugmeta **COBISS.Net** možemo izabrati jednu od uzajamnih bibliografskih baza podataka (npr. COBIB.SR) i na taj način pretraživati samo po jednom COBIB-u.

Ako zapis za bibliografski izvor koji pronađemo nije kompletan, nastavljamo sa sledećim korakom.

Ako nam se učini da bi nam ispravljanje, odnosno dopunjavanje zapisa, oduzelo previše vremena, zapis ne preuzimamo, već ga kreiramo od početka (v. pogl. 8.3.1).

Upozorenje:

*Kada pretražujemo po mreži COBISS.Net, dugme **Odredi limit** nije aktivno, a polja za pretraživanje "Skeniranje" nema među poljima za pretraživanje.*

*Nakon klika na dugme **Poslednje pretraživanje** uvek se izvodi pretraživanje po svim COBIB-ima u mreži COBISS.Net istovremeno, iako smo pre toga pretraživali po jednom COBIB-u (npr. COBIB.SR). I pretraživanje po pohranjenim upitima odvija se po svim COBIB-ima istovremeno.*

3. Označimo odgovarajući zapis na spisku rezultata pretraživanja i kliknemo dugme **Izaberi**.

Zapis, koji smo izabrali, dodaje se kao jezičak u spremište zapisa.

4. Označimo odgovarajući jezičak i izaberemo metodu **Zapis / Preuzmi zapis**.

Zapis se učita u editor, pri čemu se određeni podaci programski usklađuju s pravilima koja važe u sistemu u koji zapis želimo da preuzmemo. Previde se neki izrazi koji se u zapisima često pojavljuju (npr. opšta oznaka građe). Brišu se neki podaci od lokalnog značaja (npr. šifra istraživača). Ako u poljima za predmetne odrednice nije postojao kod za sistem predmetnih odrednica, dodaje se odgovarajući kod s obzirom na to iz kojeg COBISS sistema preuzimamo zapis, npr. *BG – Nespecificovani rečnik COBISS.BG*. Ako se u sistemu koristi samo latinica, eventualni ćirilični podaci automatski se transformišu u latinicu. Istovremeno se izvodi i programsko proveravanje zapisa. Ako zapis sadrži greške, otvara se prozor sa spiskom grešaka. Prozor zatvaramo klikom na dugme **U redu**.

Upozorenje:

*Metoda **Zapis / Preuzmi zapis** nije aktivna kada je u editor već učitani drugi zapis ili kada u spremištu zapisa nije izabran zapis iz COBIB-a.*

Ako pokušamo da iz mreže COBISS.Net preuzmemo zapis koji je označen za brisanje, ili da preuzmemo zapis koji u uzajamnoj bazi podataka već postoji, program nas upozorava da to nije moguće.

5. Adekvatno ispravimo, odnosno dopunimo, podatke u zapisu. Mogućnosti za rad u editoru opisane su u pogl. 7.

Upozorenje:

Zapis, koji preuzimamo iz druge uzajamne baze podataka u mreži COBISS.Net, treba proveriti i po potrebi uskladiti s pravilima koja važe za katalogizaciju u COBISS sistemu u koji zapis preuzimamo.

U COBISS sistemima, u kojima je uspostavljena normativna kontrola, polja pod normativnom kontrolom treba povezati sa odgovarajućim normativnim zapisima, bez obzira na to da li je u sistemu iz kojeg zapis preuzimamo normativna kontrola uključena.

6. Zapis pohranjujemo metodom **Zapis / Pohrani zapis**.

Ako u zapisu postoje greške, koje se programski mogu ustanoviti, program na to upozorava, a takođe nas upozorava na zapise u COBIB-u koji bi mogli da budu duplikat zapisa koji smo upravo uređivali (v. pogl. 7.1.10).

Zapis koji smo ispravili, odnosno dopunili, pohranjuje se u COBIB i lokalnu bazu podataka.

U sistemsko polje zapisa upisuje se datum preuzimanja zapisa iz mreže COBISS.Net i ime osobe koja je zapis preuzela. Uz ime osobe, koja je zapis kreirala, dodaje se oznaka COBIB-a iz kojeg je zapis preuzet. Zapis dobija verziju 1 i zadržava identifikacioni broj iz COBISS sistema iz kojeg je preuzet.

Upozorenje:

Greške, na koje nas program upozorava, treba proveriti i po mogućnosti ispraviti.

8.2.3 Zapis postoji u Online katalogu Kongresne biblioteke ili bazi podataka WorldCat

Ako prilikom pretraživanja ustanovimo da zapis za bibliografski izvor ne postoji u lokalnoj bazi podataka i COBIB-u, a da postoji u Online katalogu Kongresne biblioteke ili bazi podataka WorldCat,¹ odande ga možemo preuzeti u COBIB i lokalnu bazu podataka. Iz te dve baze podataka prvenstveno preuzimamo zapise za monografske publikacije i neknjižnu građu, a zapise za kontinuirane izvore i dalje preuzimamo iz ISSN baze podataka (v. pogl. 8.2.4).

Zapisi su u MARC 21 formatu, te se zato, prilikom prenosa, pretvore u COMARC/B format. Istovremeno se iz engleskog ili nekog drugog stranog jezika prevode i neki standardni izrazi.

Za preuzimanje zapisa potrebna nam je privilegija KAT_NEWMARC21.

¹ Zapisi iz baze podataka WorldCat mogu se preuzimati samo u sistemima u kojima imaju sklopljen ugovor s ponuđačem baze podataka.

Uslov Zapis ne postoji, ni u lokalnoj bazi podataka ni u COBIB-u.

Postupak Polazimo iz prozora **Bibliografski zapis**.

1. Izaberemo metodu **Pretraživanje / Online katalog Kongresne biblioteke**.
Otvara se prozor **Pretraživanje – Bibliografski zapis (Online katalog Kongresne biblioteke)**.
2. Upišemo odgovarajući zahtev za pretraživanje i izvedemo pretraživanje (za različite mogućnosti pretraživanja i pregledanja zapisa v. dodatak *F.1.1* i dodatak *F.1.2*).

Savet:

Prilikom pretraživanja po katalogu Kongresne biblioteke moramo imati u vidu da su podaci u zapisima za bibliografske izvore u nelatiničnim pismima navedeni u skladu s pravilima za transliteraciju, odnosno transkripciju *ALA-LC Romanization Tables*. Pravila za pojedine jezike mogu se razlikovati od sličnih pravila koja važe za katalogizaciju u COBISS sistemima.

Pretraživanje po "Standardni broj" obuhvata pretraživanje po svim standardnim brojevima, takođe po ISBN-u koji je u zapise upisan bez crtica.

Ako zapis za bibliografski izvor pronađemo i ako je on u dovoljnoj meri kompletan, nastavljamo sa sledećim korakom.

Ako ocenimo da bi nam ispravljanje, odnosno dopunjavanje zapisa oduzelo previše vremena, zapis ne preuzimamo, već kreiramo novi zapis, na način kako je opisano u pogl. 8.3.1.

3. Označimo odgovarajući zapis ili više zapisa na spisku rezultata pretraživanja i kliknemo dugme **Izaberi**.

Zapis, koji smo izabrali, dodaje se kao jezičak u spremište zapisa (za specifičnosti vezane za zapise u spremištu v. dodatak *F.1.3*).

Ako zapis, koji smo dodali u spremište, sadrži znake koji ne postoje u skupu COBISS znakova, ti se znaci oboje žuto. Prilikom preuzimanja ti će znaci biti preneti, odnosno zamenjeni, osnovnim slovima ili znakom "%".

4. Označimo odgovarajući jezičak i izaberemo metodu **Zapis / Preuzmi zapis**.

Zapis se učita u editor. Istovremeno se izvede i programsko proveravanje zapisa. Ako zapis sadrži greške, otvara se prozor sa spiskom grešaka. Prozor zatvaramo klikom na dugme **U redu**.

Upozorenje:

Metoda **Zapis / Preuzmi zapis** nije aktivna kada je u editor već učitani drugi zapis ili kada u spremištu zapisa nije izabran zapis iz odgovarajuće bibliografske baze podataka.

5. Adekvatno ispravimo, odnosno dopunimo, podatke u zapisu. Mogućnosti za rad u editoru opisane su u pogl. 7.

Upozorenje:

Izvorni zapis je u MARC 21 formatu i katalogizovan je na engleskom jeziku u skladu sa anglo-američkim kataloškim pravilima (AACR2, RDA) ili drugim pravilima. Prilikom preuzimanja zapis se programski može pretvoriti u COMARC/B format samo do izvesne mere, te ga zato moramo proveriti i po potrebi uskladiti s pravilima koja važe za katalogizaciju u COBISS sistemu.

U COBISS sistemima, u kojima je uspostavljena normativna kontrola, polja pod normativnom kontrolom treba povezati sa odgovarajućim normativnim zapisima.

6. Zapis pohranimo metodom **Zapis / Pohrani zapis**.

Ako u zapisu postoje greške koje se programski mogu ustanoviti, program na to upozorava, a takođe nas upozorava na zapise u COBIB-u koji bi mogli da budu duplikat zapisa koji smo upravo uređivali (v. pogl. 7.1.10).

Zapis se pohranjuje u COBIB i lokalnu bazu podataka.

Upozorenje:

Greške, na koje nas program upozorava, treba proveriti i po mogućnosti ispraviti.

Mogućnosti ...

Po istom postupku preuzimamo zapise i iz baze podataka WorldCat, s tim što za pretraživanje izaberemo metodu **Pretraživanje / WorldCat** (za različite mogućnosti pretraživanja i pregledanja zapisa v. dodatak F.2.1 i dodatak F.2.2, a za specifičnosti kod zapisa u spremištu dodatak F.2.3).

Savet:

Pretraživanje po "OCLC ID" obuhvata pretraživanje po identifikacionim brojevima OCLC-a. U zapisima iz WorldCat-a OCLC broj je upisan u polje 001, a ispred broja su upisana i slova "ocm" koja izostavljamo prilikom pretraživanja. Takođe izostavljamo i eventualne preliminarne nule (npr. ocm00697326 pretražujemo na sledeći način: 697326).

Ako moramo preneti više sličnih zapisa, koje možemo pretražiti jednim zahtevom za pretraživanje, u spisku pogodaka ih izaberemo sve zajedno. Tako, nije potrebno ponavljati pretraživanje, već samo treba preuzeti zapise koje smo dodali u spremište zapisa.

8.2.4 Zapis postoji u ISSN bazi podataka

Ako prilikom pretraživanja ustanovimo da zapis za kontinuirani izvor u lokalnoj bazi podataka i COBIB-u ne postoji, ali zato postoji u ISSN bazi

podataka, odande ga možemo istovremeno preuzeti u COBIB i lokalnu bazu podataka.

Zapisi su u ISSN MARC formatu, te se zato, prilikom prenosa, automatski pretvore u COMARC/B format.

Uslov

Zapis ne postoji, ni u lokalnoj bazi podataka, ni u COBIB-u.

Postupak

Polazimo iz prozora **Bibliografski zapis**.

1. Izaberemo metodu **Pretraživanje / ISSN**.

Otvara se prozor **Pretraživanje – Bibliografski zapis (ISSN)**.

2. Upišemo odgovarajući zahtev za pretraživanje i izvedemo pretraživanje (za različite mogućnosti pretraživanja i pregledanja zapisa v. dodatak *F.3.1* i dodatak *F.3.2*).

Savet:

Pretraživanje uvek započinjemo sa ISSN brojem.

Ako zapis za kontinuirani izvor pronađemo, nastavljamo sa sledećim korakom, a u suprotnom proverimo da li zapis postoji u Online katalogu Kongresne biblioteke.

3. Označimo odgovarajući zapis na spisku rezultata pretraživanja i kliknemo dugme **Izaberi**.

Zapis, koji smo izabrali, dodaje se kao jezičak u spremište zapisa (za specifičnosti kod zapisa u spremištu v. dodatak *F.3.3*).

4. Označimo odgovarajući jezičak i izaberemo metodu **Zapis / Preuzmi zapis**.

Zapis se učita u editor. Istovremeno se izvodi i programsko proveravanje zapisa. Ako zapis sadrži greške, otvara se prozor sa spiskom grešaka. Prozor zatvaramo klikom na dugme **U redu**.

Upozorenje:

*Metoda **Zapis / Preuzmi zapis** nije aktivna kada je u editor već učitani drugi zapis ili kada u spremištu zapisa nije izabran zapis iz odgovarajuće bibliografske baze podataka.*

5. Adekvatno ispravimo, odnosno dopunimo, podatke u zapisu. Mogućnosti za rad u editoru opisane su u pogl. 7.

Upozorenje:

Izvorni zapis je u ISSN MARC formatu i katalogizovan je u skladu s pravilima koja važe u ISSN mreži. Prilikom preuzimanja, podaci iz ISSN zapisa programski se pretvore u odgovarajuća polja u COMARC/B formatu. Zapis obavezno moramo da proverimo i po potrebi uskladimo s pravilima koja važe za katalogizaciju u COBISS sistemu.

6. Zapis pohranimo metodom **Zapis / Pohrani zapis**.

Ako u zapisu postoje greške, koje se programski mogu ustanoviti, program nas na to upozorava, a takođe nas upozorava i na zapise u COBIB-u koji bi mogli da budu duplikat zapisa koji smo upravo uređivali (v. pogl. 7.1.10).

Zapis se pohranjuje u COBIB i lokalnu bazu podataka.

Upozorenje:

Greške, na koje nas program upozorava, treba proveriti i po mogućnosti ispraviti.

---

9   **NORMATIVNA KONTROLA**

U ovom poglavlju opisan je opšti princip katalogizacije s normativnom kontrolom, a zatim su predstavljene komponente programskog segmenta COBISS3/Katalogizacija (interfejs za katalogizaciju, pretraživač i prikazivač) i postupci u radu s normativnim zapisima. Komponente interfejsa, koje se otvaraju u klasi **Normativni zapis** (<**akronim normativne baze podataka**>), funkcionišu po istim principima kao komponente u klasi **Bibliografski zapis**, te su stoga opisane prvenstveno razlike.

Uvođenjem normativne kontrole u sistem uzajamne katalogizacije menja se unos podataka u polja za koja je normativna kontrola uključena (v. pogl. 7.3.4).

U ta polja jedinstvene odrednice možemo unositi samo preko normativne baze podataka. Slično važi i za dodavanje varijantnih i srodnih odrednica. I menjanje odrednica moguće je samo preko normativne baze podataka.

Za povezivanje odrednica u bibliografskim i normativnim zapisima služi potpolje 3 – *Broj normativnog zapisa* u koje upisujemo identifikacioni broj normativnog zapisa. Na osnovu tog potpolja, u bibliografski zapis se automatski upisuje normativna pristupna tačka, a ujedno se u njega dodaju i eventualne varijantne i srodne pristupne tačke iz normativnog zapisa. Potpolje 3 omogućuje i kasnije automatsko usklađivanje bibliografskih s normativnim zapisima (v. pogl. 9.12).

U COBISS sistemima u kojima do sada nije postojala normativna kontrola, nakon njenog uspostavljanja u starim bibliografskim zapisima može ostati veliki broj nepovezanih odrednica. Nepovezane odrednice po mogućnosti bi trebalo naknadno ručno povezati sa zapisima u odgovarajućoj normativnoj bazi podataka.

U cilju obezbeđivanja što veće efikasnosti i kvaliteta COBISS sistema važno je da zapisi u postojećim normativnim bazama podataka budu što potpuniji. Trebalo bi verifikovati što više zapisa. Među zapisima za osobe i korporacije, s tim u vezi prednost imaju zapisi za domaće te češće zastupljene strane autore.

Katalogizacija s normativnom kontrolom za sada je izvodljiva samo u COBISS sistemima u kojima je u sistem uzajamne katalogizacije uključena neka od normativnih baza podataka (v. i pogl. 2.1.2).

Potpoglavlja:

- Interfejs za katalogizaciju
- Pretraživač
- Prikazivač
- Spremište zapisa
- Editor zapisa
- Pripreme za rad s normativnom kontrolom
- Preuzimanje zapisa
- Kreiranje zapisa
- Ispravljanje i dopunjavanje zapisa
- Razrešavanje duplikata
- Razdruživanje zapisa
- Usklađivanje bibliografskih s normativnim zapisima

9.1 INTERFEJS ZA KATALOGIZACIJU

Postupke u radu s normativnim zapisima izvodimo u editoru i spremištu interfejsa za katalogizaciju, tj. u prozoru **Normativni zapis (<akronim normativne baze podataka>)**.

Postupak

Polazimo iz brauzera.

1. Označimo klasu **Normativni zapis (<akronim normativne baze podataka>)** i zatim izaberemo metodu **Klasa / Interfejs za katalogizaciju**.

Otvara se prozor **Normativni zapis (<akronim normativne baze podataka>)**.

Savet:

Prozor **Normativni zapis (<akronim normativne baze podataka>)** najbrže otvaramo ako kliknemo ikonu u redu alata, nakon što izaberemo klasu.

Meniji u redu menija imaju isto značenje kao u prozoru **Bibliografski zapis**. Pojedine metode u menijima prilagođene su normativnim bazama podataka. Dodate su neke nove metode, dok su neke, koje kod normativnih zapisa ne dolaze u obzir, isključene.

Normativni zapis (CONOR)

Pretraživanje	Zapis	Uređivanje	Pogled	Podešavanja	Spremište
<akronim lokalne baze podataka>/COBIB CONOR LC/NAF CORES Privremeno pohranjeni zapisi Prikaži izvorni zapis Izlaz	Uredi zapis Kreiraj zapis Proveri zapis Privremeno pohrani zapis Pohrani kao šablon Pohrani zapis Promeni masku za unos Napusti zapis bez pohranjivanja	Uredi Potvrdi unos Otkazi Dodaj polje Dodaj potpolje Izbrisi polje Izbrisi potpolje Kopiraj tekst Kopiraj polje Kopiraj potpolje Kopiraj sadržaj potpolja Izreži tekst Zalepi tekst Zalepi polje Zalepi potpolje Posebno lepljenje Pomeri nagore Pomeri nadole Ubaci COBISS znak Ubaci znak za sortiranje Ubaci LaTeX oznaku Dodaj definisanu vrednost Pretvori u mala slova Pretvori u velika slova Pretvori u srpsku/makedonsku cirilicu Pretvori u latinicu Prenesi podatke (COBISS.XX-ID) Prenesi podatke iz zapisa u uređivanju Ponovi Poništi Poništi sve	Proširen prikaz Sužen prikaz Osveži editor ZNAČKA PREKAT ISSN Manual COMARC pomoć	Zameni sadržaj potprozora ☐ Ispiši značenje kodova ☐ Ispiši nazive polja i potpolja ☐ Ispiši značenje indikatora ☐ Proširi samo izabrano polje ☐ Okvori zapis u proširenom obliku ☐ Uređuj u odvojenom polju za unos ☐ Prikaži izabrano polje/potpolje ☐ Pokaži promene ☐ Pokaži fond Odredi karakteristike polja Odredi karakteristike potpolja	Proveri zapis Uporedi zapis Preuzmi odgovornost za zapis Otkazi odgovornost za zapis Poveži sa odrednicama u bibliografskim zapisima Pripremi zapise za ispis Prikaži u standardnom formatu Prikaži u COMARC formatu Osveži zapis Odštampaj zapis Ukloni jezičak Ukloni sve jezičke Ukloni preostale jezičke

Slika 9.1-1: Normativni zapis (CONOR) – spisak metoda

pogl. 7.3.4.1);

- kada su odrednice u bibliografskim zapisima povezane s pogrešnim normativnim zapisom;
- kada su sa istim normativnim zapisom, kojem smo pre toga odredili status *razdružen* (v. pogl. 9.11), povezani bibliografski zapisi u kojima se za različite entitete koristi isti oblik odrednice (npr. osobe sa istim imenom)

Odrednice u bibliografskim zapisima sa odgovarajućim normativnim zapisom možemo povezati i pojedinačno u prozoru **Bibliografski zapis** (v. pogl. 7.3.4.2). Odrednice se pojedinačno mogu i prevezati (v. pogl. 7.3.4.3).

Upozorenje:

Za postupak povezivanja, odnosno prevezivanja odrednica u više bibliografskih zapisa istovremeno, potrebna nam je privilegija KAT_LINKAU.

Postupak povezivanja, odnosno prevezivanja odrednica u više bibliografskih zapisa istovremeno funkcioniše samo u slučaju odrednica za lična imena autora.

Postupak

Polazimo iz prozora **Normativni zapis** (<akronim normativne baze podataka>).

1. Izaberemo metodu **Pretraživanje** / <akronim normativne baze podataka>.

Otvara se prozor **Pretraživanje – Normativni zapis** (<akronim normativne baze podataka>).

2. Upišemo odgovarajući zahtev za pretraživanje i izvedemo pretraživanje. Postupak pretraživanja detaljno je opisan u pogl. 4 i pogl. 9.2.

Zapis za entitet, koji pretražujemo, nalazi se u rezultatima pretraživanja.

3. Označimo odgovarajući zapis na spisku rezultata pretraživanja i kliknemo dugme **Izaberi**.

Zapis, koji smo izabrali, dodaje se kao jezičak u spremište zapisa.

4. Označimo odgovarajući jezičak u spremištu i izaberemo metodu **Spremište** / **Poveži sa odrednicama u bibliografskim zapisima**.

Otvara se prozor **Pretraživanje – Bibliografski zapis (COBIB)**, u kojem se, kod "Komandno pretraživanje" u polje za unos automatski upiše zahtev za pretraživanje oblikovan na osnovu pristupne tačke iz normativnog zapisa u označenom jeziku.

Primer:

Povezujemo odrednicu za pisca Izidora Cankara.

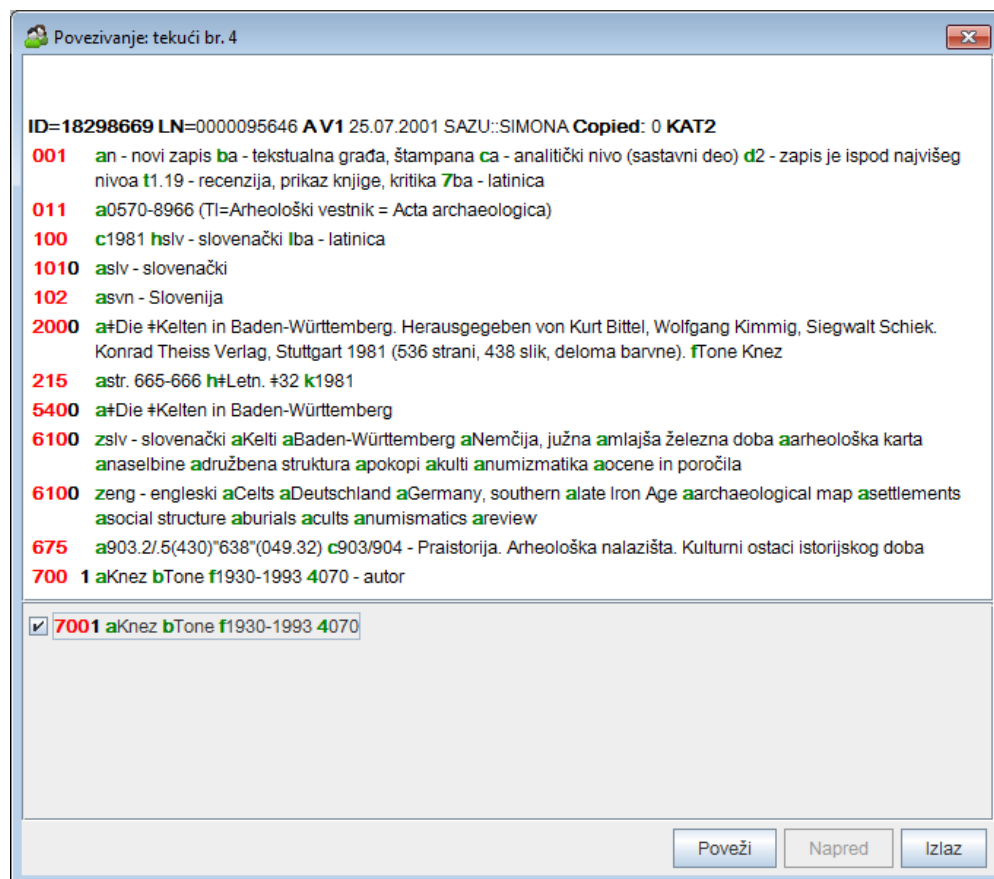
Kod "Komandno pretraživanje" automatski se upiše sledeći zahtev za pretraživanje: *AU=Cankar, Izidor not AR=5887587*.

5. Po potrebi adekvatno promeni prvi deo zahteva za pretraživanje, a drugi deo ostavimo nepromenjen. Na taj način pretražujemo po svim bibliografskim zapisima koji sadrže odrednicu koju želimo da povežemo sa izabranim normativnim zapisom, odnosno da je prevežemo na njega, pri čemu su izdvojeni zapisi koji već sadrže pravilno povezanu odrednicu (to su zapisi koji odgovaraju drugom delu zahteva za pretraživanje). Zatim kliknemo dugme **Pretraži**.

U spisku rezultata pretraživanja nalaze se bibliografski zapisi koji sadrže traženu odrednicu.

6. Na spisku označimo bibliografske zapise u kojima odrednicu želimo da povežemo sa izabranim normativnim zapisom, odnosno da je na njega prevežemo, i kliknemo dugme **Izaberi**.

Otvora se prozor **Povezivanje: tekući br. nn**. U gornjem delu prozora je u formatu COMARC/B prikazan prvi od izabranih zapisa, a u donjem delu spisak svih polja koja odgovaraju vrsti normativnog zapisa s kojim želimo da povežemo, odnosno na koga želimo da prevežemo odgovarajuću odrednicu. Pored polja nalaze se i okviri za aktiviranje.

Slika 9.4-1: Prozor Povezivanje

7. Ako želimo da povežemo, odnosno da prevežemo, neku od odrednica u tom bibliografskom zapisu, najpre klikom označimo okvir za aktiviranje kod polja sa odgovarajućom odrednicom, a zatim kliknemo dugme **Poveži**. U suprotnom, nastavljamo sa sledećim korakom.

9.5 EDITOR ZAPISA

Editor zapisa u prozoru **Normativni zapis (<akronim normativne baze podataka>)** funkcioniše slično kao editor zapisa u prozoru **Bibliografski zapis**.

U meniju **Zapis** na raspolaganju su metode za upravljanje normativnim zapisima, kao što su uređivanje zapisa, kreiranje zapisa, programsko proveravanje zapisa, privremeno pohranjivanje zapisa, pohranjivanje zapisa kao šablona za novi zapis i pohranjivanje zapisa. Izostavljene su metode koje ne dolaze u obzir u radu s normativnim zapisima.

Prilikom kreiranja i uređivanja zapisa za imena entiteta katalogizatori imaju pristup različitim skupovima polja. Koja polja možemo uređivati zavisi od više faktora.

- Ako imamo privilegiju KAT_NEWPN, sva polja u zapisu možemo uređivati u sledećim slučajevima:
  - kada kreiramo novi zapis
  - kada uređujemo postojeći zapis, samo ako odgovornost za zapis nije preuzela druga biblioteka
  - kada uređujemo postojeći zapis i imamo i privilegiju KAT_CONOR (i ako je odgovornost za zapis preuzela druga biblioteka, imamo pristup svim poljima)
  - kada preuzimamo zapis iz baze podataka LC/NAF
- Ako nemamo privilegiju KAT_NEWPN, možemo da uređujemo samo ograničen skup polja, što je dovoljno za kratke normativne zapise u sledećim slučajevima:
  - kada kreiramo nov zapis
  - kada uređujemo postojeći zapis, samo ako odgovornost za zapis nije preuzela druga biblioteka i ako zapis još nije uređivao katalogizator s privilegijom KAT_NEWPN
- Podatke o varijantnim pristupnim tačkama možemo dodavati u sve normativne zapise.

Nazive polja i potpolja, koja su na raspolaganju za uređivanje, ispisana su plavom bojom, a zelena boja označava da nemamo mogućnost da uređujemo.

Za kreiranje i uređivanje zapisa za nazive korporacija potrebna nam je privilegija KAT_NEWCB.

9.5.1 Upravljanje zapisima

9.5.1.1 Metoda Uredi zapis

Uređivanje postojećih normativnih zapisa odvija se na sličan način kao uređivanje bibliografskih zapisa. Koristimo metodu **Zapis / Uredi zapis**.

9.5.1.2 Metoda Kreiraj zapis

Novi normativni zapis kreiramo samo ako on u normativnoj bazi podataka još ne postoji. Kreiranje normativnih zapisa odvija se na sličan način kao kreiranje bibliografskih zapisa. Koristimo metodu **Zapis / Kreiraj zapis**.

9.5.1.3 Metoda Preuzmi zapis

Preuzimanje normativnih zapisa odvija se na sličan način kao preuzimanje bibliografskih zapisa iz stranih baza podataka. Koristimo metodu **Zapis / Preuzmi zapis**.

9.5.1.4 Metoda Promeni masku za unos

Način menjanja maske za unos isti je kao u prozoru **Bibliografski zapis**, a razlikuje se samo skup podataka u masci (v. pogl. 7.1.11).

Za normativne zapise, za sada su pripremljene sledeće maske za unos:

- PN – Lična imena
- CB – Korporacije

9.5.2 Specifičnosti prilikom unosa u polja COMARC/A formata

U nastavku je detaljno opisan unos u neka polja COMARC/A formata kod kojih postoje određene specifičnosti.

9.5.2.1 Podaci o izvoru (810)

Podatke o izvoru, koji smo upotreбили prilikom određivanja oblika imena u normativnoj ili varijantnoj pristupnoj tački, u normativni zapis možemo dodati i programski. Ti podaci se u obliku bibliografskih podataka automatski prenose iz zapisa u COBIB-u ili iz zapisa u editoru u prozoru **Bibliografski zapis**.

Postoji više postupaka.

Uslov

Editor u prozoru **Bibliografski zapis** je prazan.

Postupak

Polazimo iz prozora **Normativni zapis (<akronim normativne baze podataka>)**.

1. Otvorimo potpolje *810a – Podatak o publikaciji*.
2. Iz priručnog menija izaberemo metodu **Prenesi podatke (COBISS.XX-ID)**.

Otvora se prozor **Podaci o izvoru**.

3. Kod "COBISS.XX-ID" upišemo identifikacioni broj bibliografskog zapisa. Prozor zatvaramo klikom na dugme **U redu**.

U polje za unos upisuju se podaci o izvoru iz zapisa u COBIB-u.

4. Zatvorimo potpolje.

Uslov

U prozoru **Bibliografski zapis** u editor je učitani zapis koji uređujemo, a zapis sadrži sve osnovne bibliografske podatke koji su nam potrebni prilikom navođenja izvora.

Postupak

Polazimo iz prozora **Normativni zapis (<akronim normativne baze podataka>)** u kojem uređujemo postojeći normativni zapis.

1. Dodamo potpolje *810a – Podatak o publikaciji*.
2. Otvorimo potpolje 810a.
3. Iz priručnog menija izaberemo metodu **Prenesi podatke iz zapisa za uređivanje**.

U polje za unos prenose se podaci iz zapisa koji uređujemo u editoru u prozoru **Bibliografski zapis**.

Savet:

U zapis možemo dodati (i) podatke iz drugog bibliografskog zapisa, tj. zapisa koji nije učitani u editor u prozoru **Bibliografski zapis** (v. korake 2 i 3 u gornjem postupku).

4. Zatvaramo potpolje.

Mogućnosti...

Prilikom kreiranja novog normativnog zapisa, bibliografski podaci iz editora u prozoru **Bibliografski zapis** automatski se upisuju u potpolje 810a.

9.7 PREUZIMANJE ZAPISA

Kada prilikom pretraživanja ustanovimo da zapis za entitet ne postoji u bazi podataka CONOR.XX, možemo proveriti da li on postoji u normativnoj bazi podataka LC/NAF Kongresne biblioteke. Ako zapis postoji, možemo ga preuzeti u bazu CONOR.XX.

9.7.1 Zapis postoji u bazi podataka LC/NAF

Ako prilikom pretraživanja ustanovimo da zapis za entitet (osobu ili korporaciju) ne postoji u bazi podataka CONOR, a da postoji u bazi podataka LC/NAF, možemo ga odande preuzeti.

Zapisi su u formatu MARC 21 i prilikom prenosa se promene u COMARC/A format.

Za preuzimanje kompletnih zapisa potrebna nam je privilegija KAT_NEWPN. Ako tu privilegiju nemamo, po bazi podataka LC/NAF možemo samo da pretražujemo i da pronađene zapise prenesemo u spremište, a podatke iz njih u bazu podataka CONOR možemo da preuzmемо samo tako što kopiramo pojedinačna polja.

Uslov

Zapis za entitet ne postoji u normativnoj bazi podataka CONOR.XX.

Postupak

Polazimo iz prozora **Normativni zapis (<akronim normativne baze podataka>)**.

1. Izaberemo metodu **Pretraživanje / LC/NAF**.

Otvora se prozor **Pretraživanje – Normativni zapis (LC/NAF)**.

2. Upišemo odgovarajući zahtev za pretraživanje i izvedemo pretraživanje (za različite mogućnosti pretraživanja i pregledanja zapisa v. dodatak *F.4.1* i dodatak *F.4.2*).

Savet:

Prilikom pretraživanja po bazi podataka LC/NAF moramo imati u vidu da su podaci u zapisima transliterisani u skladu s pravilima *ALA-LC Romanization Tables*. Tako, pravila za pojedine jezike mogu da se razlikuju od sličnih pravila koja važe za katalogizaciju s normativnom kontrolom u COBISS sistemima.

Baza podataka LC/NAF je obimna baza različitih vrsta normativnih podataka (ime/naslov, jedinstveni naslov itd.). Iz te baze preuzimamo samo zapise za lična imena i nazive korporacija. Preporučuje se da u pretraživaču označimo okvir za aktiviranje "Prelom reda", jer se u suprotnom pristupne tačke ne vide u celini.

Ako zapis za entitet pronađemo i ako je on u dovoljnoj meri kompletan, nastavljamo sa sledećim korakom.

Ako procenimo da bi nam ispravljanje, odnosno dopunjavanje zapisa, oduzelo previše vremena, zapis ne preuzimamo, već kreiramo novi zapis, onako kako je opisano u pogl. 9.8.1.

3. Označimo odgovarajući zapis ili više zapisa na spisku rezultata pretraživanja i kliknemo dugme **Izaberi**.

Zapis, koji smo izabrali, dodaje se kao jezičak u spremište zapisa (za specifičnosti kod zapisa u spremištu v. dodatak F.4.3).

Ako zapis, koji smo dodali u spremište, sadrži znake koji ne postoje u skupu COBISS znakova, ti se znaci oboje žuto. Prilikom preuzimanja ti će znaci biti preneti, odnosno zamenjeni, osnovnim slovima ili znakom "%".

4. Označimo odgovarajući jezičak i izaberemo metodu **Zapis / Preuzmi zapis**.

Zapis se učitava u editor. Istovremeno se izvodi i programska provera zapisa. Ako zapis sadrži greške, otvara se prozor sa spiskom grešaka. Prozor zatvaramo klikom na dugme **U redu**.

Upozorenje:

*Metoda **Zapis / Preuzmi zapis** nije aktivna kada je u editor već učitani drugi zapis ili kada je u spremištu zapisa izabran zapis koji nije normativni zapis.*

5. Adekvatno ispravimo, odnosno dopunimo, podatke u zapisu. Mogućnosti za rad u editoru opisane su u pogl. 7.

Upozorenje:

Izvorni zapis je u MARC 21 formatu i katalogizovan je na engleskom jeziku u skladu sa anglo-američkim kataloškim pravilima (AACR2, RDA). Prilikom preuzimanja zapis se programski može pretvoriti u COMARC/B format samo do izvesne mere, te ga zato moramo proveriti i po potrebi uskladiti s pravilima koja važe za katalogizaciju u COBISS sistemu.

6. Zapis pohranjujemo metodom **Zapis / Pohrani zapis**.

Ako u zapisu postoje greške, koje se programski mogu ustanoviti, program nas na to upozorava. Zapis se ne može pohraniti ako je normativna pristupna tačka ista kao bilo koja druga pristupna tačka u istoj normativni bazi podataka ili ako su u zapisu dve iste pristupne tačke.

Upozorenje:

Greške, na koje nas program upozorava, treba proveriti i po mogućnosti ispraviti.

Mogućnosti ...

Zapis iz baze podataka LC/NAF, u prozor **Normativni zapis (<akronim normativne baze podataka>)** takođe možemo učitati prilikom uređivanja

bibliografskog zapisa. Prelazimo iz potpolja 3 u polju za odrednicu, kada u prozoru **Povezivanje sa zapisima iz <akronim normativne baze podataka>** najpre kliknemo dugme **LC/NAF**, a zatim i dugme **Dodaj u spremište** (v. pogl. 7.3.4.1). Zapis se dodaje u spremište zapisa u prozoru **Normativni zapis (<akronim normativne baze podataka>)**.

9.8 KREIRANJE ZAPISA

Novi normativni zapis kreiramo onda kada u normativnoj bazi podataka zapis za entitet još ne postoji. Možemo kreirati kompletni ili kratki zapis koji sadrži samo najosnovnije podatke.

Upozorenje:

Za kvalitet normativne baze podataka važno je da proverimo da li zapis u toj bazi već postoji. Ako prilikom proveravanja nismo dovoljno precizni i zapis u normativnoj bazi podataka ne otkrijemo, postoji velika verovatnoća da ćemo kreirati duplikat.

9.8.1 Kreiramo kompletni zapis

Kompletni zapis kreiramo ako imamo dovoljno podataka za oblikovanje takvog zapisa.

Upozorenje:

Kompletni zapis može da kreira samo katalogizator koji ima privilegiju za kreiranje kompletnih zapisa.

Postupak

Polazimo iz prozora **Normativni zapis (<akronim normativne baze podataka>)**.

1. Izaberemo metodu **Zapis / Kreiraj zapis**.

Ako nemamo definisanu podrazumevanu masku za unos, otvara se prozor **Maske za unos**, a u suprotnom se u editor učitaju prazna polja i potpolja s podrazumevanim vrednostima iz izabrane maske. U prvom slučaju nastavljamo sa sledećim korakom, a u drugom nastavljamo s 3. korakom.

Upozorenje:

*Metoda **Zapis / Kreiraj zapis** nije aktivna kada je u editor već učitani drugi zapis.*

2. Izaberemo odgovarajuću masku za unos (v. pogl. 9.5.1.4).
3. U zapis unesemo potrebne podatke. Mogućnosti za rad u editoru opisane su u pogl. 7.

Ako u zapis dodamo polje sa srodnom pristupnom tačkom, identifikacioni broj normativnog zapisa za nju ručno treba upisati u potpolje 3. Ako zapis za nju ne postoji, moramo ga kreirati odmah kada završimo rad s prvim zapisom. U svaki od oba zapisa, u potpolje 3 moramo dodati identifikacioni broj s njim povezanog srodnog normativnog zapisa. Ako zapis za srodnu

pristupnu tačku nije postojao, te smo ga pre toga kreirali, u prvi zapis naknadno moramo dodati potpolje 3 sa identifikacionim brojem drugog zapisa. Ako je drugi zapis za srodnu pristupnu tačku već postojao, dopunimo ga tako što dodamo potpolje 3 sa identifikacionim brojem prvog zapisa.

Upozorenje:

U COBISS sistemima u kojima se koristi ćirilica, polje za normativnu pristupnu tačku može se ponoviti za unos paralelne pristupne tačke. Polja za pristupne tačke obavezno moraju da sadrže različite kodove za pisma.

U COBISS sistemima u kojima se koriste 3 normativne pristupne tačke, za treću pristupnu tačku se formira poseban normativni zapis. Dva normativna zapisa za isti entitet treba povezati s poljem u bloku 7XX – Blok normativnih pristupnih tačaka na drugim jezicima i/ili pismima.

4. Pre pohranjivanja zapisa u potpolje 100b – Kod za status normativne pristupne tačke obavezno upišemo kod "a" – usvojena.

Upozorenje:

Bibliografski zapisi se programski usklađuju samo sa onim normativnim zapisima koji u potpolju 100b sadrže kod "a" – usvojena.

5. Zapis pohranimo metodom **Zapis / Pohrani zapis**.

Ako su u zapisu greške, koje se mogu programski ustanoviti, program nas na to upozorava. Zapis se ne može pohraniti ako je normativna pristupna tačka ista kao bilo koja druga pristupna tačka u istoj normativnoj bazi podataka ili ako su u zapisu dve iste pristupne tačke.

Upozorenje:

Greške, na koje nas upozorava program, treba proveriti i po mogućnosti ispraviti.

Mogućnosti...

U prozor **Normativni zapis** (<akronim normativne baze podataka>) možemo preći i onda kada smo u editoru prozora **Bibliografski zapis**. Prelazimo iz podpolja 3 u polju za odrednicu, kada u prozoru **Povezivanje sa zapisima iz <akronim normativne baze podataka>** kliknemo dugme **Novi zapis** (v. pogl. 7.3.4.1).

9.8.2 Kreiramo kratki zapis

Katalogizatori, koji *nemaju* privilegije za kreiranje i uređivanje kompletnih normativnih zapisa, u slučaju kada zapis za entitet još ne postoji u normativnoj bazi podataka, kreiraju samo kratki zapis. Kratki zapis mogu kreirati i katalogizatori koji imaju potrebne privilegije za kreiranje i uređivanje

kompletnih zapisa, a nemaju na raspolaganju sve podatke za oblikovanje kompletnog normativnog zapisa.

Postupak

Polazimo iz prozora **Normativni zapis (<akronim normativne baze podataka>)**.

1. Izaberemo metodu **Zapis / Kreiraj zapis**.

Ako nemamo definisanu podrazumevanu masku za unos, otvara se prozor **Maske za unos**, a u suprotnom, u editor se učitaju prazna polja i potpolja s podrazumevanim vrednostima iz izabrane maske. U prvom slučaju nastavljamo sa sledećim korakom, a u drugom nastavljamo s 3. korakom.

Upozorenje:

*Metoda **Zapis / Kreiraj zapis** nije aktivna kada je u editor već učitani drugi zapis.*

2. Izaberemo odgovarajuću masku za unos (v. pogl. 9.5.1.4).

3. U zapis unesemo podatke koji su nam na raspolaganju. Mogućnosti za rad u editoru opisane su u pogl. 7.

Ako **nemamo** privilegiju za kreiranje kompletnih normativnih zapisa, možemo uređivati samo polja koja su ispisana plavom bojom. Polja, koja su ispisana zelenom bojom ne mogu se uređivati. Ako nemamo privilegiju, nastavljamo s 5. korakom.

Upozorenje:

U COBISS sistemima u kojima se koristi ćirilica, polje za normativnu pristupnu tačku može se ponoviti za unos paralelne pristupne tačke. Polja za pristupne tačke obavezno moraju da sadrže različite kodove za pisma.

U COBISS sistemima u kojima se koriste 3 normativne pristupne tačke, za treću pristupnu tačku se formira poseban normativni zapis. Dva normativna zapisa za isti entitet treba povezati s poljem u bloku 7XX – Blok normativnih pristupnih tačaka na drugim jezicima i/ili pismima.

4. Zapis označimo sa odgovarajućim kodom za novi nezavršeni zapis (001a = "n") i kodom za zapis s nepotpunim podacima (001g = "3").

5. Zapis pohranimo metodom **Zapis / Pohrani zapis**.

Ako su u zapisu greške, koje se mogu programski ustanoviti, program nas na to upozorava. Zapis se ne može pohraniti ako je normativna pristupna tačka ista kao bilo koja druga pristupna tačka u istoj normativnoj bazi podataka ili ako su u zapisu dve iste pristupne tačke.

Upozorenje:

Greške, na koje nas program upozorava, treba proveriti i po mogućnosti ispraviti.

Mogućnosti...

U prozor **Normativni zapis** (<akronim normativne baze podataka>) možemo preći i onda kada smo u editoru prozora **Bibliografski zapis**. Prelazimo iz podpolja 3 u polju za odrednicu, kada u prozoru **Povezivanje sa zapisima iz <akronim normativne baze podataka>** kliknemo dugme **Novi zapis** (v. pogl. 7.3.4.1).

9.8.3 Kreiramo šablon za novi zapis

Kada imamo veći broj entiteta iste vrste, kod kojih je veći broj podataka isti, rad možemo olakšati tako što kreiramo šablon za nove zapise. Šablon, koji bi trebalo da sadrži samo podatke koji su zajednički svim zapisima, možemo upotrebiti svaki put kada želimo da kreiramo sličan zapis.

Postupak

Polazimo iz prozora **Normativni zapis** (<akronim normativne baze podataka>).

1. Izaberemo metodu **Zapis / Kreiraj zapis**.

Ako nemamo definisanu podrazumevanu masku za unos, otvara se prozor **Maske za unos**, a u suprotnom se u editor učitaju prazna polja i potpolja s podrazumevanim vrednostima iz izabrane maske. U prvom slučaju nastavljamo sa sledećim korakom, a u drugom nastavljamo s 3. korakom.

Upozorenje:

*Metoda **Zapis / Kreiraj zapis** nije aktivna kada je u editor već učitani drugi zapis.*

2. Izaberemo odgovarajuću masku za unos (v. pogl. 9.5.1.4).
3. U zapis unesemo samo podatke koji su zajednički za više entiteta. Mogućnosti za rad u editoru opisane su u pogl. 7.

Ako **imamo** privilegiju za kreiranje kompletnih normativnih zapisa (v. pogl. 9.8.1) i ako smo u zapis dodali polje sa srodnom pristupnom tačkom, identifikacioni broj normativnog zapisa za nju moramo ručno upisati u potpolje 3. Ako zapis za nju još ne postoji, logično je da ga kreiramo pre zapisa za šablon. Zapis za srodno pristupnu tačku za sada se ne može povezati sa odgovarajućom pristupnom tačkom. To činimo tek kada kreiramo novi zapis na osnovu šablona (v. pogl. 10 te korak 5 u pogl. 9.9).

Ako **nemamo** privilegiju za kreiranje kompletnih normativnih zapisa (v. pogl. 9.8.2), možemo uređivati samo neka polja. Polja, koja možemo da uređujemo, ispisana su plavom bojom. Polja, koja ne možemo da uređujemo, ispisana su zelenom bojom.

Savet:

Kada smo završili sa unosom podataka, možemo izabrati metodu **Zapis / Proveri zapis** kojom proverimo da li su u zapisu programski ustanovljene greške. Pronađene greške ispravimo.

4. Zapis pohranimo metodom **Zapis / Pohrani kao šablon** (v. pogl. 7.1.9).
Otvora se prozor **Opisivanje**.

5. Kod "Naziv šablona" upišemo naziv po želji.

6. Kliknemo dugme **U redu**.

Program nas obaveštava da je zapis pohranjen kao šablon.

Šablon se pohranjuje u datoteku privremeno pohranjenih zapisa, a pri tom se prazne editor i jezičak **Radni zapis** u spremištu zapisa.

Mogućnosti ...

Šablon za novi zapis možemo kreirati i tako što u normativnoj bazi podataka potražimo sličan zapis, dodamo ga u jezičak na spremištu i izaberemo metodu **Zapis / Uredi zapis** (sledimo korake od 1 do 4 kod postupka u pogl. 9.9). Zatim, zapis priredimo u obliku koji želimo da upotrebimo kao šablon za nove zapise. U zapisu sačuvamo samo one podatke koji su zajednički za više entiteta, a druge izbrišemo. Zapis pohranimo metodom **Zapis / Pohrani kao šablon** (sledimo korake od 3 do 6 kod prethodno opisanog postupka).

9.9 ISPRAVLJANJE I DOPUNJAVANJE ZAPISA

Postupak se koristi prilikom redakcije i namenjen je ispravljanju i dopunjavanju postojećih zapisa. Uključuje i dopunjavanje kratkih normativnih zapisa u kompletne te dodavanje varijantnih pristupnih tačaka. Kratki normativni zapis dopunjavamo do kompletnog onda kada prikupimo dovoljno podataka da bismo mogli da odredimo normativnu pristupnu tačku, varijantne pristupne tačke, da oblikujemo razne napomene te da zapis dopunimo svim ostalim podacima. Kratki zapis do kompletnog može dopuniti samo katalogizator koji ima privilegiju za kreiranje kompletnih zapisa.

Ako je odgovornost za zapis preuzela druga biblioteka, u zapis možemo dodati samo varijantne pristupne tačke i navesti izvore za nju. U suprotnom, podatke uređujemo u skladu s privilegijom koju imamo za rad u normativnoj bazi podataka (u zapisu možemo uređivati sva polja ili samo ograničen skup polja).

Postupak

Polazimo iz prozora **Normativni zapis (<akronim normativne baze podataka>)**.

1. Izaberemo metodu **Pretraživanje / <akronim normativne baze podataka>**.

Otvora se prozor **Pretraživanje – Normativni zapis (<akronim normativne baze podataka>)**.

2. Upišemo odgovarajući zahtev za pretraživanje i izvedemo pretraživanje. Postupak pretraživanja detaljno je opisan u pogl. 4 i pogl. 9.2.

Zapis za entitet koji pretražujemo nalazi se u rezultatima pretraživanja.

3. Označimo odgovarajući zapis na spisku rezultata pretraživanja i kliknemo dugme **Izaberi**.

Zapis, koji smo izabrali, dodaje se kao jezičak u spremište zapisa.

4. Označimo odgovarajući jezičak i izaberemo metodu **Zapis / Uredi zapis**.

Zapis se učita u editor. Istovremeno se izvede i programsko proveravanje zapisa. Ako zapis sadrži greške, otvara se prozor sa spiskom grešaka. Prozor zatvaramo klikom na dugme **U redu**.

Upozorenje:

*Metoda **Zapis / Uredi zapis** nije aktivna kada je u editor učitani drugi zapis ili kada je u spremištu zapisa izabran zapis koji nije normativni zapis.*

U editoru su zelenom bojom označena eventualna polja koja ne možemo da uređujemo, jer za to nemamo odgovarajuću privilegiju.

5. Adekvatno ispravimo, odnosno dopunimo, podatke u zapisu. Mogućnosti za rad u editoru opisane su u pogl. 7.

Ako u zapis dodamo polje sa srodnom pristupnom tačkom, identifikacioni broj normativnog zapisa za nju ručno moramo upisati u potpolje 3. Ako zapis za nju još ne postoji, moramo da ga kreiramo odmah kada zaključimo rad s prvim zapisom. U svaki od oba zapisa u potpolje 3 moramo dodati identifikacioni broj s njim povezanog srodnog normativnog zapisa. Ako zapis za srodnu pristupnu tačku još ne postoji, te smo ga upravo kreirali, u prvi zapis naknadno moramo dodati potpolje 3 sa identifikacionim brojem drugog zapisa. Ako je drugi zapis za srodnu pristupnu tačku postojao, dopunimo ga tako što dodamo potpolje 3 sa identifikacionim brojem prvog zapisa.

Upozorenje:

U COBISS sistemima, u kojima se koristi ćirilica, moramo paziti na paralelne pristupne tačke na drugom pismu u svim poljima za pristupne tačke!

U tim sistemima, polje za normativnu pristupnu tačku može se ponoviti za unos paralelne pristupne tačke. Polja za pristupne tačke obavezno moraju da sadrže različite kodove za pisma.

U COBISS sistemima, u kojima se koriste 3 normativne pristupne tačke, za treću pristupnu tačku oblikuje se poseban normativni zapis. Dva normativna zapisa za isti entitet treba povezati s poljem u bloku 7XX – Blok normativnih pristupnih tačaka na drugim jezicima i/ili pismima.

Ako zapis još nije verifikovan, te želimo da ga verifikujemo, u potpolje 100b – Kod za status normativne pristupne tačke upišemo kod "a" – usvojena.

Upozorenje:

Bibliografski zapisi se programski usklađuje samo sa onim normativnim zapisima koji u potpolju 100b sadrže kod "a" – usvojena.

6. Zapis pohranimo metodom **Zapis / Pohrani zapis.**

Ako u zapisu postoje greške, koje se programski mogu ustanoviti, program nas na to upozorava. Zapis se ne može pohraniti ako je normativna pristupna tačka ista kao neka druga pristupna tačka u istoj normativnoj bazi podataka ili ako u zapisu postoje dve iste pristupne tačke.

Upozorenje:

Greške, na koje nas program upozorava, treba proveriti i po mogućnosti ispraviti.

Savet:

Ako smo promenili neku od pristupnih tačaka u zapisu i ujedno bismo želeli da se promena pristupne tačke odmah vidi i u povezanim bibliografskim zapisima, te bibliografske zapise treba još jednom pohraniti.

Mogućnosti...

U prozor **Normativni zapis (<akronim normativne baze podataka>)** možemo preći i onda kada smo u editoru prozora **Bibliografski zapis**. Prelazimo iz potpolja 3 u polju za odrednicu, kada u prozoru **Povezivanje sa zapisima iz <akronim normativne baze podataka>** prikažemo zapis u COMARC formatu i kliknemo dugme **Dodaj u spremište** (v. pogl. 7.3.4.1). Zapis se dodaje u spremište zapisa u prozoru **Normativni zapis (<akronim normativne baze podataka>)**.

9.10 RAZREŠAVANJE DUPLIKATA

Ako ustanovimo da u normativnoj bazi podataka za jedan entitet postoji više normativnih zapisa, zadržimo jedan od dupliranih zapisa, a ostalim odredimo status *izbrisan*, tj. nevažeći za upotrebu prilikom povezivanja bibliografskih s normativnim zapisima (v. i pogl. 7.3.4). Istovremeno im dodamo i identifikacioni broj normativnog zapisa koji ćemo zadržati.

Tako označeni normativni zapisi omogućuju da se bibliografski zapisi, koji su s njima bili povezani, automatski prevežu na drugi zapis. To se događa kada bibliografski zapis ponovo pohranimo ili kada se automatski izvede postupak usklađivanja bibliografske s normativnom bazom podataka (v. pogl. 9.12).

Zapisi sa statusom *izbrisan* ostaju u normativnoj bazi podataka. Ti se zapisi, naime, ne mogu fizički izbrisati, jer bi se moglo dogoditi da su u bibliografskim zapisima u raznim bibliografskim bazama podataka još uvek ostali linkovi na nepostojeći normativni zapis.

Zapisi sa statusom *izbrisan* ne mogu se više videti u prozoru **Povezivanje sa zapisima iz <akronim normativne baze podataka>**.

Upozorenje:

Postupak može da izvodi samo katalogizator koji ima privilegiju za kreiranje kompletnog normativnog zapisa.

Zapisu, za koji je odgovornost preuzela druga biblioteka, ne možemo odrediti status izbrisan. Umesto toga, biblioteci, koja je preuzela odgovornost za njega, šaljemmo zahtev, zajedno sa odgovarajućim obrazloženjem da zapis treba označiti kao izbrisan.

Takođe, ne možemo odrediti status izbrisan zapisu koji bismo želeli da zamenimo sa zapisom za isti entitet, ali za drugu vrstu pristupne tačke. Umesto toga, nadležnom nacionalnom COBISS centru šaljemmo zahtev sličan zahtevu za zapis za koji je odgovornost preuzela druga biblioteka.

Postupak

Polazimo iz prozora **Normativni zapis (<akronim normativne baze podataka>**).

1. Izaberemo metodu **Pretraživanje / <akronim normativne baze podataka>**.

Otvora se prozor **Pretraživanje – Normativni zapis (<akronim normativne baze podataka>**).

2. Upišemo odgovarajući zahtev za pretraživanje i izvedemo pretraživanje. Postupak pretraživanja detaljno je opisan u pogl. 4 i pogl. 9.2.

Zapis za entitet koji pretražujemo nalazi se u rezultatima pretraživanja.

3. Označimo odgovarajući zapis na spisku rezultata pretraživanja i kliknemo dugme **Izaberi**. Korake od 1 do 3 po potrebi više puta ponovimo.

Zapis, koji smo izabrali, dodaje se kao jezičak u spremište zapisa.

Upozorenje:

Pre nego što odlučimo da zapisu odredimo status izbrisan, detaljno proverimo da li je stvarno reč o duplikatu. Ako s tim u vezi nismo sigurni, ne označavamo ga za brisanje.

4. Označimo jezičak sa zapisom kojem želimo da odredimo status *izbrisan* i izaberemo metodu **Zapis / Uredi zapis**.

Upozorenje:

*Metoda **Zapis / Uredi zapis** nije aktivna kada je u editor učitani drugi zapis ili kada je u spremištu zapisa izabran zapis koji nije normativni zapis. Metoda takođe nije aktivna ako je zapis za brisanje već označila neka druga biblioteka.*

5. U potpolju *001a – Status zapisa* postojeći kod zamenimo kodom "d" – *izbrisani zapis*.
6. Polju *001 – Identifikator zapisa* dodamo potpolje *001x – Broj originalnog zapisa* u koje upišemo identifikacioni broj normativnog zapisa koji ćemo zadržati.

Upozorenje:

*Kada u potpolje za originalni zapis unesemo identifikacioni broj normativnog zapisa, koji ćemo zadržati umesto zapisa označenog za brisanje, moramo proveriti da li se, prilikom potvrde, u prozoru **Upozorenje** ispisuje pravilna pristupna tačka.*

7. Po potrebi, u polje *835 – Informacija o izbrisanoj pristupnoj tački* unesemo objašnjenje o tome zašto smo pristupnu tačku označili za brisanje.
8. Zapis pohranimo metodom **Zapis / Pohrani zapis**.
Pristupna tačka u zapisu je poništena.
9. Ako postoji više duplikata, ponovimo korake od 2 do 8.

Savet:

Bibliografske zapise, povezane s normativnim zapisima, kojima smo odredili status *izbrisan*, možemo odmah da preusmerimo na važeći normativni zapis i to tako što te bibliografske zapise još jednom pohranimo.

Upozorenje:

Ako zapisu pogrešno odredimo status izbrisan, grešku možemo ispraviti. Međutim, to možemo učiniti samo ako smo grešku otkrili istog dana. Zapis sa statusom izbrisan više se ne može uređivati ako su se u međuvremenu bibliografski zapisi u COBIB-u automatski uskladili s normativnim zapisima (v. pogl. 9.12).

Kada odlučimo koji ćemo normativni zapis zadržati, procenimo šta bi u datom slučaju imalo najviše smisla. Navedeno je nekoliko mogućih slučajeva:

- Postoji kompletan zapis s pravilno oblikovanom i verifikovanom normativnom pristupnom tačkom. Zadržaćemo taj zapis.
- Postoji skoro kompletan zapis (tj. zapis sadrži varijantne pristupne tačke, razne napomene itd.) s pravilno oblikovanom, ali neverifikovanom normativnom pristupnom tačkom. Zadržaćemo taj zapis i po potrebi ga dopuniti.
- Postoji skoro kompletan zapis, ali su podaci u njemu, sa izuzetkom jedinstvene odrednice, nepravilni ili netačni, te ih je potrebno temeljno proveriti. Imamo dve mogućnosti:
  - Zadržimo taj zapis te ćemo ga adekvatno ispraviti i dopuniti.
  - Ako bi nam prva mogućnost oduzela više vremena od dopunjavanja manje kompletnog zapisa, po mogućnosti zadržimo zapis s kojim je povezan veći broj bibliografskih zapisa. Pri tom, u zapisu s pravilno oblikovanom pristupnom tačkom najpre moramo malo da izmenimo normativnu pristupnu tačku, tako da možemo pohraniti zapis koji želimo da zadržimo. Tek potom adekvatno dopunimo zapis koji želimo da zadržimo. Upišemo pravilni oblik normativne pristupne tačke iz prvog zapisa.
- Postoje dva zapisa – nekompletan zapis s pravilno oblikovanom i verifikovanom normativnom pristupnom tačkom i skoro kompletan zapis s nepravilno oblikovanom i neverifikovanom normativnom pristupnom tačkom. Imamo dve mogućnosti:
  - Zadržimo prvi zapis i adekvatno ga dopunimo. Pri tom, možemo olakšati posao tako što polja iz drugog zapisa kopiramo i zalepimo u prvi zapis.
  - Zadržimo drugi zapis. Pri tom, u zapisu s pravilno oblikovanom pristupnom tačkom najpre moramo malo da izmenimo normativnu pristupnu tačku, tako da možemo pohraniti zapis koje želimo da zadržimo. Tek potom adekvatno dopunimo zapis koji želimo da zadržimo. Upišemo pravilni oblik normativne pristupne tačke iz prvog zapisa.
- Svi zapisi su nekompletni, a među njima je i zapis s pravilno oblikovanom normativnom pristupnom tačkom. Zadržimo zapis s pravilno oblikovanom normativnom pristupnom tačkom.
- Svi zapisi su nekompletni i nijedan ne sadrži pravilno oblikovanu normativnu pristupnu tačku. Zadržimo zapis s kojim je povezano

---

najviše bibliografskih zapisa. Ako takav zapis ne postoji, zadržimo bilo koji drugi zapis.

9.11 RAZDRUŽIVANJE ZAPISA

Ako se normativni zapis odnosi na više entiteta (npr. osobe sa istim imenom), po mogućnosti ili ako je to adekvatno, razdružujemo ga na više normativnih zapisa, a tom zapisu odredimo status *razdružen*, tj. nevažeći za upotrebu prilikom povezivanja bibliografskih s normativnim zapisima (v. i pogl. 7.3.4). Pri tom, moramo biti sigurni da za druge entitete postoje posebni normativni zapisi ili da se takvi zapisi mogu kreirati.

Upozorenje:

Zapisi, s kojima smo zamenili zapis koji smo razdružili, moraju biti za istu vrstu pristupne tačke kao pristupna tačka u zapisu sa statusom razdružen.

U bibliografskoj bazi podataka treba pregledati sve zapise koji su s tim normativnim zapisom povezani i ustanoviti koji zapisi pripadaju određenom entitetu. Zatim, polja u bibliografskim zapisima treba ručno prevezati na drugi, odgovarajući normativni zapis. Polja, koja ostanu povezana s razdruženim normativnim zapisom, ne ažuriraju se prilikom pohranjivanja, a takođe se ne ažuriraju prilikom automatskog usklađivanja bibliografske s normativnom bazom podataka (v. pogl. 9.12).

Zapisi sa statusom *razdružen* ostaju u normativni bazi podataka. Ti se zapisi, naime, ne mogu fizički izbrisati, jer bi se moglo dogoditi da bi u bibliografskim zapisima u različitim bibliografskim bazama podataka još uvek ostali linkovi na nepostojeće normativne zapise.

Zapisi sa statusom *razdružen* više se ne vide u prozoru **Povezivanje sa zapisima iz <akronim normativne baze podataka>**.

Upozorenje:

Postupak može da izvodi samo katalogizator koji ima privilegiju za kreiranje kompletnog normativnog zapisa.

Zapisu, za koji je odgovornost preuzela druga biblioteka, ne možemo odrediti status razdružen. Umesto toga, biblioteci, koja je preuzela odgovornost za njega, šaljemo zahtev za njegovo razdruživanje, zajedno sa odgovarajućim obrazloženjem.

Zapisu ne određujemo status razdružen onda kada ne možemo bez dileme ustanoviti da li se on odnosi na više entiteta.

Savet:

Kada možemo razlikovati samo neke, ali ne i sve entitete koji su udruženi u jednom zapisu, ili kada je u njemu greškom udruženo više entiteta, premda veći broj povezanih bibliografskih zapisa pripada jednom od tih entiteta, zapisu ne određujemo status *razdružen*. U oba slučaja za preusmeravanje pogrešno povezanih bibliografskih zapisa koristimo polje 990 – *Prevezivanje* (v. opis polja u priručniku *COMARC/A*).

Postupak

Polazimo iz prozora **Normativni zapis (<akronim normativne baze podataka>)**.

1. Izaberemo metodu **Pretraživanje / <akronim normativne baze podataka>**.

Otvora se prozor **Pretraživanje – Normativni zapis (<akronim normativne baze podataka>)**.

2. Upišemo odgovarajući zahtev za pretraživanje i izvedemo pretraživanje po pristupnoj tački koju nameravamo da razdružimo. Postupak pretraživanja detaljno je opisan u pogl. 4 i pogl. 9.2.

Zapis za pristupnu tačku koju pretražujemo nalazi se u rezultatima pretraživanja.

3. Označimo odgovarajući zapis na spisku rezultata pretraživanja i kliknemo dugme **Izaberi**.

Zapis, koji smo izabrali, dodaje se kao jezičak u spremište zapisa.

4. Potražimo i zapise kojima ćemo zapis zameniti i dodamo ih u spremište.

Ako svi zapisi još ne postoje u bazi podataka, nastavljamo sa sledećim korakom, a u suprotnom nastavljamo s 6. korakom.

5. Kreiramo zapise koji nedostaju (v. pogl. 9.8.1).

Savet:

Jezičke u spremištu, u koje su se, nakon pohranjivanja dodavali zapisi koje smo upravo kreirali, ne uklanjamo, jer će nam u nastavku postupka biti potrebni.

6. U spremištu zapisa označimo jezičak sa zapisom koji želimo da razdružimo i izaberemo metodu **Zapis / Uredi zapis**.

Zapis se učita u editor.

7. U potpolju *001a – Status zapisa* postojeći kod zamenimo kodom "r" – *razdruženi zapis*.

8. Polju *001 – Identifikator zapisa* dodamo potpolje *001x – Broj originalnog zapisa* u koje upišemo identifikacione brojeve svih normativnih zapisa koji će predstavljati zamenu i odvojimo ih zarezima.

Upozorenje:

*Kada u polje za originalni zapis unesemo identifikacione brojeve normativnih zapisa koji će predstavljati zamenu, moramo proveriti da li se, prilikom potvrđivanja, u prozoru **Upozorenje** ispisuju pravilne pristupne tačke.*

9. Po potrebi, u polje 830 – *Opšta napomena katalogizatora* unesemo objašnjenje o tome zašto smo zapisu odredili status *razdružen*.
10. Zapis pohranimo metodom **Zapis / Pohrani zapis**.
Pristupna tačka u zapisu je poništena.
11. Bibliografske zapise, koji su povezani sa zapisom kojem smo odredili status *razdružen*, ručno moramo da prevezemo na odgovarajuće normativne zapise sa pristupnim tačkama koje će predstavljati zamenu (dodate su u spremište zapisa). Sledimo postupak iz pogl. 9.4.3.

Upozorenje:

*Ako zapisu greškom odredimo status *razdružen*, grešku možemo da ispravimo. Međutim, to možemo učiniti samo onda kada smo grešku otkrili istog dana. Zapisa sa statusom *razdružen* kasnije se više ne može uređivati. Takođe se ne može uređivati zapis koji je pre toga *razdružila* neka druga biblioteka.*

9.12 USKLAĐIVANJE BIBLIOGRAFSKIH S NORMATIVNIM ZAPISIMA

Prilikom upisivanja identifikacionog broja normativnog zapisa u polje za odrednicu (potpolje 70X3) u bibliografskom zapisu, u zapis se dodaju podaci iz normativnog zapisa:

- u polje za odrednicu prenosi se normativna pristupna tačka iz normativnog zapisa
- u polja za varijantne odrednice prenose se varijantne pristupne tačke iz normativnog zapisa
- u polja za srodne odrednice prenose se srodne pristupne tačke iz normativnog zapisa

Prilikom svakog pohranjivanja bibliografskog zapisa, ti se podaci automatski usklađuju s trenutnim stanjem u normativnoj bazi.

Svake noći automatski se izvodi i paketno ažuriranje bibliografskih zapisa u COBIB-u.

Sličan program brine o usklađivanju bibliografskih i normativnih zapisa i u lokalnim bazama podataka. Kako će se često izvoditi taj program, zavisi od dogovora s pojedinom bibliotekom.

Program za usklađivanje bibliografskih i normativnih zapisa najpre pretraži sve normativne zapise koji:

- so promenjeni od datuma poslednjeg usklađivanja do tekućega datuma
i
- u potpolju *100b – Kod za status normativne pristupne tačke* sadrže kod "*a*" – *usvojena* (tj. verifikovana pristupna tačka) ili u potpolju *001a – Status zapisa* sadrže kod "*d*" – *izbrisani zapis*
i
- u potpolju *001a – Status zapisa* ne sadrže kod "*r*" – *razdruženi zapis*.

Program zatim pretraži sve bibliografske zapise koji u potpolju 3 sadrže identifikacione brojeve tih normativnih zapisa. U tim se bibliografskim zapisima sva polja, koja sadrže potpolje 3, usklađuju sa odgovarajućim normativnim zapisima.

Izvodi se sledeći postupak:

- Ako potpolje *001a – Status zapisa* u normativnom zapisu sadrži kod "*d*" – *izbrisani zapis*, program pretraži potpolje *001x – Broj originalnog zapisa*. Tu je upisan identifikacioni broj normativnog zapisa koji će zameniti zapis označen za brisanje. Taj se identifikacioni broj zatim prenosi u potpolje 3 u bibliografskom zapisu, a prethodni

sadržaj potpolja 3 prenosi se u potpolje 9 – *Broj prethodnog normativnog zapisa*.

- Ako je u normativnom zapisu jedno ili više polja 990 – *Prevezivanje* i ako je u potpolju 100b – *Kod za status normativne pristupne tačke* upisan kod "a" – *usvojena*, program pretraži bibliografske zapise navedene u potpoljima 990b – *ID bibliografskog zapisa*. U te se zapise u potpolje 3 upisuje identifikacioni broj normativnog zapisa iz potpolja 990n – *ID normativnog zapisa*. Prethodni sadržaj potpolja 3 prenosi se u potpolje 9.
- Zatim se za svako polje, za koje važi normativna kontrola, izvodi sledeći postupak:
  - Jedinственu odrednicu zamenjuje normativna pristupna tačka iz odgovarajućeg normativnog zapisa, tj. onog zapisa čiji je identifikacioni broj naveden u potpolju 3.
  - Ako normativni zapis sadrži varijantne pristupne tačke, one se takođe dodaju u bibliografski zapis.
  - Prethodne varijantne odrednice brišu se iz bibliografskog zapisa.
  - Ako normativni zapis sadrži srodne pristupne tačke, one se takođe dodaju u bibliografski zapis.
  - Prethodne srodne odrednice brišu se iz bibliografskog zapisa.
- U tim poljima se istovremeno generišu i potpolja 3 – *Broj normativnog zapisa* koja služe kao veza između jedinstvene odrednice i varijantnih i srodnih odrednica.

- Pogrešno strukturisano potpolje. [5]
- Polje za lično ime ne možete povezati s normativnim zapisom za korporaciju. [11]
- Potvrđena tipologija se ne može promeniti. [6]
- Prilikom verifikacije koda "2.31" i "2.32", Centralni specijalizovani informacioni centar može da zahteva dokaz o adekvatnosti tipa dokumenta. [7]
- U potpolje a upišite naslov. [9]
- Zapis sa ID = ??? ne postoji. [5]
- Zapis za publikaciju nije u COBIB-u. [8]
- Zapis za publikaciju nije u lokalnoj bazi podataka. [8]

Tabela B.1-2: Bibliografske baze podataka – kontrole prilikom unosa u potpolje

	Polje	Greška	Opis
1.	010a	F	Proverava se pravilnost unosa ISBN broja.
2.	013a	F	Proverava se pravilnost unosa ISMN broja.
3.	011cef	F	Proverava se pravilnost unosa ISSN broja.
4.	330a, 539acdei, 610a	F	Proverava se pravilnost unosa LaTeX komande.
5.	001x, 4641	F	Proverava se pravilnost unosa identifikacionog broja.
6.	001t	F	Prilikom uređivanja, odnosno dopunjavanja zapisa, ne možemo menjati sadržaj potpolja 001t, ako je tipologija zaključana.
7.	001t	I	Ako je 001t = "2.31" ili "2.32" ispisuje se upozorenje.
8.	011as	F	Proverava se da li zapis za publikaciju postoji u COBIB-u.
9.	4XXax	F	Potpolje 4XXa unosimo kada zapis za srodni kontinuirani izvor ne postoji u COBIB-u (ako postoji, ne sadrži polje 530).
10.	992y, 997f	F	Proverava vezu između inventarskog broja serijske publikacije u potpolju 992y i 997f.
11.	70X3, 001c u normativnom zapisu	F	Proverava se da li je u potpolje 70X3 upisan identifikacioni broj normativnog zapisa za korporaciju (001c = "b").

Legenda za vrste grešaka:

F (*Fatal*) – Polje za unos ne možemo napustiti dok greška nije ispravljena.

W (*Warning*) – Program upozorava na eventualnu grešku.

I (*Information*) – Program ispisuje upozorenje i polje za unos zatvara.

B.1.3 Kontrole prilikom pohranjivanja zapisa

Poruke, koje se ispisuju prilikom pohranjivanja zapisa, upozoravaju na druge sadržinske greške. Prilikom pohranjivanja ispisuju se i poruke koje su opisane u dodatku *B.1.1*. Na neke greške program nas samo upozorava, a druge moramo otkloniti ako želimo da pohranimo zapis. Kada je zapis označen za brisanje (001a = "d") i kada je ispunjeno potpolje 001x, kontrole se ne izvode.

- Ako postoji više ISBN-ova (010), moramo uneti objašnjenje (010b). [72]
- Alternativno numerisanje nije pravilno uneto (215rqp). [40]
- Bibliografski nivo (001c) se ne podudara s kodom u potpolju 110a. [9, 85]
- Članak s tipologijom ??? mora biti objavljen u serijskoj publikaciji. [87]
- Godina izdavanja 2 (100d) kod kontinuiranog izvora, koji još izlazi (100b = "a"), mora biti "9999". [20]
- Godina izdavanja 2 (100d) mora biti novija od godine izdavanja 1 (100c). [19]
- Godina izdavanja članka (sastavnog dela) nije usklađena sa godinama izlaženja matične jedinice! [111, 112]
- Hijerarhijski nivo ne odgovara masci za unos. [69]
- I zapis za izvor sastavnog dela s tipologijom 1.16 mora da sadrži podatak o tipologiji. [102]
- Ispred napomene 856z moramo uneti URN (856g) ili URL (856u). [76]
- ISSN (011as) je pogrešan. Proverite identifikaciju izvora! [105]
- ISSN (011cef) je pogrešan. Za dodeljivanje pozovite NBS! [53]
- Izabrana maska ne odgovara tipu dokumenta. [51]
- Ključni naslov se dodaje zajedno sa ISSN. [97]
- Kod anonimnih dela, za 1. indikator u polju 532 izaberemo vrednost 1. [73]
- Kod formalne odrednice, vrednost indikatora u polju 710 mora iznositi 01. [52]
- Kod neknjižne građe preporučujemo unos osnovnih kodiranih podataka (potpolje ???). [119]
- Kod separata (105b = "8") nedostaje napomena o posebnom otisku (324). [56]
- Kod u potpolju 102a razlikuje se od koda u potpolju 102a u nadređenom zapisu. [108]
- Kod za godinu izdavanja 100b = "j" zahteva upis tačnog datuma u

potpolje 100d. [22]

- Kod za tipologiju 001t je iz 1. grupe i zahteva opis članka 001c = "a". [3]
- Kod za tipologiju 001t je iz 2. grupe i zahteva opis integrativnog izvora ili monografske publikacije. [4]
- Kod za tipologiju 001t je iz 3. grupe i zahteva opis izvedenog dela 001c = "d". [5]
- Kodove za regije (102b) unosimo samo kod kodova "srb" i "bih". [26]
- Kodovi u potpoljima 121a i 124b moraju se podudarati. [65]
- Kodovi za ilustracije (105a, 140a) i podaci u potpolju 215c moraju biti usklađeni. [27]
- Kodovi za jezik u potpoljima 101abc moraju se međusobno razlikovati. [23]
- Kodovi za jezik u potpoljima 101efg moraju se razlikovati od koda u prvom potpolju 101a. [24]
- Kontrolni znaci (znaci NSB/NSE, znaci za komande LaTeX) moraju se pojavljivati u paru (polje ???). [47]
- Naučna monografija (001t = "2.01") ima manje od 50 strana (215a). Proverite tipologiju! [99]
- Naučna monografija (001t = "2.01") je bez ISBN (010a). Proverite tipologiju! [99]
- Naučni članak (001t = ???) ne sme biti povezan sa serijskom publikacijom preko potpolja 110a = ???. [91]
- Nedostaje godina izdavanja 2 (100d). [106]
- Nedostaje ISSN (011c, e ili f). [10]
- Nedostaje ISSN serije/podserije/priloga (011s). [41]
- Nedostaje kod za transliteraciju (100i). [109]
- Nedostaje kod za vrstu autorstva (70X4). [50]
- Nedostaje kod za zbornik (105b = "z"). [86]
- Nedostaje odrednica: personalna (polje 700), korporativna (polje 710) ili stvarna (vrednost 1. indikatora u polju 200). [35]
- Nedostaje potpolje ???f. [48]
- Nedostaje potpolje 011a. [55]
- Nedostaje potpolje 017?. [115]
- Nedostaje potpolje 101c. Ako ne znamo jezik originala, upišemo kod "und". [96]
- Nedostaje veza sa izvorom (011a ili 4641). [6]
- Nepotpune uputnice "vidi". Proverite potpolje 6 za povezivanje blokova

9 i 6/7! [58]

- Numerisanje nije pravilno uneto (215hig). [39]
- Obavezan unos ISSN-a. [10]
- Opšta oznaka građe (200b) ne podudara se sa vrstom zapisa (001b). [68]
- Pismo u potpolju 100l ne slaže se s jezikom u potpolju 101g ili 101a. [107]
- Pogrešan 2. indikator (polje ???). [60]
- Pogrešan indikator u polju 101. [54]
- Pogrešan redosled potpolja u polju 600. [117]
- Pogrešna godina izdavanja 2 (100d) za kontinuirani izvor koji je prestao da izlazi (100b = "b"). [118]
- Pogrešna godina izdavanja 2 (100d) za kontinuirani izvor nepoznatog statusa (100b = "c"). [21]
- Pogrešno formirana formalna odrednica. Nedostaje polje 710. [45]
- Polja 700 i 710 ne koristimo ako imamo više od tri autora. [46]
- Polja 700 i 710 ne smeju se istovremeno pojavljivati u zapisu. [66]
- Polje ??? ispunjavamo za elektronske izvore (001b = "l"). [34]
- Polje ??? ispunjavamo za kartografsku građu (001b = "e", "f"). [31]
- Polje ??? ispunjavamo za tekstualnu građu (001b = "a", "b"). [63]
- Polje ??? ispunjavamo za zvučne snimke i muzikalije (001b = "c", "d", "i", "j"). [32]
- Polje ??? mora da sadrži potpolje 6. [58]
- Polje ??? mora da sadrži potpolje a, i to na prvom mestu. [12]
- Polje 071 koristimo za zvučne snimke i muzikalije (001b = "c", "i", "j"). [11]
- Polje 115 ispunjavamo za građu za video projekcije, filmsku i video građu (001b = "g"). [28]
- Polje 116 ispunjavamo za grafiku (001b = "k"). [29]
- Polje 117 ispunjavamo za trodimenzionalne proizvode i predmete (001b = "r"). [30]
- Polje 126 ispunjavamo za zvučne snimke (001b = "i", "j"). [33]
- Polje 130 ispunjavamo za mikrooblike. Proverite sadržaj potpolja 001b! [81]
- Polje 208 ispunjavamo za muzikalije (001b = "c", "d"). [38]
- Polje 327 možete ponoviti samo ako je u prvom polju već maksimalan broj potpolja. [82]

- Polje 900 ne sme se pojavljivati bez polja 700, a polje 910 se ne sme pojavljivati bez polja 710. [67]
- Polje s CONOR.XX-ID=??? mora da sadrži indikator za isključivanje iz personalne bibliografije. [100]
- Polje s CONOR.XX-ID=??? mora da sadrži indikator za isključivanje iz personalne bibliografije. [100]
- Ponovljeno potpolje ???f mora početi znakom jednakosti. [113]
- Potpolja 115prstuvz123 ispunjavamo za filmove (115a = "a"). [64]
- Potpolje ??? može biti samo u zapisu za sastavni deo (001c = "a"). [8]
- Potpolje ???c sadrži broj. Proverite unos! [94]
- Potpolje 3270 može postojati samo u prvom polju 327. [82]
- Potpolje 421a nije ponovljivo. [37]
- Potpolje 4641 možemo upotrebiti samo za povezivanje s monografskom publikacijom. [44]
- Potpolje 7024 sadrži kod za autorstvo ???. Proverite unos u potpolju 105b! [104]
- Potvrđena tipologija se ne može promeniti. [98]
- Preporučuje se unos paralelnog naslova i u polje 510. [59]
- Prethodni ili prvi unos zapisa (001a = "p", "i") ne sme da sadrži inventarski broj. [7]
- Proverite državu izdavanja i kod u potpolju 102a (Salvador)! [25]
- Proverite godinu izdavanja 1 (100c)! [15]
- Proverite godinu izdavanja 1 u potpolju 100c, jer se upisana godina odnosi na budućnost! [17]
- Proverite godinu izdavanja 2 (100d)! [16]
- Proverite godinu izdavanja 2 u potpolju 100d, jer se upisana godina odnosi na budućnost! [18]
- Proverite kod za jezik – ??? u potpolju ???! [62]
- Reprodukција je izašla pre originala? Proverite 100bcd! [42]
- Sadržaji potpolja 115a i 115g se ne podudaraju. [80]
- Samo jednu varijantnu odrednicu možemo, da označimo kao fonetski oblik i samo jednu kao etimološki oblik. [110]
- Sastavni delovi s tipologijom ??? mogu biti povezani samo sa monografskom publikacijom (4641). [88]
- Sastavni deo, povezan sa zbornikom, mora imati tipologiju za izlaganje na konferenciji. [90]
- Sva polja 327 moraju imati iste vrednosti indikatora. [82]

- Tipologija ??? u zapisu za integrativni izvor zahteva odgovarajuću kombinaciju kodova u potpoljima 001b i 110a. [114]
- Tipologija 001t = ??? zahteva odgovarajući kod u potpolju 105b. [89]
- Tipologija za bibliografiju zahteva odgovarajući kod u potpolju 105b. [92]
- Tipologija za udžbenik zahteva odgovarajući kod za udžbenik u potpolju 105b. [83]
- U polje ??? nije dozvoljeno ugraditi polje ???. [43]
- U poljima ??? potpolje a je obavezno i uvek mora biti na prvom mestu ako polje nije povezano. Kod polja koja su povezana, potpolje 3 mora biti na prvom mestu. [12]
- U polju ??? ispunjeno je potpolje d, zato proverite vrednost 2. indikatora. [75]
- U polju ??? nedostaje potpolje a. [74]
- U polju 327 obavezno je potpolje a. [49]
- U potpolje ???d unosimo samo rimske brojeve. [95]
- U ugrađenom polju ??? je pogrešan ? indikator. [43]
- Ujednačite indikatore za ispis napomene (2. indikator u poljima ???). [79]
- Unesite dvomesni kod u potpolje 105f, ako je to moguće. [70]
- Upisani kod za oznaku godine izdavanja (100b) namenjen je kontinuiranim izvorima (001c = "i", "s"). [13]
- Upisani kod za oznaku godine izdavanja (100b) namenjen je monografskim publikacijama (001c = "m"). [14]
- Video na DVD medijumu kodiramo kao video snimak (115a = "c") i video ploču (115k = "b"). [77]
- Vrednost 1. indikatora u polju 200 je 1, iako u zapisu postoji autorska odrednica. [36]
- Za analitičku obradu serijske publikacije mora da bude ispunjeno potpolje 011e ili potpolje 011c. [61]
- Za kompletno povezivanje serijskih publikacija moraju postojati bar dva polja ???. [78]
- Za takve integrativne izvore ne koristimo tipologiju. [114]
- Zapis CIP (001a = "p") sme da sadrži tipologiju samo ako sadrži DOI (017). [93]
- Zapis za događaj 001b = "u" mora imati bibliografski nivo 001c = "d". [1]
- Zapis za elektronski izvor (001b = "l") mora da sadrži polje 017, 337 ili 856. [103]

- Zapis za naučnu monografiju (001t = "2.01") mora imati ispunjeno potpolje 105e. [101]
- Zapis za online elektronski izvor (135b = "i") mora da sadrži polje 017 ili 856. [71]
- Zapis za programsku opremu (001t = "2.21") mora biti kodiran kao elektronski izvor (001b = "l"). [84]
- Zapis za sastavni deo 001c = "a" mora imati hijerarhijski nivo 001d = "2". [2]
- Zapis, označen za brisanje (001a = "d"), u potpolju 001x mora da sadrži identifikacioni broj. [116]
- Znak jednakosti i razmak "=" ispisuju se programski ispred potpolja ??? . [57]

Tabela B.1-3: Bibliografske baze podataka – kontrole prilikom pohranjivanja zapisa

	Polje	Greška	Opis
1.	001bc	F	Ako je 001b = "u", onda je 001c = "d".
2.	001cd	F	Ako je 001c = "a", onda je 001d = "2".
3.	001ct	F	Ako 001t započinje sa "1", onda je 001c = "a".
4.	001ct	F	Ako 001t započinje sa "2", onda je 001c = "i" ili 001c = "m".
5.	001ct	F	Ako 001t započinje sa "3", onda je 001c = "d".
6.	001c, 011a, 4641	F	Ako je 001c = "a", onda mora da postoji 011a ili 4641 ili za lokalne zapise 992v.
7.	001a, 996f, 997f	F	Ako je 001a = "i" ili "p", ne sme da postoji 996/997f.
8.	011a, 4641, 001c	F	Ako postoji 011a ili 4641, onda je 001c = "a".
9.	001c, 110a	W	Ako je 110a = "e", proverava se da li je 001c = "i".
10.	001c, 011ecf, 100b	F	Ako je 001c = "s", onda mora da postoji jedno od potpolja 011e, c ili f. Ako je 001c = "i" i 100b = "a", "b" ili "c", onda mora da postoji jedno od potpolja 011e, c ili f.
11.	071, 001b	F	Ako postoji 071, onda u 001b mora da postoji jedan od kodova "c", "i", "j" ili "m".
12.	071, 115, 116, 205, 225, 5XX, 6XX (osim 610, 620 i 675), 7XX, 90X, 91X, 96X	F	U najbrojanim poljima, potpolje a je obavezno i uvek mora da bude na prvom mestu, ako polje nije povezano s normativnom bazom.
13.	001c, 100b	F	Ako je 100b = "a", "b" ili "c", onda je 001c = "s" ili "i".
14.	001c, 100b	F	Ako je 100b = "d", "e", "f", "g", "h", "i" ili "j", onda se 001c mora razlikovati od "s".
15.	100c	W	Proverava se da li je u 100c godina pre 1000.
16.	100bd	W	Proverava se da li je broj u 100d (osim ako 100b = "j") manji od 1000.
17.	100c	F	Godina u 100c ne sme da bude novija od tekuće godine + 3.

	Polje	Greška	Opis
18.	100d	F	Godina u 100d ne sme da bude novija od tekuće godine + 3, osim 9999.
19.	100bcd	F	Godina u 100d mora da bude novija od godine u 100c, osim ako je u 100b jedan od kodova "d", "e", "h", "i" ili "j". Godina u 100d mora da bude novija ili ista kao godina u 100c, ako je u 100b kod "b".
20.	100bd	F	Ako je 100b = "a", onda je 100d = "9999".
21.	100bd	F	Ako je 100b = "c", onda je 100d = "????".
22.	100bd	F	Ako je 100b = "j", 100d sadrži mesec i dan u obliku MMDD.
23.	101abc	W	Proverava se da li se sadržaj potpolja a, b, c međusobno razlikuje. Ako 1. indikator u polju 101 ima vrednost 2, kontrola se ne izvodi.
24.	101aefg	W	Proverava se da li se sadržaj potpolja e, f, g razlikuje od sadržaja prvog potpolja a.
25.	102a	I	Proverava se da li je u 102a upisan kod "slv" – Salvador.
26.	102ab	W	Ako je potpolje 102a ispunjeno, postoji potpolje 102b samo u slučaju ako je sadržaj potpolja 102a "srb" ili "bih".
27.	105a, 215c	F	Ako 001a ≠ "p" i postoji 105a s kodom različitim od "f" i "y", mora da postoji i 215c. Ako postoji 215c te 001b = "a" i 001c = "m" i ne postoji 130, mora da postoji ili 105a s kodom različitim od "y", ili 140a s kodom različitim od "ay".
28.	001b, 115	F	Ako postoji 115, onda je 001b = "g" ili "m".
29.	001b, 116	F	Ako postoji 116, onda je 001b = "k" ili "m".
30.	001b, 117	F	Ako postoji 117, onda je 001b = "r" ili "m".
31.	001b, 120, 121, 123, 124, 206	F	Ako postoji polje 120, 121, 123, 124 ili 206, onda je 001b = "e", "f", "l" ili "m".
32.	001b, 125, 127, 128	F	Ako postoji polje 125, 127 ili 128, onda je 001b = "c", "d", "i", "j" ili "m".
33.	001b, 126	F	Ako postoji 126, onda je 001b = "i", "j" ili "m".
34.	001b, 135, 230, 336, 337	W	Ako postoji polje 135, 230, 336 ili 337, proverava se da li je 001b = "l" ili "m".
35.	200, 532, 700, 710	F	Ako ne postoji nijedno od polja 700, 710 ili 532, u polju 200 indikator mora da bude 1 (kod anonimnih dela ne postoji personalna ili korporativna odrednica glavnog katalošskog opisa, već stvarna).
36.	001b, 200, 700, 710	I	Ako je u 200 indikator 1 i 001b = "a", obično ne postoji ni 700 ni 710.
37.	421a	F	Potpolje 421a kod kontinuiranih izvora nije ponovljivo.
38.	208, 001b	F	Ako postoji polje 208, onda je 001b = "c", "d" ili "m".
39.	215gih	I	Ako postoji potpolje i, proverava se da li postoji i potpolje h. Ako postoji potpolje g, proverava se da li postoje potpolja i i h.
40.	215pqr	I	Ako postoji potpolje q, proverava se da li postoji i potpolje r. Ako postoji potpolje p, proverava se da li postoje potpolja q i r.

	Polje	Greška	Opis
			ispred njega nalazi potpolje g ili u.
77.	115alk	F	Ako je 115l = "k", onda je 115a = "c" i 115k = "b".
78.	436, 446, 447	F	Ako postoji polje 436 ili 446 ili 447, u istom zapisu moraju da postoje bar dva takva polja.
79.	436, 446, 447	F	Sva polja 436 (ili 446 ili 447) moraju da imaju istu vrednost drugog indikatora.
80.	115ag	F	Ako je 115a = "a" i postoji 115g, u 115g mora da postoji jedan od kodova "a", "b", "c", "d", "u", "z"; ako je 115a = "b", onda u 115g, ako postoji, mora da se nalazi jedan od kodova "g", "h", "i", "j", "k", "l", "u", "z"; ako je 115a = "c", 115g ne sme da postoji.
81.	001b, 130	W	Ako postoji polje 130, proverava se da li je u potpolju 001b jedan od kodova "a", "b", "c", "d", "e", "f", "k", "m".
82.	327	F	Polje 327 možemo ponoviti samo ako prvo polje 327 već sadrži maksimalan broj potpolja, pri čemu samo prvo polje 327 može da sadrži potpolje 0, a sva polja 327 moraju imati iste vrednosti indikatora.
83.	001t, 105b	F	Ako je tipologija 001t = "2.03" i postoji 105b, onda je u 105b jedan od kodova "j3" ili "j". Ako je tipologija 001t = "2.04" i postoji 105b, onda je u 105b jedan od kodova "j1", "j2" ili "j".
84.	001b, 001t	F	Ako je tipologija 001t = "2.21", onda je 001b = "l".
85.	001c, 110a	F	Ako je 110a = "a", "b" ili "c", onda je 001c = "s".
86.	105bcd	W	Ako je 105c = "1" ili 105d = "1", proverava se da li je 105b = "z".
87.	001t, 011a	F	Ako je tipologija 001t = "1.01", "1.02", "1.03", "1.04" ili "1.05", zapis mora da sadrži potpolje 011a, a u uzajamnoj bazi podataka zapis, koji dobijamo pretraživanjem SP=011a, mora da sadrži kod 001c = "s".
88.	001t, 4641	F	Ako je tipologija 001t = "1.16" ili "1.17", mora da postoji potpolje 4641 i ne sme da postoji 011a.
89.	001t, 105b	F	Ako je tipologija 001t = "2.08", onda je 105b = "m" ili "mb31". Ako je tipologija 001t = "2.09", onda je 105b = "m2" ili "mb22". Ako je tipologija 001t = "2.11", onda je 105b = "m5", "m6", "mb11", "mb12", "mb13", "mb14", "mb15", "mb16" ili "mb21".
90.	001t, 4641, 105b, 105c	F	Ako nadređeni zapis sa ID iz 4641 sadrži jedan od kodova 001t = "2.30", "2.31", "2.32", u potpolju 001t (ako postoji) mora da se nalazi jedan od kodova "1.06", "1.07", "1.08", "1.09", "1.10", "1.12", "1.13", "1.19" do "1.25".
91.	001t, 011a, 110a	F	Ako je 001t = "1.01", "1.02" ili "1.03", u zapisu za nadređenu serijsku publikaciju (sa istim ISSN-om) u potpolju 110a ne sme da se nalazi kod "c" ili "z".
92.	001t, 105b	F	Ako je 001t = "2.07" i postoji 105b, onda je 105b = "a".
93.	001at, 017	F	Ako je 001a = "p" i postoji 001t, mora da postoji i 017.
94.	600c, 70Xc, 90Xc	W	Proverava se da li potpolje c sadrži arapske brojeve (godine rođenja/smrti unosimo u potpolje f).

	Polje	Greška	Opis
95.	600d, 70Xd, 90Xd	W	Proverava se da li potpolje d sadrži arapske brojeve (godine rođenja/smrti unosimo u potpolje f).
96.	101c	W	Ako 1. indikator u polju 101 ima vrednost 1, proverava se da li postoji potpolje 101c.
97.	011ef, 530a, 531a	W	Ako postoji 530a ili 531a, proverava se da li postoji i 011e ili 011f.
98.	001t	F	Prilikom ažuriranja zapisa ne možemo da promenimo sadržaj potpolja 001t, ako je tipologiju potvrdio verifikator tipologije.
99.	001t, 010a, 215a	I	Ako je 001t = "2.01", proverava se da li u zapisu postoji potpolje 010a i da li je u potpolju 215a podatak o tome da knjiga sadrži više od 50 strana.
100.	001ct, 70X	F	Ako zapis za sastavni deo (001c = "a") i njegov nadređeni zapis (ID = 4641) sadrže potpolje 001t, te istu odrednicu (70Xabcdf) sa istim kodom za autorstvo (70X4), polje 70X u zapisu za sastavni deo ili izvor mora da sadrži indikator za isključivanje iz personalne bibliografije (1. indikator je 2).
101.	001ct, 105e	F	Ako je 001c = "m" i 001t = "2.01", potpolje 105e je obavezno.
102.	001t, 4641	W	Proverava se da li nadređeni zapis (ID iz 4641) zapisa s tipologijom 001t = "1.16" sadrži potpolje 001t.
103.	001bc, 017, 337, 856	W	Ako je 001b = "l" i 001c ≠ "a", proverava se da li postoji polje 017 ili 337 ili 856.
104.	7024, 105b	W	Ako potpolje 7024 sadrži jedan od kodova "991", "992", "993" ili "994", proverava se da li sadržaj potpolja 105b počinje sa "m" ili sa "p".
105.	011as	F	Broj "0000-0000" ne može se unositi u potpolja a i s u polju 011.
106.	100d, 100b	F	Potpolje 100d je obavezno, ako je 100b = "a", "b", "c", "g" ili "j".
107.	100l, 101ag	W	Proverava se podudaranje koda za jezik u potpolju 101g (ili prvom potpolju 101a, ako potpolje 101g ne postoji u zapisu) i koda za pismo u potpolju 100l. Pravilne su kombinacije: – "ger", "eng", "ita", "spa", "fre", "scr", "slv", "bos", "alb", "hun", "slo", "cze", "pol", "dut", "fin", "por", "swe", "nor", "dan" i "ba"; – "scc" i "cb" ili "ba"; – "srp" i "cb" ili "ba"; – "mac" i "cc"; – "rus", "bel", "bul", "mol", "mon", "ukr", "bug", "taj", "tar", "tut", "tuk" i "ca"; – "kir", "kaz", "oss", "uzb", "aze" i "ba" ili "ca" ili "fa"; – "che", "rum" i "ca" ili "ba"; – "chu" i "oc"; – "grc", "gre" i "ga"; – "jpn" i "da"; – "chi" i "ea";

	Polje	Greška	Opis
			<ul style="list-style-type: none"> – "heb", "yid", "jrb", "lad" i "ha"; – "ara", "per", "oto", "may", "pus", "urd", "ira" i "fa"; – "kor" i "ka"; – "tha" i "ia"; – "hin", "mar", "nep" i "ja"; – "san" i "ja" ili "ia". Za jezike, koji gore nisu navedeni, pismo se ne proverava.
108.	102a	W	Ako je 001c = "a", proverava se da li u nadređenom zapisu postoji potpolje 102a sa identičnim sadržajem.
109.	100il	F	Ako potpolje 100l ≠ "ba" i 100l ≠ "c*", mora da postoji potpolje 100i (važi za sisteme koji koriste latinicu i ćirilicu). Ako potpolje 100l ≠ "ba", mora da postoji potpolje 100i (važi za sisteme koji koriste samo latinicu).
110.	100h, 90X36	W	Za svaku od vrednosti 2. indikatora 0, 1, 3 ili 4 u zapisu sme da postoji samo po jedno polje 900. Polja 901 i 902 sa istim indikatorom mogu da se ponove, međutim, samo onda ako sadrže potpolje 6 s različitim sadržajem. Proveravaju se samo polja 90X koja ne sadrže potpolje 3. Kontrola se izvodi samo ako je 100h = "sc" ili "srp".
111.	001c, 100bcd	W	Ako je 001c = "a" i 100b = "d", "g" ili 100b ne postoji, a istovremeno je u nadređenom zapisu za izvor 100b = "a" ili "b", proverava se da li je: <ul style="list-style-type: none"> – 100c (članak) ≥ 100c (nadređeni zapis) i – 100c (članak) ≤ 100d (nadređeni zapis) Isto važi i za potpolje 100d kod članka, ako on postoji.
112.	001c, 100bcd	W	Ako je 001c = "a" i 100b = "d", "g" ili 100b ne postoji, a istovremeno je u nadređenom zapisu za izvor 100b = "c", proverava se da li je: <ul style="list-style-type: none"> – 100c (članak) ≥ 100c (nadređeni zapis) Isto važi i za potpolje 100d kod članka, ako on postoji.
113.	200f, 205f, 225f	F	Ako je potpolje f ponovljeno i sledi neposredno nakon prethodnog, u ponovljenom potpolju f na prvom mestu mora da bude znak jednakosti.
114.	001bct, 110a	F	Ako je 001c = "i", u slučaju unete tipologije mora biti ispunjen jedan od dva uslova: <ul style="list-style-type: none"> – 001b = "l" i 110a = "g" i u 001t je jedna od tipologija "2.30", "2.31", "2.32" ili – 110a = "e" i u 001t je jedna od tipologija "2.01", "2.02", "2.06", "2.25".
115.	017a2	F	Ako postoji polje 017, moraju da postoje potpolja a i 2.
116.	001ax	F	Ako je 001a = "d", u 001x mora da postoji identifikacioni broj zapisa koji treba preuzeti.
117.	600abcdf	F	Potpolja cdf dozvoljena su samo nakon potpolja a i b.
118.	100bd	F	Ako je 100b = "b", onda 100d mora biti različit od "9999".
119.	001b, 115agk, 116a, 117a, 124b, 126a, 135b	W	Proverava se prisutnost kodiranih polja za pojedinu vrstu neknjižne građe: <ul style="list-style-type: none"> – ako je 001b = "g", proverava se prisutnost potpolja 115a te jednog od potpolja 115g i 115k;

	Polje	Greška	Opis
			– ako je 001b = "k", proverava se prisutnost potpolja 116a; – ako je 001b = "r", proverava se prisutnost potpolja 117a; – ako je 001b = "e" ili "f", proverava se prisutnost potpolja 124b; – ako je 001b = "i" ili "j", proverava se prisutnost potpolja 126a; – ako je 001b = "l", proverava se prisutnost potpolja 135b.

Legenda za vrste grešaka:

F (*Fatal*) – Zapis ne možemo da pohranimo dok greška ne bude ispravljena.

W (*Warning*), I (*Information*) – Program upozorava na moguću grešku.

- Pogrešan 2. indikator (polje ???). [5]
- Pogrešan redosled potpolja u polju ???. [38]
- Polja ??? razlikuju se u strukturi. [45]
- Polje ??? je ponovljivo samo za paralelni oblik ličnog imena. [44]
- Polje 035, koje sadrži DLC oznaku, ne može se izbrisati. [26]
- Polje 200 ponavljamo samo za alternativni oblik normativne pristupne tačke. Kod za pismo je obavezan! [35]
- Polje 320 upotrebljavamo samo u opštim tumačnim zapisima (001b = "z"). [9]
- Polje 835 koristimo samo u zapisima s kodom "d" ili "r" u potpolju 001a. [10]
- Polje 990 mora da sadrži sva tri potpolja (a, b, n). [30]
- Polje za povezanu normativnu pristupnu tačku na domaćem jeziku mora da sadrži kod za jezik (7009). [41]
- Potpolje ??? ne sme da sadrži ID zapisa koji je označen kao izbrisan ili razdružen. [28]
- Potpolje ???c sadrži broj. Proverite unos! [32]
- Preporučujemo unos izvora za pristupnu tačku (810a). [37]
- Preporučujemo unos pristupne tačke u ćirilici. [36]
- Pristupna tačka ??? postoji i u zapisu sa ID=???. [12]
- Pristupna tačka ne sadrži godinu (200f). Proverite kod u potpolju 152a! [34]
- Pristupna tačka sadrži identifikacionu oznaku (200cdf). Proverite kod u potpolju 120b! [31]
- Pristupnu tačku možemo koristiti kao predmetnu odrednicu (106a = "0"). Proverite da li nedostaje podatak u potpolju 200f! [22]
- S obzirom na sadržaj potpolja 001x, zapis mora biti označen kao razdružen (001a = "r"). [4]
- S obzirom na sadržaj potpolja 001x, zapis mora biti označen za brisanje (001a = "d"). [3]
- Tumačna pristupna tačka pogrešno je kodirana u potpolju 100b. [8]
- U polje ??? upisan je pogrešan dan. [24]
- U polje ??? upisan je pogrešan mesec. [24]
- U polju ??? nedostaje potpolje 7. [46]
- U polju ??? potpolje a je obavezno. [23]
- U potpolje ???d unosimo samo rimske brojeve. [33]
- U zapisu sa paralelnim pristupnim tačkama može postojati samo jedno

polje 700. [42]

- Vrednost u potpolju 102a je Salvador. Proverite nacionalnost! [15]
- Za domaće autore preporučujemo unos godine rođenja (190a). [21]
- Zapis sa istim DLC brojem (polje 001) postoji u bazi podataka CONOR (polje 035). [26]
- Zapis sa šifrom istraživača mora se odnositi samo na jednu osobu (120b = "a"). [19]
- Zapis sadrži iste pristupne tačke (polja 200, 400, 500, 700). [6]
- Zapis, označen kao razdružen (001a = "r"), u potpolju 001x mora da sadrži bar dva ID-a. [2]
- Zapis, označen za brisanje (001a = "d"), u potpolju 001x mora da sadrži jedan ID. [1]
- Zapisi, označeni kao izbrisani ili razdruženi, ne smeju da sadrže polja 990. [29]

Tabela B.2-2: Normativna baza podataka – kontrole prilikom pohranjivanja zapisa

	Polje	Greška	Opis
1.	001ax	F	Ako je 001a = "d", onda je u 001x samo jedan ID normativnog zapisa.
2.	001ax	F	Ako je 001a = "r", u 001x su bar dva ID-a, odvojena zarezom.
3.	001ax	F	Ako je u 001x jedan ID, onda je 001a = "d".
4.	001ax	F	Ako su u 001x bar dva ID-a, odvojena zarezom, onda je 001a = "r".
5.	200, 400, 500, 700	W	Ako je potpolje b ispunjeno, proverava se da li 2. indikator ima vrednost 1. Ako potpolje b nije ispunjeno, proverava se da li 2. indikator ima vrednost 0.
6.	200, 400, 500, 700	F	Bar jedno od potpolja abcd u poljima 200, 400, 500 ili 700 mora da bude različito.
7.	200ab, 400ab, 500ab, 700ab	W	Ako je u potpolju a samo inicijal (jedno slovo i tačka), proverava se da li je potpolje b ispunjeno.
8.	001b, 100b	F	Ako je 001b = "z", onda je 100b = "x".
9.	001b, 320	F	Polje 320 ispunjavamo samo ako je 001b = "z".
10.	001a, 835	F	Polje 835 ispunjavamo samo u zapisima označenim za brisanje (001a = "d") ili u razdruženim zapisima (001a = "r").
11.	200abcdf, 200r	F	U bazi CONOR.SI ne smeju da budu dva zapisa sa istim poljem 200abcdf, odnosno sa istom šifrom istraživača (200r).
12.	200abcdf, 400abcdf	W	Proverava se da li u bazi CONOR.XX postoji polje 200 (400) koje se podudara s bilo kojim poljem 400 (200) u bazi. Pri tom se za poređenje uvažavaju potpolja abcdf.
13.	200abcdf	W	Ako prilikom unosa imena u polje 200 to ime već postoji u nekom drugom zapisu, i to s dodatkom, proverava se da

	Polje	Greška	Opis
			li smo i u naš zapis uneli dodatak. Kao dodatak računaju se sve kombinacije potpolja cdf.
14.	200abcdef	W	Ako prilikom unosa imena u polje 200 to ime već postoji u nekom drugom zapisu, i to bez dodatka, proverava se da li smo i u taj drugi zapis uneli dodatak. Kao dodatak računaju se sve kombinacije potpolja cdf.
15.	102a	I	Proverava se da li je u 102a upisan kod "slv" – Salvador.
16.	102ab	W	Ako je potpolje 102a ispunjeno, potpolje 102b postoji samo u slučaju ako je sadržaj potpolja 102a "srb" ili "bih".
18.	001a, 001g	W	Ako je 001a = "c", proverava se da li postoji i potpolje 001g.
19.	120b, 200r	F	Ako je potpolje 200r ispunjeno, onda je 120b = "a".
20.	106a, 200f	W	Ako je potpolje 200f ispunjeno, proverava se da li je 106a = "0".
21.	102a, 190a	W	Ako je u potpolje 102a unet kod domaće države (npr. 102a = "svn"), proverava se da li je ispunjeno i potpolje 190a.
22.	106a, 200f	I	Ako je 106a = "0", proverava se da li je ispunjeno i potpolje 200f.
23.	190, 191, 200, 210, 400, 410, 500, 510, 686, 810, 990, 700	F	U navedenim poljima potpolje a je obavezno.
24.	190bc, 191bc	W	Proverava se da li su mesec i dan rođenja ili smrti osobe pravilno uneti.
25.	190a, 191a	F	Godina smrti mora biti novija od godine rođenja.
26.	035a	F	Polje 035, koje počinje oznakom (DLC), ne smemo da brišemo. U bazi CONOR.XX ne smeju da budu dva ista polja 035a. Proveravaju se samo zapisi preuzeti iz LC/NAF.
27.	400abcdef	I	Proverava se da li iste varijantne pristupne tačke postoje i u drugim zapisima.
28.	001a, 001x, 990n	F	U potpolja 001x i 990n ne smemo da unosimo ID-ove normativnih zapisa koji u 001a imaju kod "d" ili "r".
29.	001a, 990	W	Proverava se da li zapis, koji u 001a ima kod "d" ili "r", sadrži polje 990.
30.	990abn	F	Ako upotrebimo polje 990, obavezno moramo da ispunimo sva potpolja (a, b i n).
31.	200cdf, 120b	W	Ako je potpolje 200c, d ili f ispunjeno, proverava se da li je u 120b kod "b".
32.	200c, 400c, 500c, 700c	W	Proverava se da li potpolje c sadrži arapske brojeve (godine rođenja ili smrti unosimo u potpolje f).
33.	200d, 400d, 500d, 700d	W	Proverava se da li potpolje d sadrži arapske brojeve (godine rođenja ili smrti unosimo u potpolje f).
34.	200f, 152a	W	Ako je u 001c kod "a" i u 152a kod "AACR2R", proverava se da li je potpolje 200f ispunjeno.
35.	2007	F	Ako je polje 200 ponovljeno, svako polje 200 mora da sadrži potpolje 7 sa različitim sadržajem.
36.	2007	W	Ako je 2007 = "ba", proverava se da li postoji drugo polje

	Polje	Greška	Opis
			200 sa 2007 = "c*".
37.	810a	W	Proverava se da li je potpolje 810a u zapisu.
38.	200abcdf, 400abcdf, 500abcdf, 700abcdf	F	Potpolja cdf u poljima 200, 400, 500, 700 su dozvoljena samo nakon potpolja a i b.
39.	100g, 2007	F	Ako je 100g = "c*" i pri tom je polje 200 ponovljeno, u prvom polju 200 potpolje 7 mora da počne sa "c".
40.	2009, 700	F	Ako je polje 700 ponovljeno, polje 200 mora da sadrži potpolje 9.
41.	200, 7009	F	Ako je polje 200 ponovljeno, polje 700 mora da sadrži potpolje 9.
42.	200, 700	F	Ako je polje 200 ponovljeno, polje 700 ne sme da se ponovi.
43.	200r	F	Ako je polje 200 ponovljeno i sadrži potpolje r, oba polja moraju da sadrže isto potpolje 200r.
44.	200, 700	F	Zapis sme da sadrži najviše dva polja 200 i najviše dva polja 700.
45.	200, 700	F	Ako je polje 200 ili polje 700 ponovljeno, oba polja moraju da imaju istu strukturu potpolja (ista potpolja u istom redosledu).
46.	100g, 4007, 5007, 7007	F	Ako potpolje 100g počinje sa "c", u poljima 400, 500 i 700 (ako postoje u zapisu) obavezno je potpolje 7.

Legenda za vrste grešaka:

F (*Fatal*) – Zapis ne možemo da pohranimo dok greška ne bude ispravljena.

W (*Warning*), I (*Information*) – Program upozorava na moguću grešku.

F.4 LC/NAF

Normativni zapisi su u MARC 21 formatu i dostupni su na serveru Z39.50 Kongresne biblioteke.

F.4.1 Pretraživač

Pretraživač je nalik na pretraživač za normativne zapise u COMARC/A formatu. Izostavljeno je dugme za pohranjivanje upisanih kriterijuma za pretraživanje, dugme za određivanje limita, dugme za spisak indeksa za pretraživanje, polje za prikaz rezultata pretraživanja i polje za izbor prethodno pohranjenog upita.

Na raspolaganju su polja za pretraživanje:

- Lično ime
- Naziv korporacije
- Naziv konferencije
- Normativna pristupna tačka
- Jedinstveni naslov
- Geografski naziv
- Ključne reči
- Kontrolni broj

Kada je broj pronađenih zapisa veći od 10.000, od rezultata pretraživanja ispisuje se prvih 10.000 normativnih zapisa.

F.4.2 Prikazivač

U prikazivaču su na raspolaganju tri jezička koja omogućuju prikaz zapisa u tri formata: **Osnovni prikaz**, **MARC** i **Originalni MARC**.

F.4.2.1 Osnovni prikaz

U osnovnom prikazu, ako postoje, ispisuju se sledeći atributi i njihove vrednosti:

- LCCN
- normativna pristupna tačka
- varijantne pristupne tačke
- srodne pristupne tačke

F.4.2.2 Prikaz u MARC formatu

U jezičku se vidi zapis konvertovan iz MARC 21 formata u COMARC/A format.

F.4.2.3 Prikaz u originalnom MARC formatu

U jezičku se vidi zapis u MARC 21 formatu.

F.4.3 Spremište zapisa

Metode za zapise iz normativne baze podataka LC/NAF u spremištu zapisa funkcionišu slično kao za normativne zapise iz baze CONOR.

Za prikaz zapisa u MARC 21 formatu dodata je metoda **Spremište / Prikaži u originalnom formatu**. Zapis u MARC 21 formatu odštampamo tako što za metodu **Spremište / Prikaži u originalnom formatu** izaberemo i metodu **Spremište / Odštampaj zapis**.

Upozorenje:

*Metode **Proveri zapis, Preuzmi odgovornost za zapis, Otkazi odgovornost za zapis, Poveži sa odrednicama u bibliografskim zapisima i Pripremi zapise za ispis** nisu aktivne kada je u spremištu izabran zapis iz baze LC/NAF.*